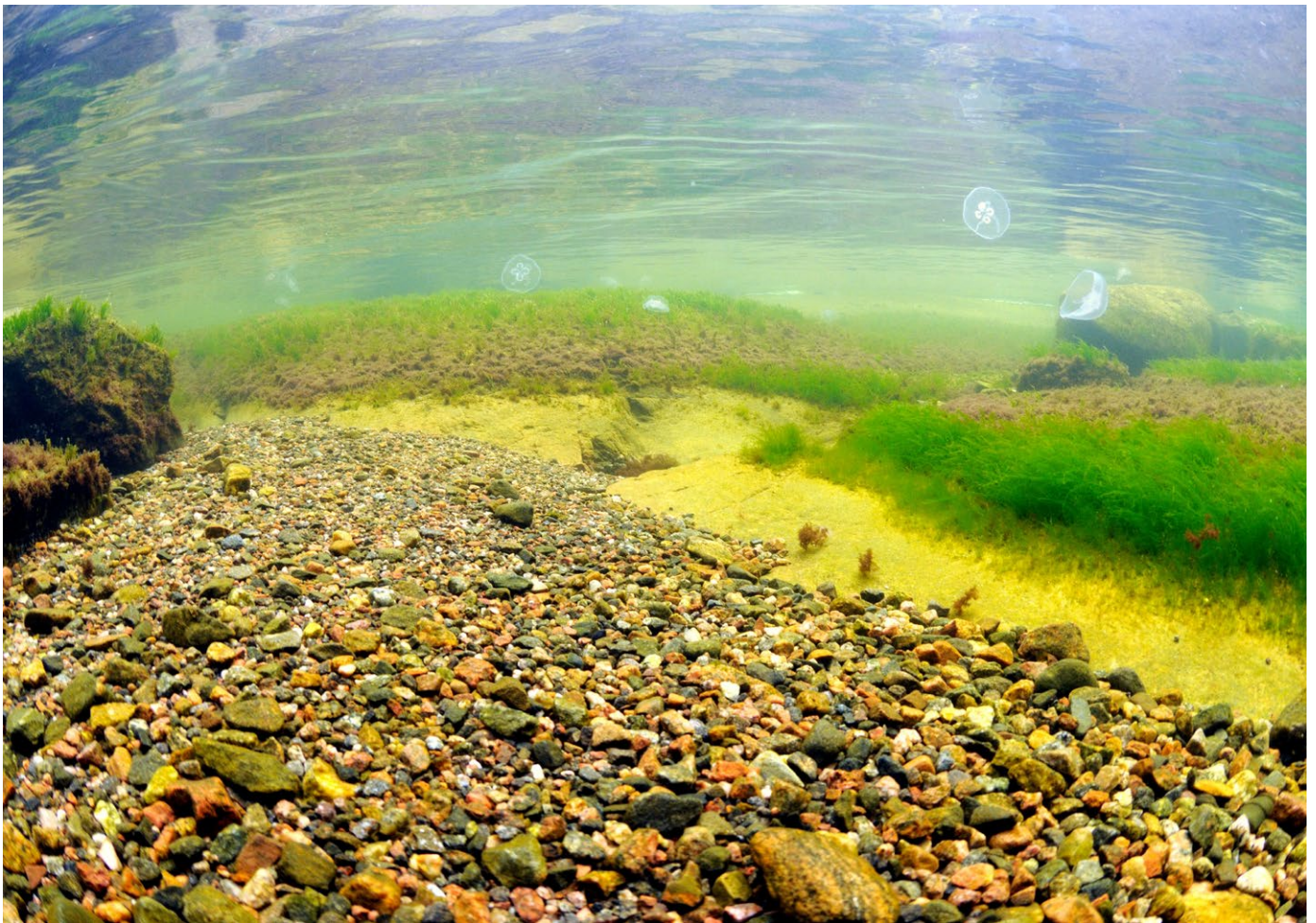

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2012

Översättning: Cajsa Rudbacka-Lax.

Jorgalan: Pentti Pieski.

Kansikuva: Metsähallituksen luontopalvelut osallistuu Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelmaan (VELMU), joka sai vuonna 2012 osan Itämeren suojelulle osoitetusta lisärahoituksesta. Kovista tuulista huolimatta saimme kartoitettua videoimalla lähes kaksinkertaisen määrän kohteita verrattuna vuoteen 2011. Kuva: Mats Westerbom.

© Metsähallitus, Vantaa 2013.

ISSN-L 1235-8983

ISSN 1235-8983 (painettu)

ISSN 1799-5388 (verkkajulkaisu)

ISBN 978-952-295-022-2 (painettu)

ISBN 978-952-295-023-9 (pdf)

Edita Prima Oy, Helsinki, 2013

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2012

METSÄHALLITUS

KUVAILEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	8.4.2013
TOIMEKSIANTAJA		HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	1042/2013

TEKIJÄ(T)	Metsähallitus		
JULKAISUN NIMI	Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2012		
TIIVISTELMÄ	<p>Metsähallituksen luontopalvelut -yksikkö hoitaa Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät. Luontopalvelut vastaa luonnonsuojelusta sekä retkeily- ja eräpalveluista valtionmailla. Luontopalvelujen hoidossa ovat mm. kansallispuistot, luonnonpuistot ja valtion retkeilyalueet, Lapin erämaa-alueet ja suurin osa yleisistä vesialueista. Luontopalvelujen rahoituksesta ja tavoitteista sovitaan ohjaavien ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön ja Metsähallituksen välisissä tulossopimuksissa. Vuodelle 2012 asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin hyvin ilman merkittäviä poikkeamia.</p> <p>Luontopalvelut tekee lajistokartoituksia ja lajiseurantoja uhanalaistumiskehityksen pysäyttämiseksi ja hoitotoimien suuntaamiseksi. Luontopalvelujen vastuulle osoitettujen uhanalaisten nisäkkäiden ja lintujen kannat joko kasvoivat tai pysyivät vakaina. Saimaannorpan suojelutyötä tehostettiin ja kannan on arvioitu kasvaneen yli 300 yksilön. Metsien ja soiden ennallistamisella parannetaan luontotyyppejen ja lajien suojelutasoa. Ennallistamista haistasi sateinen kesä. Luontopalvelut teki Itämeren vedenalaisen luonnon inventointeja lähes koko rannikkoalueella. Sisävesien suojelun kehittäminen aloitettiin laatimalla sisävesien suojelun toimenpideohjelma.</p> <p>Kansallispuistojen käyntimäärät (2 087 300 käyntiä) ja puistojen matkailukäytön vaikuttavuus paikallistalouteen pysyivät edellisvuoden tasolla. Kaikkien 37 kansallispuiston kokonaistulo- ja työllisyysvaikutukset olivat 109,5 miljoonaa euroa ja 1 412 henkilötyövuotta. Retkeilyalueiden vastaavat luvut olivat 15,0 miljoonaa euroa ja 194 henkilötyövuotta. Eräluvien määrä ja -tulot kasvoivat ja asiakkaille avattiin uusi Eräluvut.fi-verkkopalvelu.</p> <p>Suojelu- ja Natura-alueverkon tilaa ja niiden hoidon ja käytön vaikuttavuutta seurataan mm. Natura-alueiden tilan arviointien (NATA) avulla sekä osana alueiden hoidon ja käytön suunnittelua. Hoito- ja käyttösuunnitelmia valmistui 18 Natura-alueelle.</p> <p>Luontopalvelut työllisti 138 alle 30-vuotiasta vastavalmistunutta tai työtöntä nuorta. Nuoret saivat haasteellisia ja monipuolisia tehtäviä ja samalla arvokasta työkokemusta. Vapaaehtoistoimintaa laajennettiin kehittämällä uusia toimintatapoja ja luomalla uusia kumppanuuksia.</p> <p>Liminganlahden ja Pyhätunturin luontokeskukset valmistuivat ja niiden käyntimääräodotukset ylitettiin. Nuuksioon rakennettavan Suomen luontokeskus Haltian rakennustyöt etenivät hyvin. Haltia avataan yleisölle keväällä 2013.</p> <p>Hanketoiminnan laajeneminen perustui uusiin rahoitusvälineisiin ja kumppanuuksiin. Suojelualueiden paikkatietojärjestelmien rakentaminen jatkui ja ne otetaan käyttöön vuonna 2013.</p> <p>Luontopalveluissa tehtiin vuonna 2012 kaikkiaan 562 henkilötyövuotta, josta 50 henkilötyövuotta nuorten työllistämishankkeessa. Kokonaismenot olivat runsaat 63,83 miljoonaa euroa. Summa sisältää kertaluontoisia tai muutoin poikkeuksellisia menoja 12,4 miljoonaa euroa. Menot olivat ilman näitä 51,44 miljoonaa euroa.</p> <p>Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu valtion liikelaitoksen muun toiminnan erillisestä kirjanpidosta ja erillisestä tilipäätöksestä annetun asetuksen (1402/2004) mukaisesti.</p>		
AVAINSANAT	tilinpäätös, toimintakertomus, tulossopimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 184		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PAINETTU)	978-952-295-022-2
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-023-9
ISSN (PAINETTU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	70 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	Edita Prima Oy
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	8.4.2013
UPPDRAGSGIVARE		DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	1042/2013
FÖRFATTARE	Forststyrelsen		
PUBLIKATION	Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifters bokslut och verksamhetsberättelse för år 2012		
SAMMANDRAG	<p>Forststyrelsens enhet för naturtjänster har hand om Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter. Naturtjänsterna ansvarar för naturskydd, friluftstjänster samt jakt- och fisketjänster på statens marker. Naturtjänsterna sköter om bland annat nationalparkerna, naturreservaten och statens strövområden, ödemarksområdena i Lappland och största delen av de allmänna vattenområdena. Naturtjänsternas finansiering och målsättningar överenskomms i resultatavtalen mellan miljöministeriet samt jord- och skogsbruksministeriet och Forststyrelsen. Målsättningarna för 2012 nåddes i huvudsak utan några betydande avvikelser.</p> <p>Naturtjänsterna kartlägger och följer arter för att stoppa utrotningshotningen och för att kanalisera skötselåtgärderna. Bestånden av de hotade däggdjur och fåglar som hör till naturtjänsternas ansvarsområde har vuxit eller hållit sig stabila. Arbetet för att skydda saimenvikaren effektiviserades och beståndet uppskattas ha vuxit med över 300 individer. Genom restaurering av skogar och torvmarker förbättras skyddsnivån för naturtyper och arter. Den regniga sommaren var till skada för restaureringen. Naturtjänsterna utförde inventeringar av Östersjöns undervattensnatur på nästan hela kustområdet. Man började utveckla skyddet av insjöar genom att utarbeta ett handlingsprogram för skydd av insjöar.</p> <p>Antalet besök i nationalparkerna (2 087 300 besök) och inverkan på den lokala ekonomin av turismanvändningen höll sig på samma nivå som föregående år. Alla 37 nationalparker inverkan på totalinkomsterna och sysselsättningen var 109,5 miljoner euro och 1 412 årsverken. Motsvarande siffror för strövområdena var 15,0 miljoner euro och 194 årsverken. Jakt- och fisketillstånd ökad i fråga om antal och inkomster och den nya webbtjänsten Eräluvat.fi öppnades för kunderna.</p> <p>Skydds- och Naturaområdenas tillstånd och vilken effekt skötseln och användningen av områdena har följs upp med hjälp av bl.a. bedömningar av Naturaområdenas tillstånd (NATA) och som en del av planeringen av områdenas skötsel och användning. Skötsel- och användningsplaner färdigställdes för 18 Naturaområden.</p> <p>Naturtjänsterna sysselsatte 138 nytexaminerade eller arbetslösa ungdomar under 30 år. Ungdomarna gavs utmanande och mångsidiga uppgifter samtidigt som de fick värdefull arbetserfarenhet. Frivilligverksamheten utvidgades genom att nya verksamhetsformer och partnerskap utvecklades.</p> <p>Limingovikens och Pyhänturins naturum blev färdiga och det förväntade besöksantalet överträffades. Byggnadsarbetet på Finlands naturcentrum Haltia som ska byggas i Noux fortskred bra. Haltia öppnas för allmänheten våren 2013.</p> <p>Projektverksamhetens utveckling grundade sig på nya finansieringsinstrument och partnerskap. Konstruktionen av geografiska informationssystem för skyddsområdena fortsatte och de tas i bruk under 2013.</p> <p>Inom naturtjänsterna var antalet årsverken 2012 sammanlagt 562, varav 50 inom sysselsättningsprojektet för ungdomar. De totala utgifterna var drygt 63,83 miljoner euro. I summan ingår engångsutgifter eller annars exceptionella utgifter till ett belopp av 12,4 miljoner euro. Utgifterna var, exklusive ovannämnda utgifter, 51,44 miljoner euro.</p> <p>Bokslutet och verksamhetsberättelsen för Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter har uppgjorts i enlighet med statsrådets förordning om särskild bokföring och särskilt bokslut för statliga affärsverks övriga verksamhet (1402/2004)</p>		
NYCKELORD	bokslut, verksamhetsberättelse, resultatavtal		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie B 184		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PRINT)	978-952-295-022-2
ISSN (ONLINE)	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-023-9
ISSN (PRINT)	1799-5388		
SIDANTAL	70 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	Edita Prima Oy
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

GOVIDANSIIDU

ALMMUSTUHTTI	Meahciráđdehus	ALMMUSTUHTTINÁIGI	8.4.2013
DOAIMBANADDI		DOHKKEHANBEAIVEMEARRI	
LUHTOLAŠVUOHTA	Almmolaš	DIÁRANUMMIR	1042/2013
DAHKKI(T)	Meahciráđdehus		
ALMMUSTUHTTIMA NAMMA	Meahciráđdehusa almmolaš hálldahusdoaimmaid rehketdoalloloahpaheapmi ja doaibmamuitalus 2012		
ČOAHKKÁIGEASSU	<p>Meahciráđdehus luonddubálvalusat -ovttadat dikšu Meahciráđdehusa almmolaš hálldahusdoaimmaid. Luonddubálvalusaid ovddasvástádussan leat luonddusuođjaleapmi sihke vándardan- ja fuođđobálvalusat stáhta eatnamiin. Luonddubálvalusaid divššu vuolde leat ee. álbmotmeahcit, luonddumeahcit ja stáhta vándardanguovllut, Lappi meahcceanaguovllut ja eanaš oassi almmolaš čáhceviidodagain. Luonddubálvalusaid ruhtadeapmi sohppojuvvo birasministerijain ja eana- ja meahccedoalloministerijain, mat stivrejit barggu, ja Meahciráđdehusa gaskasaš boadussoahpamušain. Jahkái 2012 áсахuvvon mihttomearit leat devdojuvvon eanaš osiin almmá mearkkašahti spiehkkašemiid.</p> <p>Luonddubálvalusat dahká šládjakártemiid ja šládjačuovvumiid áittavuollásaš ovdáneami bisseheapmin ja dikšundoaimmaid ordnema várás. Luonddubálvalusaid ovddasvástádussan čujuhuvvon áittavuollásaš njiččehasaid ja lottiid nálit juogo sturro dahje bisso stádisin. Saimagahte suodjalanbargu lasihuvvui ja náli leat árvoštallan sturron ja leat dál badjel 300. Vuvddiid ja jekkiid luonddudillái máhcahemiin buoridit luonddušlájaid ja šlájaid suodjalandási. Luonddudillái máhcahandoaimmaid hehttii arvves geassi. Luonddubálvalusat dagai Nuortameara čázevuole luonddu inventeremiid measta oppa riddoguovllu viidodagas. Sisčáziid suodjaleami doaibmabidjoprográmma gárvvistemiin lea sisčáziid suodjaleami ovddideapmi álggahuvvon.</p> <p>Álbmotmehciid guossemearit (2 087 300 fitnama) ja álbmotmehciid váikkuhus báikkálaš ekonomijai bisui ovddit jagi dásis. Buohkanassii 37 álbmotmeahci oppalašsisaboahto- ja barggolašvuodaváikkuhusat ledje 109,5 miljon euro ja 1 412 olmmošbargojagi. Vándardanguovlluid dávisteaddji logut ledje 15 miljon euro ja 194 olmmošbargojagi. Fuođdolobiid mearri ja sisa-boađut sturro ja áššehasaid várás lea rahppojuvvon ođđa Eräluvut.fi -fierbmebálvalus.</p> <p>Suodjalan- ja Natura-guovllu fierpmádaga dili ja daid dikšuma ja geavaheami váikkuhanvuoda čuovvut ee. Natura-guovlluid dili árvoštallamiid (NATA) vehkiin sihke oassin guovlluid dikšuma ja geavaheami plánemis. Dikšun- ja geavahanplánat gárvvásmuvve 18 Natura-guvlui.</p> <p>Luonddubálvalusat attii barggu 138 vuollel 30-jahkásaš easkka oahpuin geargan dahje bargguhis nuorra olbmui. Nuorat ožžo hástaleaddji ja mánggabealat doaimmaid ja seammás ožžo mávssolaš bargohárjánumi. Eaktodáhtolašdoaimma viiddiduvvui ođđa doaibmavugiid ovddideamiin ja ođđa guoibmávuodaid bokte.</p> <p>Liminganlahti ja Baseduoddara luondduguovddážit gárvvásmuvve ja daid guossemearit ledje stuorit go vuordámušat. Suoma luondduguovddáš Haltia, mii huksejuvvo Nuuksioi, huksenbarggut ovdánedje bures. Haltia rahppojuvvo gidđat 2013.</p> <p>Fidnodoaimma viiduma vuodđun leat ođđa ruhtadanneavvut ja guoibmávuodát. Suodjalan-guovlluid báikedihtovuogádagaid huksen joatkašuvai ja dat váldojuvvojit atnui jagi 2013.</p> <p>Luonddubálvalusain dahke jagi 2012 buohkanassii 562 olmmošbargojagi, main 50 olmmošbargojagi fidnuin, mat adde barggu nuoraide. Oppalašgolut ledje ráhpadiš 63,83 miljon euro. Supmi sisttisdoallá geardelunddot dahje muđuid spiehkkašemiid goluid 12,4 miljon euro. Golut almmá dáid ledje 51,44, miljon euro.</p> <p>Meahciráđdehusa almmolaš hálldahusdoaimmaid rehketdoalloloahpaheapmi ja doaibmamuitalus lea gárvvistuvvon stáhta fidnolágádusa eará doaimma sierra rehketdoalus ja sierra rehketdoalloloahpaheamis addojuvvon áсахusa (1402/2004) mielde.</p>		
ČOAVDDASÁNI	rehketdoalloloahpaheapmi, doaibmamuitalus, sisaboahtoahpamuš		
EARÁ DIEĐUT			
RÁIDDU NAMMA JA NUMMIR	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 184		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PRENTEJUOVVON))	978-952-295-022-2
ISSN (PRENTEJUOVVON)	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-023-9
ISSN (INTERNETPREANTTUS)	1799-5388		
SIIDOLOHKU	70 s.	GIELLA	suomagiella
GOASTTIDEADDJI	Meahciráđdehus	PRENTENBÁIKI	Edita Prima Oy
JUOHKKI	Meahciráđdehus, luonddubálvalusat	HADDI	

Sisällys

1 JOHDON KATSAUS.....	9
1.1 Toimintaympäristön muutokset.....	9
1.2 Toiminnan tuloksellisuus ja sen kehitys.....	10
2 VAIKUTTAVUUS	11
3 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA.....	13
3.1 Laadulliset tavoitteet	13
3.1.1 Ympäristöministeriön asettamat tavoitteet	13
3.1.2 Maa- ja metsätalousministeriön asettamat tavoitteet.....	25
3.2 Määrälliset tavoitteet ja muut tunnusluvut	30
3.3 Tuloksellisuuden arviointi prosesseittain	33
3.3.1 Luonnonsuojelu	33
3.3.2 Luonnon virkistyskäyttö	34
3.3.3 Eräasiat	35
3.3.4 Alueiden hallinta.....	35
3.3.5 Muut toiminnot.....	36
4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS.....	40
4.1 Taloudellisuus.....	40
4.2 Tuottavuus	44
4.3 Kannattavuus	45
5 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN.....	47
5.1 Henkilöstön määrän kehitys	47
5.2 Työpanoksen jakautuminen tehtävittäin ja yksiköittäin	49
5.3 Työhyvinvointi	50
5.4 Tulospalkkio.....	51
6 TOIMINNAN ARVIOINNIT	52
6.1 Ympäristöjärjestelmä.....	52
6.2 Metsähallituksen sisäinen tarkastus.....	52
7 TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	53
7.1 Tilinpäätöslaskelmat.....	53
7.2 Valtion talousarviosta saatujen määrärahojen käyttö	54
7.3 Muun rahoituksen käyttö	54
7.4 Kustannuslaskennan perusteet.....	55
8 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT	56
8.1 Tuloslaskelma.....	56
8.2 Tase.....	57
8.3 Rahoituslaskelma.....	59
8.4 Liitetiedot	60
8.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot	60
8.4.2 Tasetta täydentävät liitetiedot	62
8.4.3 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset	65
8.4.4 Julkisiin hallintotehtäviin osoitettu rahoitus valtion talousarviosta.....	66
8.4.5 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus.....	67
8.4.6 Kustannusvastaavuuslaskennat.....	68
ALLEKIRJOITUS.....	70

1 Johdon katsaus

1.1 Toimintaympäristön muutokset

Luontopalvelujen toiminta pohjautuu erityisesti kansainväliseen luonnon monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen (CBD) ja sen suojelualueohjelmaan sekä EU:n luontodirektiiveihin ja Natura 2000 -verkostoon liittyviin velvoitteisiin. EU:n biodiversiteettistrategian vision mukaan vuoteen 2050 mennessä EU:n luonnon monimuotoisuutta ja sen tuottamia ekosysteemipalveluja eli sen luonnonpääomaa suojellaan, arvostetaan ja ennallistetaan luonnon monimuotoisen luontaisen arvon vuoksi ja koska se vaikuttaa olennaisesti ihmisten vaurauteen ja hyvinvointiin. Tavoitteena on välttää luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen aiheuttamat katastrofaaliset muutokset. Metsähallitus toteuttaa myös EU:n meristrategiadirektiivin edellyttämiä toimia.

Valtioneuvosto teki 20.12.2012 periaatepäätöksen Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön strategiasta vuosille 2012–2020. ”Luonnon puolesta – ihmisen hyväksi” -nimeä kantavan strategian päätavoite on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen Suomessa vuoteen 2020 mennessä. Strategian viidessä päämäärässä korostuu luontoasioiden valtavirtaistaminen kaikkialle yhteiskuntaan, uusien toimijoiden saaminen mukaan luonnon puolesta tehtävään työhön, vankkaan tutkimustietoon perustuva päätöksenteko sekä Suomen vastuu maailman luonnosta osana kansainvälistä yhteisöä. Strategia linjaa myös saamelaisen perinteisen tiedon kytke-
misen luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen. Nämä painotukset heijastuvat selvästi myös luontopalvelujen toiminnassa.

Valtioneuvosto antoi 13.12.2012 päätöksen meren nykytilan ja hyvän tilan arvioimisesta sekä ympäristötavoitteiden ja indikaattoreiden asettamisesta. Merenhoidon tavoitteena on luoda yhteiset puitteet niille EU-jäsenvaltioiden toimenpiteille, jotka ovat tarpeen meriympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi vuoteen 2020 mennessä. Tavoitetta toteutetaan laatimalla merenhoitosuunnitelma, jonka ensimmäinen osa on valmistunut. Myös toisen vesienhoitokauden 2016–2020 vesienhoitosuunnitelmien laatimisen valmistelutyö on käynnissä. Keskeinen osa tätä on vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelu ja siinä luontopalvelujen kannalta erityisesti luontodirektiivin tavoitteiden huomioiminen.

Metsähallituksen rakenteen uudistamista valmistellaan ympäristö- ja maa- ja metsätalousministeriöiden työryhmässä. Hallinnon kehittämisen ministerityöryhmä linjasi uudistuksen pääperiaatteet keväällä. Niiden mukaan lainsäädännön valmistelua jatketaan erityisliikelaitosmallin pohjalta. Hallitusohjelman mukaisesti valtion maiden ja vesien kokonaisuuden säilytetään Metsähallituksella ja Metsähallitus säilytetään yhtenä toiminnallisena kokonaisuutena. Ympäristöministeriön asemaa luontopalvelujen asiantuntija- ja strategiaohjauksessa ei heikennetä. Hallitusohjelmaan on kirjattu lisäksi, että luontopalvelujen kehittäminen, rahoitus ja rahoitusmekanismit turvataan. Luontopalvelujen rahoitusta on tarkoitus lisätä kolme miljoonaa euroa. Vuoden 2012 talousarviossa tästä toteutettiin lähes kaksi miljoonaa euroa.

Metsähallituksen strategia uudistettiin vuoden 2012 aikana. Samassa yhteydessä hyväksyttiin luontopalvelujen uusi toimintaohjelma vuosille 2012–2020. Ohjelman mukaisesti pyritään mm. kehittämään luonnonsuojelualueverkostoa ja toteuttamaan Natura 2000 -verkoston tavoitteita, parantamaan tietojärjestelmiä ja vahvistamaan saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytyksiä. Tavoitteena on innostaa kansalaisia luontoon ja erälle, ja luontoilusta saatavalle terveyshyödyille kehitetään mittarit. Luontopalvelut tekee aktiivista ja ennakoivaa työtä matkailuelinkeinon kanssa luoden siten taloudellista kasvua ja parantaen matkailun kestävyyttä. Kansallispuistoista pyritään kehittämään nykyistä merkittävämpi osa Suomen maabrändiä.

1.2 Toiminnan tuloksellisuus ja sen kehitys

Luontopalvelujen rahoituksesta ja tavoitteista sovitaan ohjaavien ministeriöiden ja Metsähallituksen välisissä tulossopimuksissa.

Vuodelle 2012 asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin hyvin ilman merkittäviä poikkeamia. Seuraavaan on koottu tärkeimmät tulokset:

- **Luontoinventoinnit:** luonnon- ja kulttuuriperinnön inventointien tavoitteet saavutettiin ja osin ylitettiin.
- **Ennallistaminen ja luonnonhoito:** Ennallistamista ei päästy tekemään kaikilla kohteilla johon sateisesta kesästä (tavoite 2 190 ha, toteuma 1 897 ha), luonnonhoidon tavoitteet saavutettiin.
- **Itämeren suojeluun liittyvät tehtävät:** vedenalaisen luonnon inventoinnit (VELMU-ohjelma) laajentuivat lähes koko rannikkoalueelle (tavoite 5 000 ha, toteuma n. 10 000 ha).
- **Vastuulajien seurannat:** Seurattujen lajikohteiden määrä ylittyi (tavoite 1 600, toteuma 1 886), saimaannorppakanta nousi yli 300 yksilön, verkkokalastuksen rajoituksia noudatettiin valvonnan mukaan hyvin.
- **Sisävesien suojelun kehittäminen:** Luontopalvelujen sisävesien suojelun toimenpideohjelma vuosille 2012–2015 valmistui.
- **Limingalahden ja Pyhätunturin luontokeskukset** avattiin, käyntimääräodotukset ylitettiin (käyntejä 48 300 ja 63 300).
- **Suomen luontokeskus Haltian rakennuttaminen Nuuksioon:** haasteena rakennuskustannusten nousu ja niiden hallinta sekä toimintamallin rakentaminen. Rakentamisen lisäkustannuksia ei pystytty kattamaan alkuperäisellä hankebudjetilla. Eduskunta myönsi vajeen kattamiseksi syksyn lisätalousarviossa 1,9 miljoonaa euroa. Myös Espoon kaupunki osallistui kustannusten kattamiseen.
- **Kansallispuistojen käyntimäärät ja kansallispuistoihin kohdistuvan matkailun vaikutukset** paikallistalouteen ja työllisyyteen pysyivät edellisen vuoden tasolla talouden yleisestä alamäestä huolimatta.
- **Verkkopalvelujen ja sosiaalisen median kanavien** suosio kasvoi (esim. Luontoon.fi-verkkopalvelussa lähes miljoona yksittäistä kävijää).
- **Metsästys ja kalastus valtion mailla:** lupamyynti siirtyi eräpalveluille, lupamäärät ja -tulot kasvoivat, lisäksi rakennettiin uusi Eräluvut.fi-verkkopalvelu.
- **Suojelualueiden säädösvalmistelu** yhteistyössä ympäristöministeriön ja sidosryhmien kanssa (esim. lakiesitys Koloveden kansallispuiston laajentamiseksi).
- **Hoito- ja käyttösuunnitelmia** valmistui 18 Natura-alueelle (tavoitteena 16).
- **Tietojärjestelmien kehittäminen:** Erälupien myyntijärjestelmän valmistuminen sekä muiden sähköisten asiakaspalvelujen kehittäminen. SALT-hankkeeseen sisältyvien tietojärjestelmien kehittämistä jatkettiin, niiden käyttöönotto siirtyi vuodelle 2013.
- **Hanketoiminnan** laajentaminen mm. hyödyntämällä uusia rahoitusvälineitä ja luomalla uusia kumppanuuksia: mm. Life+- ja Interreg-ohjelmat, maakuntien rakennerahastot (EAKR), Maa-seuturahaston (MSR) roolin kasvu, työllisyystyöohjelmarahoituksella toteutetut retkeilypalveluiden kehittämishankkeet ja uutena naapurisuusohjelmat (ENPI).
- **Nuoria työllistettiin** yhteensä 138 nuorta (50 htv). Nuoret saivat haasteellisia ja monipuolisia tehtäviä ja näin saatu työkokemus helpottaa heidän työllistymistään jatkossa.
- **Vapaaehtoistoimintaa** laajennettiin merkittävästi sekä kehitettiin uusia toimintatapoja ja luotiin uusia yhteistyökumppanuuksia (vapaaehtoistyön määrä n. 16 htv).

2 Vaikuttavuus

Suojelualueiden ennallistamisen ja perinnebiotooppien hoidon tavoitteena on parantaa lajien ja luontotyyppien suojelutasoa. Toiminnan tavoitteena on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen. Etelä-Suomessa luovuttiin lähes kokonaan kuusilahopuun tuottamisesta lisääntyneen hyönteistuhoriskin vuoksi. Lisäpanostus luontotyyppitiedon kartuttamiseen Pohjois-Suomessa osoittautui välttämättömäksi valmisteltaessa malmin etsintään ja kaivostoimintaan liittyviä lupapäätöksiä ja lausuntoja. Luontopalvelujen luontotyyppi-inventointiaineistot olivat tärkeitä myös Natura-tietokannan päivittämisessä. Suojelu- ja muiden alueiden luonto- ja kulttuuriarvotietoja hyödynnettiin erilaisissa viranomais- ja edunvalvontatehtävissä sekä viestinnässä. Luontopalvelut oli keskeisesti mukana selvittelemässä ja valmistelemassa valtion kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kiinteistövarallisuuden omistuksen ja hallinnoinnin järjestämistä.

Luontopalvelujen toiminta Itämeren suojelussa kasvoi mm. luontotyyppi-inventoinneissa ja HELCOM-yhteistyössä. Yhteistyö ELY-keskusten kanssa lisääntyi.

Lajistokartoituksia ja lajiseurantoja tehdään lajien uhanalaistumiskehityksen pysäyttämiseksi ja lajisuojelun hoitotoimien suuntaamiseksi. Luontopalvelut jatkoi Metsähallituksen vastuulle osoitettujen uhanalaisten nisäkkäiden ja lintujen seuranta. Kyseisten lajien kannat joko kasvoivat tai pysyivät vakaina. Esimerkiksi saimaannorpan suojelutyötä tehostettiin seurantojen perusteella ja kannan on arvioitu kasvaneen yli 300 yksilön. Suojeluponnisteluista ja tehokkaasta seurannasta huolimatta kiljuhanhen ja naalin pesintöjä ei ole pystytty toteamaan Suomessa lähes 20 vuoteen.

Luontopalvelut seuraa kansallispuistojen ja muiden matkailullisesti merkittävien valtion alueiden matkailukäytön vaikuttavuutta paikallistalouteen. Kaikkien 37 kansallispuiston kokonaistulo- ja työllisyysvaikutukset vuonna 2012 olivat yhteensä 109,5 miljoonaa euroa ja 1 412 henkilötyövuotta sekä kaikkien seitsemän retkeilyalueen vastaavasti 15,0 miljoonaa euroa ja 194 henkilötyövuotta. Eniten rahaa paikallistalouteen tuottaa Pallas–Yllästunturin kansallispuisto (33,3 milj. euroa), toisena on Urho Kekkosen kansallispuisto (22,2 milj. €) ja kolmantena Oulangan kansallispuisto (14,4 milj. €). Noin 130 000 myydyn eräluvan ja niiden käytön vaikuttavuutta selvitetään. Eräasiakkaat viettävät kohteella yleensä usean päivän ja käyttävät paikallisia palveluja. Tämän paikallistaloudellisen vaikuttavuuden arvioidaan olevan useita kymmeniä miljoonia euroja; tarkemmat tiedot ovat käytössä vuoden 2013 lopussa.

Keskimäärin kansallispuistoissa kävijöiden rahankäyttö tuo lähialueelle noin 10 euroa jokaista puiston retkeilypalveluihin ja luontokeskuksiin sijoitettua euroa kohti. Matkailualueilla sijaitsevilla kansallispuistoissa hyötysuhde on vielä tätä korkeampi, keskimäärin 14 euroa. Isojen kaupunkien ja pääkaupunkiseudun puistoissa korostuvat kävijöiden lähivirkistys- ja terveyshyödyt rahankäytön paikallistaloudellisten vaikutusten sijaan.

Suojelu- ja Natura-alueverkon tilaa ja niihin kohdistuvan hoidon ja käytön vaikuttavuutta seurataan etenkin Natura-alueiden tilan arviointien (NATA) avulla sekä osana alueiden hoidon ja käytön suunnittelua. Keväällä 2013 valmistuvalla suojelualueiden suunnittelun ja seurannan tietojärjestelmällä (SASS) tullaan jatkossa seuraamaan erilaisten mittareiden ja tunnuslukujen avulla mm. vaikuttavuuden kehittymistä sekä yksittäisillä suojelualueilla että koko suojelualueverkostossa.

Metsähallituksen luontopalveluille myönnettiin vuoden 2012 ensimmäisessä lisätalousarviossa 2,0 miljoonan euron määräraha ”erityisesti nuorten työllistämiseen luonnonhoitohankkeissa ja luontokeskusten asiakaspalvelutehtävissä”. Luontopalvelut työllisti alle 30-vuotiaita vastavalmistuneita ja työttömiä nuoria kattaen eri alojen ammattilaisia kirvesmiehistä biologeihin sekä peruskoulusta valmistuneita. Työpaikat jakaantuivat tasaisesti eri puolille maata ja työtä pystyttiin tarjoamaan myös maaseudulla. Suurin työmäärä tehtiin luonnon virkistyskäytön tehtävissä. Määrärahas-

ta oli käytetty vuoden loppuun mennessä yli 80 %. Osa työsuhteista jatkuu vuonna 2013 ja myös uusia henkilöitä pystytään palkkaamaan matka- ym. kuluista säästyneillä varoilla. Hankkeelle asetetut tavoitteet tultaneenkin ylittämään. Määrärahaa ei ole käytetty hankkeen hallinto-, työnjoh- to- ja yleiskustannuksiin, vaan ne on katettu muulla rahoituksella. Kokemukset ja palaute on ollut hyvää, työt ovat olleet mielekkäitä tekijöille ja ne ovat edesauttaneet tavoitteiden saavuttamista. Metsähallituksen luontopalveluilla on hyvät valmiudet hoitaa vastaavia toimeksiantoja jatkossa- kin.

3 Tuotokset ja laadunhallinta

3.1 Laadulliset tavoitteet

3.1.1 Ympäristöministeriön asettamat tavoitteet

1 Metsähallitus parantaa Etelä-Suomen metsien monimuotoisuutta toteuttamalla METSO-toimintaohjelmaa (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>1.1 Luontotyyppien inventoinnin, hoidon ja ennallistamisen tavoitteet hehtaareina, pääosin valtionmailla:</p> <ul style="list-style-type: none">– Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen: 1 650 ha, josta noin 1 000 ha Suoverkosto Life -hankkeessa (ys-alueet vähintään 50 ha).– Puustoisten perinnebiotooppien hoito 1 245 ha, josta noin 5 ha Luonnonhoito Life -hankkeessa (ys-alueet uusien kunnostusta vähintään 2 ha).– Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus: 300 ha, josta noin 70 ha Luonnonhoito Life -hankkeessa (ys-alueet uusien kunnostusta vähintään 45 ha).– Luontotyyppien inventointi: 7 000 ha (ys-alueet vähintään 500 ha).	<p>Tavoitteet ylitettiin muiden tavoitteiden paitsi metsien ja soiden ennallistamisen osalta. Sateinen kesä aiheutti sen, että ennallistamispoltoja ei muutamaa lukuun ottamatta pystytty tekemään. Sateinen kesä vaikutti haitallisesti myös soiden ennallistamiseen, koska työ-koneilla ei päästy kaikille kohteille.</p> <ul style="list-style-type: none">– Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen: 1 622 ha, josta 760 ha Suoverkosto Life -hankkeessa (sis. ys-alueet 46 ha).– Puustoisten perinnebiotooppien hoito 1 481 ha, josta 11 ha Luonnonhoito Life -hankkeessa (lisäksi ys-alueilla uusien kunnostusta 7 ha).– Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus: 332 ha, josta 130 ha Luonnonhoito Life -hankkeessa (sis. ys-alueet 93 ha).– Luontotyyppien inventointi: 11 539 (sis. ys-alueet 3 974 ha).
<p>1.2 Metsähallitus arvioi ja seuraa METSO-ohjelman vaikuttavuutta.</p>	<p>Metsähallitus osallistui aktiivisesti METSO:n arviointihankkeen toteuttamiseen luovuttamalla tietoja veto-vastuussa oleville tahoille. Lahopuun lisäyksen viisi-vuotisseurannat saatiin loppuun ja tulokset julkaistiin. Toiminnan kustannustehokkuutta seurattiin sitä varten kehitetyn mittariston avulla. Vuoden 2012 tiedoilla täydennetty maaluontotyyppien suojelun vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden arviointi julkaistaan 2013.</p>
<p>1.3 Metsähallitus jatkaa METSO-ohjelman toimenpiteitä tukevia suojelukohteiden lajistokartoituksia (lähes kokonaan Luonnonhoito Life -hankkeessa).</p>	<p>Lajistokartoituksia kohdennettiin luonnonhoitokohteille ja luontodirektiivin lajien esiintymätarkastuksiin. Metsähallitus teki lajiryhmäkohtaisia kartoituksia noin 1 620 ha:n alalla (sis. ys-alueet 220 ha). Kaikki kartoitukset tehtiin Luonnonhoito Life -hankkeessa. Lisäksi metsävaltaisilla suojelukohteilla tehtiin lintujen linjalaskentoja 320 km. Metsähallitus tallensi ympäristöhallinnon Eliölajit-tietokantaan noin 500 METSO-alueen suojelukohteelta vuosina 2011–2012 tehtyä havaintoa (sis. ys-alueet 170). Havainnoista yli puolet koski luontodirektiivin lajeja.</p>

<p>1.4 Metsähallitus jatkaa lajistoseurantojen ja -kartoitusten tietojärjestelmän (LajiGIS) toteuttamista. Käyttöönotto vuoden 2013 alkupuolella.</p>	<p>Järjestelmän määrittelyjen tarkennusvaihe päättyi ja toteuttaminen käynnistyi maaliskuussa. Järjestelmän toteuttaminen viivästyi merkittävästi toimittajan resurssipulan takia ja siksi, että Metsähallituksen oli priorisoitava SALT-hankkeen SATJ-järjestelmän toteutusta. LajiGIS-järjestelmän käyttöönotto tapahtuu vuoden 2013 lopussa. Metsähallitus ja Suomen ympäristökeskus selvittivät yhteistyössä LajiGIS-järjestelmän soveltuvuutta vesikasvitietojen hallintaan VEHAB-hankkeen päätyttyä.</p>
<p>1.5 Metsähallitus koordinoi yhteistyötä Zonation-ohjelmiston soveltamiseksi METSO-toiminta-ohjelman toimeenpanossa erillisen rahoituspäätöksen mukaisesti.</p>	<p>MetZo-projektia toteutettiin projektisuunnitelman mukaisesti luontopalveluissa toimivan projektipäällikön koordinoimana. Maakunnittaisten metsäelinympäristöjen analyysin tulokset toimitettiin Suomen metsäkeskusten alueyksiköille. Laadittiin tulosten käyttöohjeet ja aloitettiin toimijoiden koulutus tulosten käytön helpottamiseksi. Kerättiin ensimmäiset maakunnallisten analyysien käyttökokemukset ja tiedotettiin projektin etenemisestä sidosryhmille. Selvitettiin edellisvuonna paikannettujen merkittävien luontodirektiivin luontotyypikeskittymien hyödyntämistä suojelualueiden hoidossa. METSO-hallitus 2013 -projektissa käynnistettiin uusi Zonation-analyysi valtionmaiden lisäsuojelukohteiden paikantamiseksi. Lisäksi valmistettiin valtakunnallisia metsä- ja suoluonnon analyysijä.</p>
<p>1.6 Metsähallitus aloittaa ehdotuksen laatimisen uusien suojelukohteiden osoittamiseksi valtion mailta liittyen julkisyhteisöjen alueita koskevaan 20 000 suojeluhehtaarin tavoitteeseen (Metsähallituksen osuus ympäristöministeriön arvion mukaan 15 000 ha). Ehdotus valmistuu vuoden 2013 aikana.</p>	<p>Metsähallitus asetti ”METSO-hallitus 2013” -projektin ja hyväksyi sen projektisuunnitelman. Valintaa ohjaavien Zonation-analyysien valmistelu aloitettiin. Kohteiden valinta alkaa analyysien valmistuttua huhtikuussa 2013.</p>

2 Metsähallitus jatkaa Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden perustamistoimia, inventointeja, hoidon ja käytön suunnittelua ja tila-arviointeja sekä hoitoa ja ennallistamista (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>2.1 Metsähallitus laatii hoito- ja käyttösuunnitelman 16 Natura-alueelle. Metsähallitus tekee Natura-alueiden tilan arviointeja (NATA) yhteistyössä ELY-keskusten kanssa. Metsähallitus osallistuu yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ja ELY-keskusten kanssa Natura-tietokannan tietojen päivittämiseen ja niiden muuntamiseen Natura-tietolomakkeen (SDF) uuden tietosisällön mukaisesti.</p>	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelma laadittiin 18 Natura-alueelle; suunnittelukohteina olivat mm. Hammastunturin, Hailuodon, Kauhannevan, Päijänteen ja Valtavaaran alueet. NATA-arviointi valmistui 21 Natura-alueelle. Metsähallitus osallistui suunnitellusti Natura-tietokannan (SDF) tietojen päivitys- ja muuntamistyöhön vastaten erityisesti luontotyypitietojen täydentämisestä.</p>

<p>2.2 Metsähallitus edistää yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa luonnonsuojelualueiden säädösvalmistelua mm. säädösvalmistelun pilottihankkeiden avulla. Esisuojelu-/suojelualuekiinteistöt muodostetaan tai tehdään tarpeelliset kiinteistöjen liittäminen 15 luonnonsuojelualueella.</p>	<p>Hallituksen esitys Koloveden kansallispuiston laajentamisesta annettiin eduskunnalle joulukuussa ja lisäksi valmisteltiin Petkeljärven kansallispuiston laajennusesitystä. Varsinais-Suomen luonnonsuojelualueiden perustamista koskevat asetuseräluonnokset olivat vuoden lopussa viimeisteltävinä lausuntokierrosta varten. Lisäksi edistettiin Etelä-Savon Saimaan alueen, Eteläisen Pohjois-Pohjanmaan ja Itä-Lapin säädösvalmistelua. Esisuojelu-/suojelualuekiinteistöt muodostettiin tai tehtiin tarpeelliset kiinteistöjen liittäminen 16 luonnonsuojelualueella.</p>
<p>2.3 Metsähallitus jatkaa luontotyyppien inventointia Metso-alueen pohjoispuolella 43 000 hehtaarin alalla.</p>	<p>Metsähallitus inventoi luontotyyppisiä METSO-alueen pohjoispuolella 66 074 hehtaarin alalla.</p>
<p>2.4 METSO-ohjelmaan kuulumattomien luontotyyppien hoidon ja ennallistamisen tavoitteet hehtaareina valtion suojelualueilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Soiden ennallistaminen: 540 ha (pääosin Suoverkosto Life -hankkeessa ja sis. ys-alueet) – Avoimien perinnebiotooppien jatkuva hoito: 1 720 ha, josta noin 40 ha Luonnonhoito Life -hankkeessa (osalla jatkuvan hoidon kohteista pidetään väli vuosi). – Metsähallitus arvioi ja seuraa soiden ennallistamisen ja avoimien perinnebiotooppien hoidon vaikuttavuutta. 	<p>Tavoitteet ylitettiin avoimien perinnebiotooppien hoidossa. Sateinen kesä vaikutti haitallisesti soiden ennallistamiseen, koska työkaluilla ei päästy kaikille kohteille.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Soiden ennallistaminen: 275 ha, josta 130 ha Suoverkosto Life -hankkeessa (sis. ys-alueet 31 ha) – Avoimien perinnebiotooppien jatkuva hoito: 1 900 ha, josta n. 4 ha Luonnonhoito Life -hankkeessa (osalla jatkuvan hoidon kohteista pidettiin väli vuosi). Lisäksi ys-alueilla uusien kunnostusta 5 ha) – Metsähallitus arvioi ja seurasi soiden ennallistamisen vaikuttavuutta perustetun seurantaverkoston avulla. Avoimien perinnebiotooppien hoidon vaikuttavuutta seurattiin hoitoseurannoin.
<p>2.5 Metsähallitus lisää tehokkaan media-, verkko- ja asiakasviestinnän keinoin tietoisuutta suojelualueiden merkityksestä luonnon monimuotoisuudelle ja osallistuu Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön strategian ja toimintaohjelman viestintäohjelman toteutukseen.</p>	<p>Metsähallituksen luontopalvelut osallistui luonnon monimuotoisuuden viestintäryhmän työhön. Sidoryhmille järjestettiin työpaja luonnon monimuotoisuutta koskevasta viestinnästä. Vuoden aikana järjestettiin toimittajaretkiä ja taustoittavia tapaamisia aiheina mm. soiden ja metsäluonnon ennallistaminen, kansallispuistojen paikallistaloudelliset vaikutukset ja luontoliikunnan terveysvaikutukset. Luontoon.fi-verkkopalvelu sai paljon uusia kävijöitä, mikä käy ilmi palvelun kävijätutkimuksesta. Luontopalvelujen sosiaalisen median suunnitelma päivitettiin, ja sen toteutus käynnistyi loppuvuodesta. Luontopalvelujen julkaisujen parempaa näkyvyyttä ja hyödyntämistä varten tuotettiin uusi julkaisu metsa.fi-verkkopalvelu. Kansallispuistokummien, jotka ovat julkisuuden henkilöitä, kanssa saavutettiin uusia kohderyhmiä. MTV3 aloitti 23-osaisen Luonnon helmet -kansallispuistosarjan kuvaamisen, jonka toteuttamiseen luontopalvelut osallistui järjestämällä asiantuntija- ja maastoapua.</p>

3 Metsähallitus edistää sen vastuulle osoitettujen uhanalaisten lajien valtakunnallista suojelua ja seurantaa (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
3.1 Metsähallitus edistää saimaannorpan, valkoselkätikan, maakotkan, muuttohaukan, tunturihaukan, kiljuhanhen ja naalin suojelua ja vastaa niiden kannan seurannasta sekä laatii vuosittaiset kannan suuruuden ja kehityksen arviot, tarvittaessa otoksiin perustuen.	<p>Lajien seurantoja tehtiin 1 886 kohteella, mikä on noin 89 % seurannassa olevista paikoista. Lisääntymiskykyisen kannan ja sen viimeaikaisen kehityksen arviot:</p> <ul style="list-style-type: none"> – saimaannorppa 120–170 yksilöä (kokonaiskanta 310 yksilöä), kasvanut tai epävakaa – valkoselkätikka 140–190 paria, hitaasti kasvanut – maakotka 330–430 paria, vakaa tai hitaasti kasvanut – muuttohaukka 260–290 paria, hitaasti kasvanut – tunturihaukka 20–30 paria, mahdollisesti pienentynyt – kiljuhanhi 0 paria, vakaa – naali 3–6 aikuista, vakaa. <p>Saimaannorpan turvaamistoimien tehostamiseksi laadittiin LIFE+-hankehakemus.</p>
3.2 Metsähallitus osallistuu vuonna 2011 valmistuvan lajisuojelun toimintaohjelman toteuttamiseen.	<p>Metsähallituksen asiantuntijoita osallistui toimintaohjelman alueellisiin toimeenpanoneuvotteluihin. Metsähallituksen vastuulle osoitettiin toimenpiteitä noin 180:llä kiireellisesti suojeltavan lajin esiintymispaikalla. Näistä noin 15 %:lle pystyttiin määrittelemään tarvittavat turvaamistoimenpiteet, muut vaativat esiintymispaikan tietojen tarkistamista. Hertta Eliölajit-tietokantaan tallennettiin 80 tuoretta kiireellisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan tarkastuskäyntiä. Talkooleiri toteutettiin mm. kourukinnassammalen Suomen ainoan kasvupaikan hoitotoimet.</p>

4 Metsähallitus parantaa Itämeren vedenalaisen luonnon suojelun mahdollisuuksia toteuttamalla vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelmaa (VELMU) (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
4.1 Metsähallitus tekee vedenalaisten luontotyyppien inventointia 5 000 ha:n alalla (osin FINMARINET-hankkeen avulla). Tämän lisäksi Metsähallitus tekee erillisen rahoituspäätöksen mukaisesti VELMU-inventointeja tiiviissä yhteistyössä ELY-keskusten kanssa Perämeren, Merenkurkun, Länsi-Suomenlahden ja Itä-Suomenlahden alueilla. Tarkemmat tavoitteet määritellään erillistä määrärahaa koskevassa rahoituspäätöksessä.	<p>Videoinventointeja tehtiin noin 5 800 inventointipisteellä, joista suurin osa FINMARINET-hankkeen avulla, sekä noin 4 200 pisteellä yhteistyössä ELY-keskusten kanssa. Sukelluslinjatavoitteet saavutettiin, samoin FINMARINETin maastotyötavoite. Tarkat videopisteiden määrät selviävät aineiston tulkinnan yhteydessä.</p>
4.2 Metsähallitus vastaa VELMUn biologinen maastokartoitus -osaprojektin vetämisestä.	<p>Luontopalvelut vastasi sidosryhmäyhteistyön valtakunnallisesta koordinoinnista ja raportoinneista sekä maastotyön toteutuksesta. VELMU-TEK-yhteishankkeen avulla hankittiin yhdeksän HD-kuvatason vedenalaista drop-videokameraa. Aineistojen tulkinta ja luovutus tehdään kevään 2013 aikana.</p>

4.3 Metsähallitus selvittää hallinnassaan olevien merellisten suojelualueiden vedenalaisten luontotarvojen tiedon riittävyttä ja tekee suunnitelman mahdollisten puutteiden korjaamiseksi.	Selvitystä tehtiin syksyn 2012 aikana ja jatketaan alkuvuonna 2013 yhteistyössä Turun yliopiston kanssa.
--	--

5 Metsähallitus parantaa luontomatkailun ja virkistyskäytön kannalta tärkeiden luonnonsuojelualueiden palveluvarustusta, opastusta ja kulutuskestävyyttä (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
5.1 Metsähallitus pyrkii Suomen maabrändivaltuuskunnan toimeksiannon mukaisesti lisäämään kansallispuistojen ja muiden tärkeiden luontomatkailukohteiden tunnettuutta ja vetovoimaisuutta sekä edistämään luonnon virkistyskäytön suosiota.	Luontopalvelut järjesti toimittajaretkiä ja taustoittavia tapaamisia, jotka käsittelivät kansallispuistojen retkeilymahdollisuuksia, kansallispuistojen paikallistaloudellisia vaikutuksia ja luontoliikunnan terveysvaikutuksia. Luontoon.fi-verkkopalvelu sai paljon uusia kävijöitä, mikä käy ilmi palvelun kävijätutkimuksesta. Luontoon.fin yhteisöpalvelu ja kansallispuistojen Facebook-yhteisöt lisäsivät kannattajien ja käyttäjien määrää. Viisi kansallispuistokummiä osallistui kansallispuistoja ja muita luontomatkailukohteita koskevaan viestintään. Luontopalvelut osallistui kolmen kansallispuistoja ja luontoilua koskevan TV-sarjan tuotantoon (Strömsö, Arktiset vedet, Luonnon helmet).
5.2 Määrälliset tavoitteet <ul style="list-style-type: none"> – Kansallispuistojen käyntimääräennuste: 2 050 000 – Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit: 865 000 (930 000 mukaan lukien luontotuvat ja perinnetilat) – Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä: 30 000 (50 000 mukaan lukien lyhyet opastukset) – Luontoon.fi-verkkopalvelun käynnit: 1 500 000 – Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit 1 100 000 – Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset: 305 	<ul style="list-style-type: none"> – Kansallispuistojen käynnit 2 087 300 – Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit: 896 500 (971 900 mukaan lukien luontotuvat ja perinnetilat) – Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä: 54 018 (74 220 mukaan lukien lyhyet opastukset) – Luontoon.fi-käyntitavoite muutettiin kävijä- ja sivunkatselutavoitteeksi: <ul style="list-style-type: none"> – Sivun katselut 7 422 009 (tavoite 6 milj.) – Yksittäiset kävijät: 923 220 (tavoite 1 milj.) – Retkikartta.fi-käynnit: 1 275 570 – Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset 352 kpl.
5.3 Metsähallitus seuraa asiakastytyväisyyttä keskeisimmässä kansallispuistoissa ja asiakaspalvelupisteissä. Kaikissa näissä palveluissa asiakastytyväisyyden tavoitearvo on vähintään 4 (asteikko 1–5).	Asiakastytyväisyys säilyi hyvänä (keskiarvo 4,2) perustuen 8 306 palautteeseen.
5.4 Metsähallitus seuraa kansallispuistoihin kohdistuvan matkailun vaikuttavuutta paikallistalouteen.	Kansallispuistoihin kohdistuvan matkailun kokonaistulovaikutus oli 109,5 miljoonaa euroa ja 1 412 henkilövuotta.

<p>5.5 Metsähallitus kehittää ja tukee suojelualueiden opetuskäyttöä. Tavoitteena on edistää lasten ja nuorten luontosuhteen syntymistä, tasa-arvoa ja luonnonsuojelun ymmärrystä.</p>	<p>Metsähallituksen luontokeskuksissa ja maastossa opastettiin 1 300 varhaiskasvatus-, perusopetus- ja opiskelijaryhmää, joissa oli yhteensä 29 000 lasta ja nuorta. Lisäksi järjestettiin tapahtumia lapsille ja lapsiperheille. Junior Ranger -toimintaa oli Nuuksion, Syötteen ja Urho Kekkonen kansallispuistoissa. Kasvattajia ja opettajia tuettiin järjestämällä koulutuksia mm. WWF:n kanssa. Luontopalvelut oli mukana LYKE-verkoston (Luonto- ja ympäristökasvatuksen sekä kestävän elämäntavan kasvatuksen tukijoiden verkosto) käynnistämässä. Luontopalvelut lisäsi verkostoitumista muiden ympäristökasvatustoimijoiden kanssa valtakunnallisella ja maakunnallisella tasolla.</p>
<p>5.6 Metsähallitus jatkaa Nuuksioon rakennettavan Suomen luontokeskus Haltian toteutusta ja käynnistää sen toiminnan tavoitteena kehittää siitä Suomen maabrändiä tukeva ja luonnossa liikkumiseen kannustava ovi Suomen arvokkaimpaan luontoon.</p>	<p>Haltian rakennus eteni pintaverhoilujen viimeistely-, kalustus- ja yhteiskoeikäytävaiheeseen. Näyttelysisällöt julkistettiin marraskuussa. Näyttelyä varten saatiin audiovisuaalisten laitteiden sponsori. Näyttelyrakenteiden suunnitelmat ja näyttelytekstit ovat pääosin valmiita ja elementtien valmistus ja kuva-aineistojen toimitustyö on käynnissä. Palvelut tuotteistettiin ja hinnoiteltiin ja niiden markkinointi aloitettiin. Luontokeskuksen verkkosivusto www.haltia.com avattiin.</p>
<p>5.7 Metsähallitus käynnistää valmistuvien Pyhä-Luoston ja Liminganlahden luontokeskusten toiminnan.</p>	<p>Pyhä-Luoston kansallispuiston luontokeskus Naavan asiakaspalvelu käynnistyi 5.3.2012. Näyttely valmistui ja keskus avattiin 8.6.2012. Luontokeskus toimii yhteistyössä Kemijärven kaupungin sekä Pelkosenniemen ja Sodankylän kuntien, Lapin yliopiston, GTK:n sekä Pyhä-Luoston matkailun, Itä-Lapin ammattiopiston ja paikallisten yritysten kanssa. Naavassa oli yhteensä 63 297 käyntiä.</p> <p>Liminganlahden luontokeskus avattiin 27.4.2012. Se toimii myös kansallisena Ramsar-kosteikkokeskuksena. Luontokeskus toimii yhteistyössä kunnan, yritysten ja Liminganlahden ystävät ry:n kanssa. Käyntimäärä oli 48 300.</p>
<p>5.8 Metsähallitus jatkaa Selkämeren kansallispuiston opastus- ja retkeilypalvelujen rakentamista. Erityisesti maasto-opasteita lisätään, korjataan kiireisimmin kunnostusta tarvitsevat palvelurakenteet ja lisätään viestintää. Hoito- ja käyttösuunnitelman laatimista jatketaan.</p>	<p>Kansallispuiston infotauluja rakennettiin kaikkien sijaintikuntien alueelle. Retkeilypalvelujen parantaminen ja rakennuskannan kunnostaminen aloitettiin (mm. Säppiin uusi käymälä ja luontopolun suunnittelu, Isokarin Majakkamestarin talon kiireellisimmät korjaukset). Selkämeren helmet Satakunnassa -hankkeessa panostettiin sidosryhmätyöhön, taustaselvityksiin (mm. kävijätutkimus, historiallisten rakennusten korjaussuunnitelmat) ja alueen tunnetuksi tekemiseen mm. majakkasaarille järjestettyjen yleisötapahtumien avulla. Reitti Selkämerelle -hankkeessa tuotetaan pallopanoraamakuviin perustuva verkkopalvelu, jonka avulla alueen käyntikohteita ja niiden palveluja esitellään yleisölle, palvelu julkaistaan keväällä 2013. Selkämeren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman laatimista jatkettiin. Suunnitelman edellyttämät inventoinnit ja laaja osallistaminen hidastivat aikataulua siten, että suunnitelma valmistuu vuoden 2013 loppupuolella.</p>

<p>5.9 Metsähallitus parantaa Sipoonkorven kansallispuiston palveluja. Parannetaan pysäköintiä ja kulunohjausta, lisätään maasto-opasteita, kestäväidään reittejä ja tehdään alue-esite. Jatketaan hoito- ja käyttösuunnitelman laadintaa.</p>	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelman laadinta eteni suunnitellusti ja se valmistuu 2013. Alueella tehtiin lajistoselvityksiä, suunnistuksen vaikutusanalyysi sekä luonnonhoito- ja ennallistamissuunnittelua. Sipoonkorpi-esite ja uudistetut verkkosivustot valmistuivat. Kulunohjausta parannettiin viitoituksin ja liikennemerkein. Pysäköintijärjestelyjä parannettiin vuokraamalla pysäköintitilaa yksityiseltä maanomistajalta. Maasto-opasteiden teko käynnistettiin ja polkuverkoston kunnostustyöt aloitettiin. Avolaitosvankityö laajentui Sipoonkorpeen.</p>
<p>5.10 Metsähallitus suuntaa voimavaroja mm. Pallas–Yllästunturin ja Urho Kekkosen kansallispuiston huoltoon ja ylläpitoon sekä uusiin mm. Oulangan, Riisitunturin, Kolin, Petkeljärven, Koloveden, Linnansaaren sekä Helvetinjärven ja Seitsemisen kansallispuistojen palveluvarustusta.</p>	<p>Metsähallitus rekrytoi luontovalvojan Pallas–Yllästunturin kansallispuistoon (toimipaikkana Pallas) ja Urho Kekkosen kansallispuistoon Savukoskelle. Pallas–Yllästunturin kansallispuistossa lisättiin määräaikaisten huoltomiesten rekrytointia (12 htkk) sesonkiajoille. Lisäksi puistojen huoltoon ja ylläpitoon kohdistettiin yhteensä noin 40 htkk nuorisotyöllistettyjen työpanosta.</p> <p>Pallas–Yllästunturin kansallispuistossa koneellinen reittien kestäväointi sorastamalla ja kiven murskaimella osoittautui hyväksi ja kustannustehokkaaksi menetelmäksi. Alueella aloitettiin käymälöiden uudistaminen 12 kohteella perustuen uusiin, luonnoltaan herkkiin kohteisiin aiempaa paremmin soveltuviin toteutustapoihin ja tekniikoihin.</p> <p>Urho Kekkosen kansallispuistossa kunnostettiin ja uusittiin retkeilyrakenteita. Raja-Joosepin kentän kattoja korjattiin ja kentälle pystytettiin vanhan mallin mukainen vinttikaivo. Autio- ja varaustupia kunnostettiin. Nuortin riippusilta korjattiin yhdessä Kemin-Sompion paliskunnan ja rajavartiolaitoksen kanssa turvallisiksi ja samalla tehtiin mönkijäpitkosta Nuorttijokivarren kulumisen estämiseksi. Kunnostettiin tai uusittiin viisi muuta pientä siltaa.</p> <p>Koillismaalla retkeilypalvelujen kehittämisen painopiste on viime vuosina ollut laadukkaiden ja vetovoimaisten päiväreittien rakentamisessa ja viestinnässä. Riisitunturin kansallispuiston uusien päiväreittien käyttöä aktivoitiin. Oulangan kansallispuiston retkeilypalvelujen laatua nostettiin kestäväomällä Pientä karhunkierrosta ja rakentamalla Kiutakönkälle esteetön käyntikohde. Lisäksi puistossa korjattiin silta ja uusittiin kompostikäymälöitä. Leirintäalueen korjausinvestoinnit käynnistettiin. Syötteen Ryti-vaarassa, Närängässä ja Perämeren Röytässä panostettiin kulttuuriperinnön esilletuomiseen ja retkeilypalvelujen laadun nostamiseen.</p> <p>Kolin kansallispuistossa kunnostettiin työllisyystyöohjelmarahoituksella Vaaralan toimisto, Pärnälähdän vuokratupa ja rakennettiin uusi sauna. Hankkeessa uusittiin myös puuliiterteitä ja nuotiokehiä. Kolin sataman Alamajan lämpötaloutta parannettiin.</p>

	<p>Petkeljärven kansallispuistossa uusittiin vuokratyössä olevan puistonvartijan talon lattiaa. Linnansaaren kansallispuistossa rakennettiin uusi kuivakäymälä ja kaksi polttopuukatosta. Punkaharjulla kunnostettiin salpa-aseman korsi ja juoksuhauta sekä suunniteltiin paviljongin ja runkoreitin kunnostustoimenpiteet. Repovedellä rakennettiin invakäymälöitä ja polttopuukatoksia.</p> <p>Seitsemisen ja Helvetinjärven alueella on käynnissä kaksi työllisyshanketta, joiden avulla saadaan kunnostettua reittejä ja taukopaikkojen palveluita. Hankkeissa uusittiin Seitsemisen luontokeskuksen kattorakenteita ja luontopihaa sekä parannettiin ryhmien ja liikuntaesteisten palveluita. Laukaan vankilan kanssa tehtiin yhteistyösopimus, joka mahdollistaa avolaitosyhteistyön Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen palvelurakenteiden kunnostamisessa.</p>
5.11 Metsähallitus jatkaa Merenkurkun maailmanperintöalueen hallinto- ja kehityssuunnitelman toteuttamista.	<p>Merenkurkun asiakaspalveluverkoston toiminta ja luontomatkailevuunnitelman investointitoimenpiteet aloitettiin yhteistyössä maailmanperintökuntien kanssa. Suunnitelma maailmanperintötietokeskuksen perustamisesta Terranovan luontokeskukseen laadittiin yhteistyössä Vaasan kaupungin kanssa. Unescon maailmanperintösopimuksen juhluvuoden kunniaksi tehtiin valistustyötä mm. osallistumalla 10 yleisötapahtumaan ja nimittämällä kolme maailmanperintölähteilästä. Maailmanperintöalueen avainindikaattorien seuranta toteutettiin yhdessä kumppaneiden kanssa.</p>
5.12 Metsähallitus hakee palvelujen ylläpitoon ja kehittämiseen valtion budjettirahoitusta täydentävää hankerahoitusta.	<p>Valtion talousarvion ulkopuolinen hankerahoitus luonnon virkistyskäytön palvelujen ylläpitoon ja kehittämiseen oli 3,49 miljoonaa euroa.</p>
5.13 Metsähallitus kohdentaa palvelut kysyntälähtöisesti kuitenkin niin, että kansallispuistojen palvelut pyritään ylläpitämään.	<p>Palveluiden ylläpidossa ja huollossa priorisoitiin kansallispuistoja. Palvelutuotannossa vilkkaimpien kohteiden palvelut (mm. Pallas–Ylläksen, Urho Kekkosen, Oulangan, Kolin ja Nnuksion kansallispuistot) pyrittiin turvaamaan ottaen huomioon luonnonsuojelulliset näkökohdat.</p>

6 Muut ympäristöministeriön erikseen asettamat tulostavoitteet

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>6.1 Metsähallitus osallistuu luonnonsuojelun kansainvälisiin tehtäviin, erityisesti suojelualueiden hoitoon liittyvään yhteistyöhön lähialueilla (Fennoskandian Vihreä Vyöhyke, Barentsin alueen suojelualueverkon kehittäminen) sekä IUCN:n ja suojelualueiden hoitoon suuntautuneiden järjestöjen toimintaan. Lisäksi Metsähallitus hoitaa Ramsarsopimukseen sisältyviä tehtäviä yhteistyössä perustettavan Ramsar-kosteikkotyöryhmän ja CEPA-yhteyshenkilön</p>	<p>Fennoskandian Vihreän Vyöhykkeen ensimmäinen virallinen työryhmä kokoontui Kotkassa syyskuun alussa. Metsähallitus teki yhteistyötä lähialueella venäläisten, ruotsalaisten ja norjalaisten luonnonsuojelualueiden kanssa. Metsähallituksella oli edelleen Pohjoismaiden ministerineuvoston maaekosysteemien työryhmän (TEG) koordinaatiovastuu. Venäjän ja Viron luonnonsuojeluyhteistyöryhmissä oli Metsähallituksen edustus. Metsähallituksella on Latvian luonnonsuojeluviraston kanssa kahdenvälinen yhteistyösopimus.</p> <p>Metsähallitus järjesti yhdessä norjalaisten ja venäläisten kumppaneiden kanssa EUROPARCin rajapuistoverkoston vuosi-</p>

<p>kanssa ja valmistelee Ramsar-kosteikkokeskuksen perustamista Liminganlahden luontokeskukseen. Metsähallitus osallistuu HELCOM BSAP -työhön.</p>	<p>kokouksen kesäkuussa Pasvik–Inari-alueella. Metsähallituksella on puheenjohtajuus tai jäsenyys useissa EUROPARC-Liiton työryhmissä. Metsähallituksen edustaja on myös Eurositen hallintoneuvostossa ja rahastonhoitajana. Metsähallitus osallistuu eurooppalaisten luonnonsuojeluvirastojen yhteistyöfoorumiin, ENCAN, työhön.</p> <p>Ramsar-kosteikkokeskus avattiin Liminganlahdella huhtikuun lopussa. Ramsar-sopimukseen sisältyviä tehtäviä edistettiin mm. osallistumalla yhdenteentoista osapuolikokoukseen Romaniassa sekä toteuttamalla Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamaa NorBalWet-hanketta. Metsähallitus osallistui HELCOM:in toimenpideohjelman toimeenpanoon, etenkin RedList- ja EUNIS-työhön sekä HELCOM:in suojelualueverkostotyöhön, jonka vetovastuu siirtyi Suomelle 2012.</p> <p>Metsähallitus osallistui CBD-sopimuksen SBSTTA-asiantuntijakokoukseen Montrealissa osana Suomen delegaatiota sekä tätä seuraavan osapuolikokouksen tausta-aineistojen valmisteluun.</p> <p>Metsähallitus osallistui Suomen ympäristökeskuksen vetämään Barentsin suojelualueverkosto -hankkeeseen (Barents Protected Area Network, BPAN) sekä ohjausryhmässä että asiantuntijana. Metsähallitus osallistui aktiivisesti IUCN:n kansallisen komitean toimintaan ja IUCN:n toimintaan mm. suojelualuekomissiossa. Metsähallituksesta oli kaksi edustajaa IUCN World Conservation Congressissa Koreassa syyskuussa. Luontopalvelujohtaja osallistui IUCN:n luonnonsuojelualueiden järjestelmien johtajien kansainväliseen foorumiin.</p> <p>Metsähallituksen ja IUCN:n yhteistyönä valmistui Euroopan suojelualueiden pyhiä paikkoja käsittelevä ns. Delos-julkaisu. Metsähallitus rahoitti asiantuntijan vuoden työskentelyn Kansainvälisen kestävän riistanhoidon neuvostossa (CIC) Unkarissa.</p> <p>Metsähallituksella on Kolumbian luonnonsuojelualuehallinnon kanssa Suomen ulkoministeriön rahoittama hanke, jossa kehitetään Kolumbian luonnonsuojelualuehallinnon osaamista. Hankkeen puitteissa pidettiin Kolumbiassa suomalais-kolumbialaiset työpajat lajisuojelussa, luontomatkailussa ja ympäristökasvatuksessa.</p> <p>Metsähallitus oli järjestelyvastuussa toukokuussa järjestetyssä seminaarissa ”the New Biogeographic Process (with specific reference to the Boreal biogeographic region)”. Metsähallitus osallistui EU-Komission vetämän ”Working group on green infrastructure and the restoration prioritization framework” toimintaan. Lisäksi Metsähallitus oli mukana WCPA:n asettamassa työryhmässä valmistelemassa maailman laajuista julkaisua ”Ecological Restoration for Protected Areas: Principles, Guidelines, and Best Practices”.</p>
--	---

<p>6.2 Metsähallitus osallistuu biodiversiteettisopimuksen ja sen suojelualue-työohjelman toteuttamiseen liittyviin tehtäviin.</p>	<p>Metsähallituksen edustaja osallistui sopimuksen 11. osapuolokokoukseen Hyderabadissa Intiassa lokakuussa.</p> <p>Metsähallitus osallistui biodiversiteettisopimuksen seurantaryhmän ja sen kansainvälisen ryhmän toimintaan. Metsähallitus teki suojelualue-työohjelman toteuttamista edistävän kansallisen toimintaohjelman vastauksena biodiversiteettisopimuksen sihteeristön notifikaatioon. Metsähallituksen edustaja toimii suojelualue-työohjelman kansallisena yhdyshenkilönä.</p>
<p>6.3 Metsähallitus toteuttaa biodiversiteettisopimuksen 8(j) artiklaa laatimalla Hammastunturin hoito- ja käyttösuunnitelman pilotin pohjalta toimintamallin Akwé: Kon -ohjeen soveltamisesta saamelaiden kotiseutualueen maankäytön suunnittelussa. Akwé: Kon -ohjetta noudatetaan soveltuvin osin, kunnes toimintamalli on luotu.</p>	<p>Metsähallitus toteutti biodiversiteettisopimuksen 8(j) artiklaa laatimalla Hammastunturin hoito- ja käyttösuunnitelman pilotin pohjalta toimintamallin Akwé: Kon -ohjeen soveltamisesta maankäytön suunnittelussa saamelaiden kotiseutualueella. Toimintamalliluonnoksesta käytiin neuvottelut saamelaiskäräjien johdon kanssa ja se on lopullista vahvistamista vaille valmis.</p> <p>Käsivarren ja Puljun erämaiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa toimintamallia noudatettiin saamelaiskäräjien kanssa sovitun mukaisesti siten, että saamelaiskäräjät nimesi suunnitelmien yhteistyöryhmiin useamman edustajan. Puljun suunnitelma valmistui, Käsivarren suunnitelman laadinta jatkuu vuonna 2013.</p> <p>Biodiversiteettisopimuksen 11. osapuolikokouksessa Intian Hyderabadissa lokakuussa Metsähallitus piti yhdessä saamelaiskäräjien kanssa oheistapahtuman Akwé: Kon -ohjeistuksen soveltamisesta Hammastunturin hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnassa.</p>
<p>6.4 Metsähallitus edistää Kansallisen metsäohjelman 2015 tavoitteena olevaa valtion metsien kulttuuriperinnön inventointia. (tavoite sisältyy myös MMM:n ja MH:n väliseen sopimukseen, kohta 5.9)</p>	<p>Luontopalvelut teki kulttuuriperintökohteiden inventointeja 8 600 metsähehtaarilla. Osa kohteista inventointiin osana Luonnonhoito Life -hanketta. Em. lisäksi luontopalvelut inventoi Hossan valtion retkeilyalueen kulttuuriperintökohteet (10 000 ha).</p>
<p>6.5 Metsähallitus osallistuu uhanalaisten luontotyyppien toimintasuunnitelman toimeenpanoon.</p>	<p>Metsähallitus osallistui asiantuntijana toimintasuunnitelman toteuttamiseen osana LuTu-ryhmien työtä. Valtakunnallisen Ennallistamisen ja luonnonhoidon ohjausryhmän ELOn perinnebiotooppien työryhmässä kerättiin ja tallennettiin aktiivisesti uhanalaisten perinnebiotooppien tietoja.</p>
<p>6.6 Metsähallitus osallistuu valtion kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kiinteistöomaisuuden hallinnoinnin järjestämistä koskeviin selvityksiin ympäristöministeriön kanssa sovittavalla tavalla.</p>	<p>Metsähallitus osallistui asiantuntijana valtion kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kiinteistövarallisuuden omistuksen ja hallinnoinnin järjestämistä selvittävän työryhmän työhön. Työryhmän esitysten mukaisesti Metsähallitus aloitti selvitystyön strategisesta kulttuurihistoriallisesta kiinteistövarallisuudesta. Metsähallitus osallistui Museoviraston kulttuurihistoriallisesti merkittävän kiinteistövarallisuuden omistamista ja hallinnoimisen järjestämistä selvittävän työryhmän ja Puolustusvoimilta vapautuvien Helsingin edustan saarten tulevaa käyttöä selvittävän työryhmän työhön.</p>

<p>6.7 Metsähallitus osallistuu luonto- ja lintudirektiivien vuoden 2013 raportointien valmisteluun kokoamalla ja analysoimalla aineistoja sekä suunnittelemalla tiedonhallintaa.</p>	<p>Metsähallitus osallistui aktiivisesti raportointien ohjaus- ja suunnitteluryhmien työskentelyyn. Metsähallituksella on päävastuu luontodirektiiviin liittyen 21 lajista (17 % kokonaislajimäärästä) ja 17 luontotyypistä (25 %). Lintudirektiivin raportoinnista Metsähallituksen vastuulla on noin 10 lajin raportointi (10 %). Lisäksi luontopalveluilla on osallistuvia vastuita monissa muissa lajeissa ja luontotyypeissä. Työssä hyödynnettiin yhteistyötä sidosryhmien kanssa (SYKE, GTK, ÅA) sekä yliopistoharjoittelijoita (TY). Metsähallitus kohdensi maastotarkastuksia luontodirektiivin luontotyyppeihin ja lajien esiintymispaikoille. Hertta Eliölajit -tietokantaan tallennettiin 710 tunnetulla esiintymispaikalla tehtyä tuoretta tarkastuskäyntiä ja 620 uutta esiintymispaikkaa.</p>
<p>6.8 Metsähallitus osallistuu soiden ja turvemaiden strategian toimeenpanoon.</p>	<p>Metsähallitusta koskevan Suo- ja turvemaiden strategian toimeenpanosuunnitelma valmistui metsätalouden, luontopalvelujen ja Laatumaan yhteistyönä vuoden 2012 lopussa. Toimeenpanosuunnitelman ohjaus- ja asiantuntijaryhmä jatkaa toimeenpanon koordinoimista. Soiden myyntiin, vuokrauksiin ja vaihtoihin koskeviin erityiskysymyksiin liittyen laadittiin ohje sekä perustettiin asiantuntijataho valtakunnallisten linjauksien tueksi. Metsähallitus osallistuu soiden suojelun täydennysohjelman laadintaan. Vapon vuokrasoita koskevat vaihtoneuvottelut olivat vuoden lopussa käynnissä. Luontopalvelut on inventoinut vaihdoissa käytettäväksi suunniteltuja soita. Vuoden lopussa vaihtoihin soveltuvia soita oli kertynyt yli 1 000 ha. Ympäristöministeriön neuvottelemilla kaupoilla (3 342 560 €) hankittiin valtiolle Vapon omistamia soita 1 335 ha. Nämä kaupat toteutettiin Metsähallitukselle osoitetuilla maanhankintavaroilla.</p>
<p>6.9 Metsähallitus osallistuu luonnon-suojeluohjelmien toteuttamiseen hankkimalla tarvittavia vaihtomaita.</p>	<p>Metsähallitus osallistui suojeluohjelmien toteuttamiseen aluevaihdon yhteistyössä ELY-keskusten kanssa hankkimalla alueita 580 ha (saantoarvoltaan 310 000 €).</p>
<p>6.10 Metsähallitus osallistuu kansallisen merenhoitosuunnitelman laatimiseen.</p>	<p>Metsähallitus osallistui merenhoitosuunnittelun yhteistyöryhmän sekä raportointi- että seurantatyöhön ja asiantuntijana tätä työtä tukevien HELCOM MORE- sekä ICES BIODIV -ryhmien työhön.</p>
<p>6.11 Metsähallitus valmistelee sisävesien luontoinventointien toimeenpanosuunnitelman.</p>	<p>Luontopalvelujen sisävesien suojelun toimenpideohjelma vuosille 2012–2015 valmistui. Ohjelma sisältää sisävesien luontoinventointien toimeenpanosuunnitelman.</p>
<p>6.12 Metsähallitus lisää mahdollisuuksia vapaaehtoistoimintaan suojelualueilla yhteistyössä eri tahojen kanssa.</p>	<p>Metsähallitus laati vapaaehtoistoiminnan toimintaohjelman vuosille 2012–2015. Suojelualueiden tai vastuulajien hyväksi luontopalvelujen kanssa toimi 1 963 vapaaehtoista ja heidän tekemänsä vapaaehtoistyön määrä oli 16,2 henkilötyövuotta. Luontopalvelut käytti vapaaehtoistoiminnan organisoimiseen 3,2 henkilötyövuotta. Vapaaehtoistoimintaa organisoivia yhteistyötahoja oli yli 80.</p>
<p>6.13 Metsähallitus vastaa maastoliikenteeseen liittyvistä tehtävistä hallinnassaan olevilla alueilla. Arviot myönnettävistä maastoliikenneluista:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Maksulliset moottorikelkkaurat: 7 000 kpl – Urien ulkopuoliset maksulliset maastoliikenneluvat: 1 000 kpl. 	<ul style="list-style-type: none"> – Uralupia myytiin varausjärjestelmällä ja mobiilisti 4 903 kpl. – Urien ulkopuolisia lupia varausjärjestelmään kirjattu 986 kpl.

7 Ympäristöministeriön asettamat täydentävät tulostavoitteet

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>7.1 Hotelli Kolin peruskorjaus (600 000 euroa). Hankkeella arvioidaan työllistettävän rakennusaikana seitsemän henkilötyövuotta. Hankkeen toteutus turvaa kolme nykyistä työpaikkaa ja investoinnin välillisten vaikutusten seurauksena arvioidaan syntyvän kolme uutta työpaikkaa.</p>	<p>Kolin hotelli kiinteistön peruskorjaus aloitettiin lokakuussa. Hotelli oli suljettuna kaksi kuukautta. Tänä aikana tehtiin kiskohissin peruskorjaus ja uusittiin vesijohdot keittiöstä ja alakerran saunatiloista. Tähän käytettiin peruskorjausrahoitusta 74 000 €. Hotellin vuokralainen Pohjois-Karjalan osuuskauppa (PKO) kunnosti ravintolat ja kokoustilat. Saunatilojen uusiminen ja terassi valmistuvat maaliskuussa 2013. Yhteensä PKO investoi hotelliin noin kolme miljoonaa euroa tässä yksivaiheessa. Seuraavassa vaiheessa syksyllä 2013 uusitaan hotellihuoneiden vesijohdot ja PKO kunnostaa huoneet.</p>
<p>7.2 Pallas–Yllästunturin kehittäminen kansainvälisen kansallispuistomatkailemisen kohteeksi (1 100 000 euroa). Hanke on osa laajempaa kehittämissuunnitelmaa. Hankkeessa investoidaan alueen luontomatkailemista tukevaan infrastruktuuriin parantamalla alueen retkeilyreitistöä ja muita palvelurakenteita. Hanke aikaisen työllisyysvaikutuksen arvioidaan olevan 10 henkilötyövuotta ja sen vaikutuksena arvioidaan alueen matkailuelinkeinossa syntyvän neljä uutta työpaikkaa.</p>	<p>Pallas–Yllästunturin kansallispuiston käyntimäärät ovat kasvussa, joten tavoitteena on ohjata nykyistä suurempi osa yöpyjistä kansallispuiston ulkopuolelle. Toimenpiteillä voidaan rajoittaa haitallisia ympäristövaikutuksia. Tämä toteuttaa myös Lapin matkailustrategiaa, jossa haetaan kesämatkailemista ”veturituotetta” kansainvälisille markkinoille matkailukeskusten ja kansallispuistojen palvelutarjontaa yhdistämällä. Kansallispuistoa ympäröivien kylien ja yritysten verkosto muodostaa elinkeinollisen voimavaran ja toimintaympäristön tavoitellulle kesämatkailutuotteelle neljän eri kunnan alueella. ”Kylästä kylään kesämatkailemista” -hankekokonaisuutta oli valmisteltu pitkään ja rahoituspäätös Pallas–Ylläs Charter -valmisteluhankkeelle 2012–2013 varmistui (EAKR). Tavoitteena on luoda retkeilijöille helposti löydettävä majoitus-, ravitsemus- ja muun palvelutarjonnan verkosto Pallas–Yllästunturin kansallispuiston ympärille. Kansallispuiston retkeilyreitistö ja palveluiden korkea taso on suunnitellun kesämatkailutuotteen ehdoton perusvaatimus. Tämä varmistetaan laadukkailla opasteilla ja kulutuskestävyydeltään toimivilla reiteillä erillisessä EAKR- sekä sertifioituilla puisto-oppailla Opas ESR -hankkeissa, jotka on valmisteltu vuonna 2012 ja alkavat vuonna 2013.</p>
<p>7.3 Nuorten työllistäminen (2 000 000 euroa). Määräraha käytetään erityisesti nuorten työllistämiseen luontopalvelujen tehtävissä kansallispuistoissa, luonnonsuojelualueilla ja muilla erityisalueilla. Hankkeessa on tavoitteena työllistää noin 150 nuorta työtöntä kaikkiaan noin 50 henkilötyövuoden verran.</p>	<p>Nuorten työllistäminen toteutui erittäin hyvin. Hankkeessa työllistettiin lähes 138 nuorta noin 50 henkilötyövuoden verran. Osa työsuhteista jatkuu vuonna 2013 ja myös uusia henkilöitä pystytään palkkaamaan. Tavoitteet tultaneenkin ylittämään. Määrärahaa käytettiin kertomusvuonna 1,631 miljoonaa euroa, loppuosa käytetään vuoden 2013 aikana.</p>
<p>7.4 Nuuksiokeskus Oy:n osakepääoman korottaminen. Määräraha käytetään Nuuksiokeskus Oy:n osakepääoman korottamisen edellyttämän valtion rahoitusosuuden maksamiseen.</p>	<p>Nuuksiokeskus Oy:n osakepääomaa korotettiin yhtiökokouksen 17.12.2012 päätöksellä. Metsähallitus (valtio) korotti osakeomistustaan 1,9 milj. eurolla ja Espoon kaupunki 0,552 milj. eurolla. Uusi osakepääoma on 17 912 000 euroa, jonka omistusosuudet ovat: Metsähallitus (valtio) 68,11 %, Espoon kaupunki 20,72 % ja Solvalla Nedre Ab 11,17 %.</p>

3.1.2 Maa- ja metsätalousministeriön asettamat tavoitteet

1 Julkisten hallintotehtävien asiakastyytyväisyys säilyy hyvänä (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
1.1 Metsähallitus seuraa asiakastyytyväisyyttä keskeisimmillä valtion retkeilyalueilla ja keskeisimmissä asiakaspalvelupisteissä. Kaikissa näissä palveluissa asiakastyytyväisyyden tavoitearvo on vähintään 4 (asteikko 1–5).	Asiakastyytyväisyys säilyi hyvänä (keskiarvo 4,2) perustuen 8 306 palautteeseen.
1.2 Metsähallitus seuraa lupametsästäjien ja -kalastajien asiakastyytyväisyyttä vuosittain saalisilmoitusten ohessa annettavien nettipalautteiden avulla. Asiakastyytyväisyyden tavoitearvo on vähintään 3,7 (asteikko 1–5).	Lupametsästäjien ja -kalastajien asiakastyytyväisyyden keskiarvo oli 3,8.

2 Parannetaan luontomatkailun ja virkistyskäytön kannalta tärkeiden retkeilyyn ja virkistykseen tarkoitettujen alueiden palveluvarustusta, opastusta ja kulutuskestävyyttä (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
2.1 Metsähallitus pyrkii Suomen maabrändivaltuuskunnan toimeksiannon mukaisesti lisäämään valtion retkeilyalueiden ja muiden tärkeiden virkistys- ja luontomatkailukohteiden tunnettuutta ja vetovoimaisuutta sekä edistämään luonnon virkistyskäytön suosiota.	Luontopalvelut järjesti useita toimittajaretkiä ja taustoittavia tapaamisia aiheina retkeilyalueiden ja kansallispuistojen retkeilymahdollisuudet ja paikallistaloudelliset vaikutukset, luontoliikunnan terveysvaikutukset sekä eräpalvelujen mahdollisuudet ja vaikuttavuus. Luontoon.fi-verkkopalvelu sai uusia kävijöitä, mikä käy ilmi palvelun kävijätutkimuksesta. Eräluvut.fi-verkkopalvelun suunnittelu ja tuotanto aloitettiin, ja palvelu avattiin tammikuussa 2013. Luontopalvelut osallistui kahden kalastusta, kalakantoja ja Lapin erämaita koskevan TV-sarjan (Arktiset vedet ja Peltsin Lappi) tuotantoon.
2.2 Määrälliset tavoitteet: – Valtion retkeilyalueiden käyntimääräennuste: 350 000 Seuraavat tavoitteet sisältyvät myös ympäristöministeriön kanssa tehtyyn sopimukseen: – Luontoon.fi-verkkopalvelun käynnit: 1 500 000 – Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit: 1 100 000 – Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit: 865 000 (930 000 mukaan lukien luontotuvat ja perinnetilat) – Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä: 30 000 (50 000 mukaan lukien lyhyet opastukset) – Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset: 305	– Valtion retkeilyalueiden käyntimäärä 354 000. – Luontoon.fi-käyntitavoite muutettiin kävijä- ja sivunkatselutavoitteeksi: – Sivun katselut 7 422 009 (tavoite 6 milj.) – Yksittäiset kävijät: 923 220 (tavoite 1 milj.) – Retkikartta.fi-käynnit: 1 275 570 – Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit: 896 500 (971 900 mukaan lukien luontotuvat ja perinnetilat) – Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä: 54 018 (74 220 mukaan lukien lyhyet opastukset) – Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset 352 kpl.

2.3 Metsähallitus seuraa valtion retkeilyalueille kohdistuvan matkailun vaikuttavuutta paikallistalouteen.	Valtion retkeilyalueille kohdistuvan matkailun kokonaistulo-vaikutus oli 15 miljoonaa euroa ja 194 henkilötyövuotta.
2.4 Metsähallitus hakee palvelujen ylläpitoon ja kehittämiseen valtion budjettirahoitusta täydentävää hankerahoitusta.	Valtion talousarvion ulkopuolinen hankerahoitus luonnon virkistyskäytön palvelujen ylläpitoon ja kehittämiseen oli 3,49 miljoonaa euroa.
2.5 Metsähallitus kohdentaa palvelut kysyntälähtöisesti kuitenkin niin, että lailla perustettujen valtion retkeilyalueiden palvelut pyritään ylläpitämään.	Palveluiden ylläpito ja huolto kohdennettiin pääosin valtion retkeilyalueille sekä matkailukeskittymiin. Matkailukeskittymiä ovat mm. Kilpisjärvi, Napapiirin retkeilyalue, Saariselkä ja Pallas–Ylläksellä kansallispuiston lähialueet.

3 Tarjotaan mahdollisimman laajalti kansalaisille metsästys- ja kalastusmahdollisuuksia ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla (EK)

Tavoitteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>3.1 Metsästys- ja kalastuslupien myyntitavoitteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Metsästysluvut: 40 000 – Kalastusluvut: 85 000 – Metsästys- ja kalastusalueiden vuokrasopimukset: 3 500 	<p>Metsästyslupia myytiin yhteensä 50 206 kpl jakautuen seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kanalintujen metsästysoikeuden sisältävät pienriistaluvat: 38 546 kpl – Muut pienriistaluvat 8 683 kpl – Suurpetoluvat 2 977 kpl <p>Lisäksi hirvenmetsästykseseen osallistui 42 702 henkilöä.</p> <p>Kalastuslupia myytiin yhteensä 78 864 kpl jakautuen seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Virkistyskalastusluvut 62 601 kpl – Viehekalastusluvut 2 647 kpl – Yhteislupa-alueiden luvat (virkistyskalastus) 7 529 kpl – Pyydys- ja ammattikalastusluvut sekä ravustusluvut yht. 6 087 kpl <p>Voimassaolevia metsästys- ja kalastusalueiden vuokrasopimuksia 3 441 kpl.</p>

4 Kehitetään erävalvontaa, parannetaan sen näkyvyyttä ja lisätään siihen voimavaroja (EK)

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen
<p>4.1 Metsähallitus kehittää erävalvonnan viranomaisyhteistyötä ja parantaa valvonnan näkyvyyttä. Erävalvontaa vahvistetaan toimintamenojen puitteissa kohdentamalla tarvittaessa lisäresursseja toiminnan varmistamiseen.</p>	<p>Valvontaviranomaisten välisen tiedonvaihdon parantamiseksi haetaan yhteistä valvontatiedon keruualustaa. Viranomaisyhteistyötä on painotettu sesonkiluonteisesti eri teemoihin.</p> <p>Erävalvonnan budjettirahoitus ei mahdollista lisäresurssia mutta erän lupatulorahoituksella lisäresurssiksi palkattiin 13 määräaikaista valvojaa. Valvonnan painopiste oli kalastuksessa (ks. kohta 4.2).</p>
<p>4.2 Erävalvonnan erityisteemana ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – suurpetojen salapyynnin valvonnan tehostaminen ja ennaltaehkäisy – kalastuksen luvallisuuden valvonta ja laittomuuksien ennaltaehkäisy – saimaannorpan suojeluun liittyvä valvonta – maastoliikenteen valvonta. 	<ul style="list-style-type: none"> – suurpetovalvontaa tehtiin erätarkastajien jatkuvana työnä ja viranomaisten yhteisinä tehovalvontoina – kalastusvalvontaan palkattiin kesäksi 13 määräaikaista valvojaa. Koillismaalla ja Kainuussa määräaikaiset valvojat valvoivat sekä valtion että yksityisvesiä. Yksityisvesien valvonta tapahtui sopimus pohjaisesti kalastusalueitten rahoittamana. Toiminta koettiin erittäin tuloksellisena molemmien puolin – saimaannorpan suojaksi tehtyjen verkkokalastusrajoitusten valvontaan osallistui kolme erätarkastajaa yhteistyössä poliisin ja kahden määräaikaisen valvojan kanssa. Valvonnassa todetun mukaan rajoituksia noudatettiin hyvin – maastoliikennevalvonta keskittyi kelkkaurien ja -reittien ulkopuolisten alueiden valvontaan, erityisesti luonnonsuojelualueille. Toinen painopistealue oli kesäaikainen maastoliikenne.
<p>4.3 Metsähallitus kouluttaa kalastusvalvontaa suorittavan henkilökuntansa kalastuslain uusien valvontapykäliden mukaisiksi kalastusvalvojiksi.</p>	<p>Metsähallituksen eräpalvelut järjesti yhdessä ELY-keskusten kanssa 4 koulutus- ja koetilaisuutta, joissa koulutettiin 117 henkilöä uusien säädösten mukaisiksi kalastusvalvojiksi.</p>
<p>4.4 Metsähallitus huolehtii Tenojoen vesistön valtiolle kuuluvilla vesialueilla siitä, että kalastusoikeutta käytetään Tenon kalastussopimuksen ja kalastuslain sallimissa rajoissa. Metsähallitus yhdessä Lapin ELY-keskuksen kanssa selvittää (hankkeella) valtion vesien kalastusoikeuksien käytön järjestämistä siten, että kalastusta harjoitetaan vain vahvistettujen kalastusoikeuksien nojalla. Metsähallitus yhdessä Lapin ELY-keskuksen kanssa huolehtii, siitä, että kalastusoikeuden haltijat voivat tarkistaa kalastusoikeutensa laajuuden Tenon lupamyynnin yhteydessä.</p>	<p>Hoidettu tavoitteen ja sen pohjalta tehdyn suunnitelman mukaisesti ja odotetaan oikeusasiamiehen kannanottoa asiasta tehdyn kantelun johdosta. Kannanoton jälkeen asiassa voidaan edetä.</p>
<p>4.5 Metsähallitus laatii yhdessä Etelä-Savon ELY-keskuksen kanssa tiedotussuunnitelman koskien saimaannorpan suojelun ja kalastuksen yhteensovittamista.</p>	<p>Verkkokalastusrajoituksista tiedotettiin kaikissa merkittävimmissä paikallisissa ja useissa valtakunnallisissa tiedotusvälineissä ja kalastusjulkaisuissa. Myös valvonnasta ja sen tuloksista tiedotettiin. Norppien eri kuolinsyistä saatiin tietoa valvonnan ja yleisövihjeitten kautta.</p>

5 Muut maa- ja metsätalousministeriön erikseen asettamat tavoitteet

Tavoitteet:	Tavoitteiden toteutuminen
<p>5.1 Metsähallitus ylläpitää suurpetoviestintää yhteistyössä sidosryhmien kanssa.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Määrällisenä tavoitteena Suurpedot.fi-verkkopalvelun käynnit: 100 000 	<p>Sivuston ylläpitoa koordinoiva työryhmä kokoontunut ja päivittänyt sivustoa, sivuston ongelmana on sen ikääntyminen; modernisointi ja some-palvelujen tarve on ilmeinen. Suurpedot.fi-verkkopalvelun käynnit: 97 725 yksittäistä kävijää.</p>
<p>5.2 Metsähallitus kehittää lupien jakelua nettimyynnin ja mobiilimyynnin avulla ja laajentaa mobiililupamyynnin koskemaan myös kalastuksenhoito- ja läänikohtaisia viehelupamaksuja.</p>	<p>Kalastuksen hoitomaksujen ja läänikohtaisten viehelupamaksujen mobiilimaksu-palvelu avattiin vuoden 2012 alussa. Asiakkaat ottivat palvelun nopeasti käyttöön: viehelupia lunastettiin 2 351 kpl (44 432 €) ja kalastuksenhoitomaksuja 4 220 kpl (86 557 €).</p>
<p>5.3 Metsähallitus seuraa metsäpeura-aidan kuntoa ja huolehtii sen ylläpidosta.</p>	<p>Aidan kuntoa seurattiin aiempien vuosien mukaisesti. Aidan kunto on hyvä, mutta se vaatii jatkossakin aktiivista seurantaa ja ylläpitoa.</p>
<p>5.4 Metsähallitus seuraa ahmakannan ja muiden suurpetokantojen kehitystä Lapissa yhteistyössä RKTL:n, Suomen riistakeskuksen ja Paliskuntain yhdistyksen kanssa.</p>	<p>Laskenta toteutettiin viikkojen 7 ja 12 välisenä aikana, raportoinnista vastaa RKTL.</p>
<p>5.5 Metsähallitus kehittää metsästyslain 8 §:n alueella valtion mailla tapahtuvan hirvenmetsästyksen sosioekonomista kestävyttä ja metsästyvien seurueiden yhteistyötä selvittämällä metsästyksen ongelma-kohtia.</p>	<p>Metsähallitus laati yhteistyössä Suomen riistakeskuksen kanssa selvityksen hirvenmetsästyksen ongelmista ja ratkaisumalleista. Työryhmän esitys hirvikannan hoitosuunnitelmassa huomioitavista asiakokonaisuuksista valmistui elokuussa, loppuraportti metsästysjärjestelyjen uudistustarpeista syyskuussa. Työryhmän esitysten perusteella molempien organisaatioiden toimintaohjeita yhtenäistettiin, ja tehdyistä muutoksista viestitettiin mediassa.</p>
<p>5.6 Metsähallitus tehostaa kalastajille ja metsästäjille suunnattua tiedotusta saalispalautteiden kattavuuden lisäämiseksi.</p>	<p>Tuikki.fi asiakasystävällisyyttä parannettiin projektityön kautta ja jaettiin saalispalautemuistutuksia suoralla sähköpostimarkkinoinnilla.</p>
<p>5.7 Metsähallituksen luontopalvelut edistää valtion talousmetsien riistaelinympäristöjen kunnostamista metsätalouden kumppanina.</p>	<p>Erän henkilöstö koulutti metsätalouden suunnittelijoita, ja riistaelinympäristöjen aktiivinen hoito on muuttunut osaksi normaalia metsätalouden toimintaa. Seuranta- ja koulutustarvetta on jatkossakin.</p>
<p>5.8 Metsähallitus toimii ELO:n (European Landowners Organisation) Wildlife Estate -ohjelman kansallisena koordinaattorina.</p>	<p>Metsähallitus on edelleen hoitanut ko. tehtävää, osallistuminen kansainväliseen kokoukseen 4.–6.9. Labelin hakemuslomakkeet käännetty suomeksi, useita kansallisia valmistelukokouksia. Tavoitteena siirtää vastuu koordinoinnista maanomistajajärjestölle.</p>
<p>5.9 Metsähallitus edistää Kansallisen metsäohjelman 2015 tavoitteena olevaa valtion metsien kulttuuriperinnön inventointia. (tavoite sisältyy myös YM:n ja MH:n väliseen sopimukseen, kohta 6.4)</p>	<p>Luontopalvelut teki kulttuuriperintökohteiden inventointeja 8 600 metsähehtaarilla. Osa kohteista inventoitiin osana Luonnonhoito Life -hanketta. Em. lisäksi luontopalvelut inventoi Hossan valtion retkeilyalueen kulttuuriperintökohteet (10 000 ha).</p>
<p>5.10 Metsähallitus edistää julkisen riistakonsernin strategisia päämääriä ja osallistuu riistakonsernin tietohallinnon uudistuksen toteuttamiseen.</p>	<p>Metsähallituksen edustajat osallistuivat strategiatyöhön sekä tietohallinnon kehittämiseen. Uuden riistapäiväkirjahankkeen ohjausryhmän vetovastuu on luontopalvelujen erällä. Projekti saatiin päätökseen 2013 alussa. Siinä määriteltiin ns. riistapäiväkirjan toiminnalliset vaatimukset. Työ jatkuu riistakonserniyhteistyönä.</p>

<p>5.11 Metsähallitus varmistaa uittorakenteiden ylläpidon pitkällä aikavälillä kehittämällä yhteistyötä uittoyhdistyksen kanssa.</p>	<p>Metsähallitus neuvottelee säännöllisesti uittoyhdistyksen kanssa uittorakenteiden ylläpitotarpeista. Neuvotteluissa priorisoidut investoinnit toteutetaan rahoituksen sallimassa laajuudessa.</p> <p>Uittoyhdistystä informoitiin valtion tuottavuusohjelman vaikutuksista rahoituksen jatkuvuuteen.</p>
<p>5.12 Metsähallitus jatkaa Pohjois-Suomessa männyn siemenkeräystä enintään 260 000 eurolla sisäisin määrärahasiirroin.</p>	<p>Männyn siemenkeräykseen käytettiin noin 258 000 euroa. Männyn siementä saatiin 1 490 kiloa.</p>
<p>5.13 Metsähallitus toteuttaa Lokan ja Porttipahdan ammattikalastusta tukevaa poistokalastusta tarkoitukseen osoitettavien määrärahojen puitteissa.</p>	<p>Poistokalastusta toteutettiin suunnitelmien mukaan Lapin ELY-keskuksen rahoituksella MH:n koordinoimana, MH teki sopimukset 15 ammattikalastajan kanssa, särkiä ja loisten vaivaamia siikoja pyydettiin noin 130 000 kg. Rahaa jäi käyttämättä noin 4 000 €, joka siirtyi vuodelle 2013. Käynnissä hankkeita, joissa selvitetään ns. roskakalan jatkohyödyntämisen mahdollisuuksia (mm. rekikoirien muonaksi).</p>
<p>Maa- ja metsätalousministeriön erikseen osoittamalla määrärahalla toteutettavat hankkeet</p>	
<p>5.14 Metsähallitus kehittää riistakonsernin tietohallintostrategian linjausten mukaista riistatalouden seuranta- ja suunnittelujärjestelmää yhteistyössä RKTL:n ja Suomen riistakeskuksen kanssa.</p>	<p>Projekti käynnistettiin elokuussa, ja se päättyi 2013 vuoden alussa. Työnimenä oli riistapäiväkirjahanke. Työ jatkuu erillisten hankkeiden kautta vuoden 2013 aikana. Tavoitteena on sekä metsästäjähavaintojen että saalisilmoitusten avulla kerätä kestävän metsästyksen suunnitteluun tarvittavat tiedot.</p>
<p>5.15 Metsähallitus valmistele metsähanhikannan hoitosuunnitelmaa yhteistyössä Suomen Riistakeskuksen kanssa.</p>	<p>Vetovastuu hoitosuunnitelmasta siirtyi Suomen riistakeskukselle. Metsähallitus osallistui hankkeen asiantuntija- ja ohjausryhmien toimintaan.</p>

3.2 Määrälliset tavoitteet ja muut tunnusluvut

Määrälliset tavoitteet, ympäristöministeriö	Tot. 2009	Tot. 2010	Tot. 2011	Tavoite 2012	Tot. 2012
Alueiden hallinta					
Natura-alueiden määrä, joille valmistuu hoito- ja käyttösuunnitelma	32	22	20	16	18
Muodostettujen esi-/suojelukiinteistöjen määrä	22	21	18	15	16
Luonnonsuojelu					
Enallistaminen (ha)	2 561	2 245	2 148	2 190	1 897
Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen METSO-ohjelmassa (valtion suojelualueet ha)	1 686	1 797	1 617	1 600	1 576
Metsien ja puustoisten soiden ennallistaminen METSO-ohjelmassa (YSA, ha)	11	71	150	50	46
Soiden ennallistaminen (ei METSO, ei YSA, ha)	864	377	381	540	275
Perinnebiotooppien hoito (ha)	2 610	2 695	3 071	2 965	3 388
Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus ja jatkuva hoito METSO-ohjelmassa (valtion suojelualueet, ha)	1 124	1 192	1 294	1 243	1 481
Puustoisten perinnebiotooppien kunnostus METSO-ohjelmassa (YSA, ha)	46	23	1	2	7
Avoimien perinnebiotooppien jatkuva hoito ja kunnostaminen (ei METSO, ei YSA, ha)	1 440	1 480	1 776	1 720	1 900
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus (ha)	380	339	313	300	332
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus METSO-ohjelmassa (valtion suojelualueet, ha)	240	199	226	255	239
Arvokkaiden luontotyyppien hoito ja kunnostus METSO-ohjelmassa (YSA, ha)	140	140	87	45	93
Luontotyyppien inventointi (ha)	53 769	40 589	47 310	50 000	77 613
Luontotyyppien inventointi METSO-alueella (valtion suojelualueet, ha)	11 220	7 034	6 977	6 500	7 565
Luontotyyppien inventointi METSO-alueella (YSA, ha)	6 800	5 544	2 548	500	3 974
Luontotyyppien inventointi METSO-alueen pohjoispuolella (ha)	35 749	28 011	37 785	43 000	66 074
Vedenalaisten luontotyyppien inventointi (ha)	5 632	6 200	5 345	5 000	n. 10 000
MH:n vastuulle osoitettujen nisäkkäiden ja lintujen seuratut kohteet (kpl)	1 774	1 724	1 789	1 600	1 886
Lajistokartoitukset (ha)	3 350	4 230	1 500	950	3 390
METSO-ohjelman lajistokartoitukset (ha)	2 340	2 990	1 000	700	1 620
Muut lajistokartoitukset (ha)	1 010	1 240	500	250	1 770
Suojelualueiden kulttuuriperinnön inventointi (ha)	179 000	41 182	12 510	10 000	18 653

Määrälliset tavoitteet, ympäristöministeriö	Tot. 2009	Tot. 2010	Tot. 2011	Tavoite 2012	Tot. 2012
Luonnon virkistyskäyttö					
Virkistyspalvelujen asiakastyytyväisyys (asteikko 1–5)	4,2	4,2	4,3	≥4	4,2
Kansallispuistojen käynnit	1 943 500	1 958 500	2 086 500	2 050 000	2 087 300
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit (kpl)	866 000	849 400	833 000	865 000	896 500
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit, mukaan lukien luontotalot ja perinnetilat (kpl)	965 400	941 500	915 400	930 000	971 900
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä (asiakkaiden lkm)	47 880	45 100	42 015	30 000	54 018
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä mukaan lukien myös lyhyet opastukset (asiakkaiden lkm)	64 194	62 068	61 853	50 000	74 220
Luontoon.fi-verkkopalvelun yksittäiset kävijät					923 220
Luontoon.fi-verkkopalvelun sivun katselut ¹⁾	2 262 356	2 521 121	¹⁾	1 500 000	7 422 009
Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit	867 752	1 011 998	1 103 170	1 100 000	1 275 570
Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset (kpl)	268	297	310	305	352
Eräasiat					
Moottorikelkkauraluvat (kpl) ²⁾	6 839	5 783	5 430	7 000	4 903
Urien ulkopuoliset maastoliikenneluvat (kpl)	717	1 319	841	1 000	986

1) Käyntimääriä ei voitu raportoida 2011 järjestelmän vaihdon takia

2) sisältää vain Winres-myyntin, 2012 myös mobiililuvat

Määrälliset tavoitteet, maa- ja metsätalousministeriö	Tot. 2009	Tot. 2010	Tot. 2011	Tavoite 2012	Tot. 2012
Luonnon virkistyskäyttö					
Virkistyspalvelujen asiakastyytyväisyys (asteikko 1–5)	4,2	4,2	4,3	≥4	4,2
Valtion retkeilyalueiden käynnit	343 000	364 000	356 000	350 000	354 000
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit (kpl)	866 000	849 400	833 000	865 000	896 500
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden käynnit, mukaan lukien luontotalot ja perinnetilat (kpl)	965 400	941 500	915 400	930 000	971 900
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä (asiakkaiden lkm)	47 880	45 100	42 015	30 000	54 018
Opastettujen asiakkaiden määrä ryhmissä mukaan lukien lyhyet opastukset (asiakkaiden lkm)	64 194	62 068	61 853	50 000	74 220
Luontoon.fi-verkkopalvelun yksittäiset kävijät					923 220
Luontoon.fi-verkkopalvelun sivun katselut ¹⁾	2 262 356	2 521 121	¹⁾	1 500 000	7 422 009
Retkikartta.fi-verkkopalvelun käynnit	867 752	1 011 998	1 103 170	1 100 000	1 275 570
Matkailuyritysten kanssa voimassaolevat yhteistyösopimukset (kpl)	268	297	310	305	352
Eräasiat					
Suurpedot.fi-verkkopalvelun käynnit ²⁾	207 124	80 000	90 000	100 000	97 725
Metsästysluvut (kpl)	31 909	36 955	45 225	40 000	50 206
Kalastusluvut (kpl)	77 522	69 241	74 024	85 000	78 864
Metsästys- ja kalastusalueiden vuokrasopimusten määrä	2 269	3 375	3 437	3 500	3 441
Lupametsästäjien asiakastyytyväisyys (asteikko 1–5)	3,5	3,7	3,7	3,7	3,8
Kalastajien asiakastyytyväisyys (asteikko 1–5)	3,6	3,7	3,7	3,7	3,8

1) Käyntimääriä ei voitu raportoida 2011 järjestelmän vaihdon takia

2) Käyntimäärien laskentatapa muuttui 2010, määrät eivät ole verrannollisia vuoteen 2009 nähden

Muut tunnusluvut, ympäristöministeriö	2009	2010	2011	2012
Kansallispuistojen hoito (kpl)	35	35	37	37
Muiden luonnonsuojelualueiden hoito (kpl)	501	508	507	515
Kansallispuistojen hoito (ha)	886 000	887 000	981 000	980 000
Muiden luonnonsuojelualueiden hoito (ha)	703 000	703 000	702 000	702 000
Muiden luonnonsuojelukohteiden hoito (ha)	994 000	1 038 000	1 011 000	1 040 000
Erämaa-alueiden (12 kpl) hoito (ha)	1 490 000	1 490 000	1 490 000	1 490 000
Eryteisesti suojeltavien lajien esiintymien suojelu (kpl)	3 712	3 839	4 141	4 371
Muiden uhanalaisten ja luontodirektiivilajien esiintymien suojelu (kpl)	22 935	24 477	25 825	27 012
Muinaisjäännösten lkm (kpl, museoviraston rekisteri)	2 000	2 148	n. 2 300	2 380
Suojeltujen rakennusten lkm (kpl)	243	191	233	267
Luontokeskusten ja muiden asiakaspisteiden määrä (kpl)	29	30	29	30
Opastusrakennelmat (kpl)	1 969	2 144	2 152	2 175
Autio- ja vuokratuvat (kpl)	279	275	262	290
Taukopaikkarakennelmat (kpl)	1 694	1 802	1 728	1 751
Veneilyrakennelmat (kpl)	217	247	250	253
Kuivakäymälät ja muut jätehuoltorakennelmat (kpl)	1 278	1 301	1 307	1 315
Polttopuuhuoltorakennelmat (kpl)	932	942	946	955
Retkeilyreitit ja luontopolut (km)	3 481	3 647	3 649	4 028
Hiihtoreitit ja latu-urat (km)	1 018	1 031	1 055	1 078
Veneily- ja vesiretkeilyreitit (km)	455	331	326	256
Moottorikelkkaurat ja -reitit (km)	2 128	2 107	1 749	1 950
Muut tunnusluvut, maa- ja metsätalousministeriö				
Muut tunnusluvut, maa- ja metsätalousministeriö	2009	2010	2011	2012
Valtion retkeilyalueiden (7 kpl) pinta-ala (ha)	35 500	35 500	35 500	35 500
Muiden retkeilyyn ja virkistykseen varattujen kohteiden pinta-ala (ha)	141 000	141 000	141 000	141 000
Opastusrakennelmat (kpl)	1 455	1 470	1 466	1 421
Autio- ja vuokratuvat (kpl)	110	105	103	109
Taukopaikkarakennelmat (kpl)	1 324	1 353	1 213	1 189
Veneilyrakennelmat (kpl)	253	297	296	297
Kuivakäymälät ja muut jätehuoltorakennelmat (kpl)	1 007	975	962	975
Polttopuuhuoltorakennelmat (kpl)	781	767	756	759
Retkeilyreitit ja luontopolut (km)	2 932	3 091	3 081	3 282
Hiihtoreitit ja latu-urat (km)	1 164	1 204	1 227	1 237
Veneily- ja vesiretkeilyreitit (km)	915	831	810	798
Moottorikelkkaurat ja -reitit (km)	9 146	8 381	8 333	8 270

3.3 Tuloksellisuuden arviointi prosesseittain

3.3.1 Luonnonsuojelu

Luontotyyppi-inventointeja, arvokkaiden elinympäristöjen sekä perinnebiotooppien hoitoa ja laji-seurantaa jatkettiin tulossopimuksissa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Zonation-ohjelman avulla määriteltiin luonnonsuojelun painopistealueet luontodirektiivin luontotyyppien suojelun näkökulmasta. Painopistealueet auttavat jatkossa hoitotoimien kohdentamista suojelualueilla. Metsien ja soiden ennallistamisen ja luonnonhoidon uudet tarvearviot valmistuivat ja niitä käytettiin päivitettäessä valtioneuvoston periaatepäätöstä METSO-toimintaohjelmasta. Tarvearvioinnin kriteerit valmisteltiin asiantuntijoiden ja tutkijoiden Ennallistamisen ja luonnonhoidon työryhmissä. Pohjois-Suomessa panostettiin luontotyyppi-inventointeihin. EU:n Life-rahoitus oli merkittävä soiden ennallistamisessa (Suoverkosto Life), arvokkaiden elinympäristöjen ja perinnebiotooppien hoidossa (Luonnonhoito Life) ja vedenalaisten inventointien toteuttamisessa (Finmarinet Life).

Metsähallitus jatkoi Itämeren vedenalaisen luonnon kartoittamista VELMU- ja ELY-yhteistyönä. Inventointitulokset oli laajenneen ELY-yhteistyön ansiosta noin kaksinkertainen edellisvuoteen verrattuna. Meriluonnon suojelun kansainvälinen yhteistyö oli vilkasta sisältäen mm. meristrategiapuitedirektiiviin liittyvää merenhoidon suunnittelua ja seurantaa.

Metsähallituksen vastuulla olevien selkärankaisten eläinten seurannoissa tarkastettujen kohteiden määrälliset tavoitteet ylitettiin. Syynä tähän olivat saimaannorpan seurantojen onnistuminen erinomaisesti ja lajin poikkeuksellisen runsas havaittujen makuupesien määrä. Valkoselkätikan tarkastusmäärät vähenivät hieman ja muilla lajeilla seurattujen kohteiden määrä pysyi suunnilleen aiempien vuosien tasolla. Vastuulajien seurantoihin osallistuvien vapaaehtoisten työpanos on kasvanut viime vuosina.

Valkoselkätikan, maakotkan ja muuttohaukan pesintätulokset olivat hyviä tai ainakin keskinkertaisia. Sen sijaan tunturihaukan pesintätulos oli erittäin huono jo neljäntenä peräkkäisenä vuonna huonon riekkokannan vuoksi. Saimaannorpan lisääntyminen onnistui erinomaisesti ja löydettyistä 61 kuutista vain 3 oli pesäkuollutta. Saimaannorpan talvikanta 2011–2012 kasvoi noin 20 yksilön verran yli 300 yksilöön. Kasvua auttoivat aiempien vuosien riittävät kinokset pesintään sekä laajennetut verkkokalastuksen rajoitukset. Kalanpyydyksiin menehtyi kuusi norppaa, kaikki rauhoitusajan ulkopuolella.

Lajistokartoituksia kohdennettiin Lapissa kaivostoiminnan kiinnostuksen kohteina oleville alueille ja Urho Kekkosen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman tarpeisiin. Koko maassa voimavaroja kohdennettiin erityisesti luontodirektiivin lajien esiintymätarkastuksiin, jotta luontodirektiivin toimeenpanoa koskevassa raportoinnissa on käytettävissä tuoreinta seurantatietoa. Niinpä Luontodirektiivin lajien Hertta Eliölajit -tietokantaan tallennettujen esiintymätarkastusten määrä lähes kaksinkertaistui verrattuna vuoteen 2011. Sitä vastoin muiden lajien havaintotietojen tallennusmäärät vähenivät merkittävästi ja Metsähallituksen tallentamien havaintojen kokonaismäärä puolittui verrattuna edellisvuoteen. Tämä johtui erityisesti kääpäkartoitusten vähentymisestä.

Metsähallituksen luontopalvelujen sisävesien suojelun toimenpideohjelma valmistui vuoden 2012 lopussa. Sen tavoitteena on parantaa Metsähallituksen hallinnoimien sisävesien suojelun suunnittelua ja ohjata vesienhoidon suunnittelua ottamaan huomioon luontodirektiivin tavoitteet.

Metsähallitus tutki ja inventoi yhdessä Oulun yliopiston kanssa Merenkurkun maailmanperintökohteen saariston rakennusperintöä. Saarten arvokkaille rakennuksille laadittiin yhtenäinen korjausohjeisto ja hoitosuunnitelma, jotta rakennuksiin ja maisemaan liittyvät arvot säilyisivät. Luontopalvelut kunnosti useita valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä hankevaroin. Metsähallitus kunnostaa yhdessä Inarin kunnan ja Kultamuseon kanssa kultahistoriallisia

rakennuksia Ivalojoella vuosina 2012–2013. Kultaa ja kuohuja -hankkeessa ovat mukana Metsähallitus, Inarin kunta, Kultamuseo ja Lapin ELY-keskus, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston rahoittamana. Saaristolaisuus voimavaraksi Söderskärillä ja Glosholmenilla -hankkeessa Metsähallitus yhdessä yrittäjien, Uudenmaan liiton ja ELY-keskuksen kanssa kunnostaa puurakennuksia ja kehittää Glosholmenin saarta merivartioston siirtyessä sieltä mantereelle.

3.3.2 Luonnon virkistyskäyttö

Kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden kokonaiskäyntimäärät olivat keskimäärin edellisen vuoden tasolla. Erityisesti saaristopuistoissa sateinen kesä vähensi käyntejä. Uusien investointien myötä palvelujen parantuminen ja niiden tuoma näkyvyys (mm. Rokua, Kurjenrahka) sekä vuoden retkikohteeksi valinta (Repovesi) lisäsivät joidenkin alueiden käyntimääriä. Suosituimman kansallispuiston, Pallas–Yllästunturin, käyntimäärä kasvoi edelleen.

Asiakaspalvelupisteiden käyntimäärän kasvu (n. 6 %) ja opastettujen asiakkaiden määrän lähes 20 %:n kasvu johtuivat pääosin uudesta Liminganlahden luontokeskuksesta ja uusitusta Pyhä-Luoston kansallispuiston luontokeskuksesta. Luontokeskusten toiminnan tuottavuuden lisäämiseksi ja vaikuttavuuden kasvattamiseksi tehtiin kehittämissuunnitelmaa, joka valmistuu 2013.

Nuuksioon rakennettavan Suomen luontokeskus Haltian rakennustyöt etenivät ja rakennuksen valmistumisaste oli vuoden lopussa 90 %. Hankkeeseen tuli vuoden aikana lisä- ja muutostöistä johtuvia lisäkustannuksia, joita ei pystytty kattamaan alkuperäisellä hankebudjetilla. Eduskunta myönsi vajeen kattamiseksi lisätalousarviossa 1,9 miljoonaa euroa. Myös Espoon kaupunki osallistui kustannusten kattamiseen. Synä lisäkustannuksiin ovat olleet ennen Suomessa kokeilematon CLT-puuelementtirakenne (erityisesti rakennusvalvontaviranomaisten vaatimus uudesta mitoitushjeesta ja sen aiheuttamat muutokset liitosratkaisuihin ja runkorakenteeseen sekä aikatauluviive), rakennuspaikan kallion odottamattoman huono laatu, joka ei paljastunut etukäteisselvityksissä, ja sprinkleriratkaisun tuomat lisätyöt (rakennusvalvonta edellytti suunniteltua laajemman ratkaisun) sekä ilmeisesti suunnitelmien puutteellinen valmiusaste detaljitasolla valittuun urakamuotoon nähden. Lisä- ja muutostöiden selvitys jatkuu 2013. Rakennusvalvontaviranomaisen vaatimukset vähentävät rakennukseen liittyviä elinkaaren aikaisia riskejä ja todennäköisesti myös kustannuksia. Rakennus luovutetaan tilaajalle helmikuun 2013 lopussa, minkä jälkeen pystytetään näyttelyt. Toiminnan käynnistämistä valmisteltiin ja keskus avataan yleisölle 31.5.2013. Toiminnan rahoittajina ovat pääkaupunkiseudun kunnat ja kaupungit (75 %), Solvalla (5 %) ja Metsähallitus (20 %).

Asiakastyytyväisyys säilyi hyvänä. Kävijätutkimukset valmistuivat 13 kansallispuistosta, yhdeltä retkeilyalueelta sekä kolmelta muulta alueelta. Tietoja hyödynnetään mm. palvelujen kehittämisessä, käytön kestävyuden arvioinnissa ja alueille kohdistuvan matkailun paikallistaloudellisten vaikutusten arvioinnissa. Matkailun tuottamia paikallistaloudellisia vaikutuksia seurattiin kaikissa kansallispuistoissa, valtion retkeilyalueilla ja seitsemällä muulla matkailullisesti merkittävällä alueella. Kaikkien näiden alueiden matkailun kokonaistulovaikutus oli 174 miljoonaa euroa ja kokonaistyöllisyysvaikutus 2210 henkilötyövuotta. Käyntejä näissä kohteissa oli 3,1 miljoonaa.

Matkailuyritysten kanssa tehtiin ennakoitua enemmän kestävä matkailun mukaisia yhteistyösopimuksia. Eniten uusia sopimuksia tehtiin Etelä-Suomessa, missä toimii paljon pieniä yrityksiä. Lapissa uusittiin sopimus Euroopan suurimpiin kuuluvan ohjelmapalveluyrityksen kanssa. Sopimusten määrän ennakointi on vaikeaa, koska ne ovat yrityksille vapaaehtoisia. Sopimuksissa yritykset sitoutuvat noudattamaan toiminnassaan suojelualueiden kestävä matkailun periaatteita ja Metsähallitus sitoutuu mm. laittamaan yrityksen linkin luontoon.fi-sivuille.

Asiakaspalvelun ja toiminnan tuottavuuden parantamiseksi ryhdyttiin hoitamaan varaus- ja vuokratupien varauksia erillisen myynti- ja varausjärjestelmän kautta. Järjestelmä on yhteinen erätalouden (luvat) kanssa.

3.3.3 Eräasiat

Eräasioille asetettujen tavoitteiden toteuttaminen eteni suunnitellusti. Kokonaisuutena vuosi oli haasteellinen mutta menestyksellinen. Suurimpana haasteena oli ottaa Villin Pohjolan erälupamyynti ja markkinointi omana työnä hoidettavaksi. Muutoksen hallinta onnistui kuitenkin erinomaisesti ja lupamyynti aloitettiin aikataulussa yhteistyössä asiakaspalveluverkoston ja Laatu- maan kanssa. Lupamyynti sujui ilman ongelmia. Muitakin sähköisiä asiakaspalveluita kehittäviä hankkeita oli käynnissä ja ne ovat edenneet hyvin ja aikataulussa. Mm. kanalintulupien mobiili- myynti saatiin käyntiin.

Huolimatta Pohjois-Suomen metsäkanalintukantojen heikosta poikasvuodesta lintutiheydet säilyivät koko maassa kohtuullisella tasolla mahdollistaen noin 38 500 luvan myynnin. Erälupien kokonaisuusmäärä kohosi noin 130 000 lupaan.

Riistan elinympäristöjen aktiivinen hoito jatkui suunnitellusti yhteistyössä metsätalouden kanssa ympäristöoppaan linjauksia noudatellen. Metsähallitus osallistui valtakunnallisen ”Hyvän metsänhoidon suositukset riistapainotuksella” -työryhmän työhön.

Suomen riistakeskus ja Metsähallitus kartoittivat Metsästyslain 8 §:n alueen hirvenmetsästyksen kehitystarpeita sosiaalisen kestävyuden parantamiseksi. Toimenpide-esityksiä annettiin valmisteilla olevaan hirvikannan hoitosuunnitelmaan, ja molempien organisaatioiden ohjeita hirvenmetsästäjille yhtenäistettiin. Työ osoittautui poikkeuksellisen vaativaksi mutta vahvasti riistakonserniyh- teistyötä.

Eräpalvelut käynnisti hankkeen metsästyks- ja kalastusasiakkaiden aluetaloudellisten vaikutusten seurannan kehittämiseksi. Seurantaan pyritään saamaan myös asiakkaiden saamat hyvinvointivaikutukset.

Metsähallituksen kalastusjärjestelyjen ja kalavesien hoidon kehittämisen toimintaohjelma päivitettiin kertomusvuoden aikana. Virkistyskalastuskohteiden kalantoimitukset kilpailutettiin ja samalla valmisteltiin virkistyskalastuskohteiden lupien hinnankorotusta kustannusvastaavuuden parantamiseksi.

Kainuun virkistyskalastuskohteita kehitettiin ”Kehittyvien kalavesien Kainuu”- ja ”Kainuu kalastuksen kärkikohteeksi” -hankkeissa. Tavoitteena on lisätä kalastuskohteiden kiinnostavuutta eri kalastajaryhmät huomioiden. Samalla parannetaan kohteiden matkailullista hyödynnettävyyttä sekä paikallisväestön lähivirkistysmahdollisuuksia. Hankkeet jatkuvat vuonna 2013.

3.3.4 Alueiden hallinta

Ympäristöministeriön koordinoima suojelualueiden säädösvalmistelutyö edistyi hyvin. Koloveden kansallispuiston laajentamista koskeva hallituksen esitys annettiin eduskunnalle joulukuussa. Varsinais-Suomen alueiden perustamisasetukset olivat vuoden päättyessä lähes valmiita lausunnonle. Lisäksi edistettiin Etelä-Savon Saimaan alueen, Eteläisen Pohjois-Pohjanmaan ja Itä-Lapin säädösvalmistelua. Kiinteistömuodostamisen tavoite saavutettiin.

Hoidon ja käytön suunnitelmia laadittiin 18 Natura-alueelle. NATA-arvioiteja tehtiin suunnitel- tua vähemmän, osin siksi, että on odotettu arvioiteja tukevan SASS-järjestelmän valmistumista.

Maankäytön suunnitteluun, ohjaukseen ja edunvalvontaan liittyvät tehtävät ovat lisääntyneet jatkuvasti, minkä takia ne vievät yhä enemmän henkilöstön työaika.

Kehittämistyö painottui edellisen vuoden tavoin SALT-kokonaisuuteen sisältyvien suojelualuetietojärjestelmän (SATJ) ja suojelualueiden suunnittelun ja seurannan (SASS) tietojärjestelmän edistämiseen. Kehittämistyö satoi paljon etenkin ohjausyksikön resursseja, minkä takia muu prosessin kehittämistyö oli vähäistä.

3.3.5 Muut toiminnot

Metsäpuiden siemenhuolto ja uittorakenteiden ylläpito

Metsäpuiden siementä myytiin 1 638 kiloa. Myyntituloa kertyi 650 000 euroa. Männyn siemenkeräystä jatkettiin budjetoidussa laajuudessa. Talven 2011–2012 keräyksestä saatiin siementä yhteensä noin 1 490 kiloa.

Uittorakenteiden ylläpitoon osoitettu määräraha oli poikkeuksellisen niukka, 50 000 euroa. Järvi-Suomen Uittoyhdistyksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaan se kohdennettiin kahden terminaalipaikan kunnostuksiin: Akonpohjan pudotuspaikalle Juankoskella ja Reposaaressa suojapaikalle Rääkkylässä.

Kansainväliset tehtävät

Metsähallitus toimi tulostavoitteiden mukaisesti sekä lähialueilla että kansainvälisesti. Lähialueyhteistyötä tehtiin mm. Fennoskandian Vihreän Vyöhykkeen toteuttamiseksi. Luontopalvelut järjesti yhdessä norjalaisten ja venäläisten kumppaneiden kanssa EUROPARCin rajapuistoverkoston vuosikokouksen Pasvik–Inari-alueella, osallistui Fennoskandian Vihreän Vyöhykkeen ensimmäisen virallisen työryhmän kokouksen valmisteluun ja kokoontumiseen Kotkassa sekä käynnisti kolme naapuruusohjelman (ENPI) hanketta.

Interreg-hankkeita toteutettiin ruotsalaisten kumppaneiden kanssa Lapissa, Perämerellä ja Merenkurkussa. Ulkoministeriön rahoittamaa yhteistyöhanketta Kolumbian puistoaluehallinnon kanssa jatkettiin samoin kuin ponnisteluja saada UM rahoittamaan vastaavaa yhteistyötä Bhutanin luonnonsuojeluhallinnon kanssa.

Luontopalvelut jatkoi kahdenkeskistä yhteistyötä Viron ja Latvian puistohallintojen kanssa ympäristöministeriön erillisrahoituksella. Luontopalvelut vastasi Suomen IUCN-komitean sihteeristöpalveluista ja Pohjoismaiden ministerineuvoston maaekosysteemit -työryhmän sihteerityöstä ja hankkeiden rahaliikenteestä. Luontopalvelujen edustajat osallistuivat IUCN:n maailmankongressiin (WCC) ja sen yhteydessä järjestettyyn World Protected Areas Leadership Forumiin (WPALF) kokoukseen Etelä-Koreassa sekä kongressin valmisteluihin ja viestintään. Luontopalvelujohtaja osallistui Kiinan kansallispuistojen 30-vuotisjuhlaan Hunanissa. Luontopalvelujen henkilöstö on toiminut aktiivisesti EUROPARCin yleiskokouksessa ja sen työryhmissä vastaten mm. terveysteemaryhmän, matkailutyöryhmän ja rajapuistoevaluointiryhmän puheenjohtajuudesta. EUROPARC- ja Eurosite-järjestöjen yhdistämistä on myös edistetty.

Eräprosessin asiantuntijat osallistuivat alan kansainvälisiin kokouksiin (CIC, Human Dimensions for Wildlife ja Wildlife Estate). Metsähallitus oli isäntänä marraskuussa Baltian maiden eräjohtajien tapaamisessa, jossa pääteemana oli metsähanhikannan hoito ja suojeleminen.

Kehittäminen

Luontopalvelujen uusi toimintaohjelma valmistui osana Metsähallituksen strategian uudistamista. Metsähallituksen ehdotukset valtionhallinnon vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaan valmistuivat syksyllä. Luontopalvelujen henkilöstöä oli mukana Metsähallitus-lakia valmistelemissa ryhmissä ja informaatiotilaisuuksissa.

Metsähallituksessa on käytössä kehittämisen työkalu, Orchidea, jossa henkilöstö voi esittää kehittämisideoita. Ideoita jalostetaan järjestelmässä ja toteuttamiskelpoiset valmistellaan hankkeiksi tai otetaan muutoin käyttöön. Luontopalveluista tehtiin 46 kehittämisideaa vuoden aikana.

Hanketoiminta oli vilkasta. Aiempaa onnistuneemmin rahoitusta kyettiin hakemaan Maaseuturahastosta (EAFRD) ja Euroopan sosiaalirahastosta (ESR). Terveysteemaohjelmaa edistettiin onnistuneesti hankekumppanuuksilla mm. Oulussa, Kuopiossa ja Pohjois-Karjalassa. Life+-rahoituksen merkitys luonnonsuojelutehtävissä oli edelleen keskeinen ja luontopalvelut osallistui kuuden uuden hankehakemuksen valmisteluun.

Luontopalvelut jatkoi vapaaehtoistoiminnan kehittämishanketta, joka jatkuu vuoden 2014 loppuun saakka. Seuranta kehittämisellä saatiin luotettavaa tietoa luontopalvelujen kanssa tehtävästä vapaaehtoistoiminnasta: vapaaehtoisia oli vuoden aikana kaikkiaan 1 963 henkilöä, jotka osallistuivat toimintaan yli 30 000 työtunnin verran. Uusia vapaaehtoistyön ideoita kerättiin toisen kerran toteutetussa ”Ready for Labour of Love” -ideakilpailussa. Luontopalvelut palkitsi vuoden vapaaehtoisina WWF Suomen talkooleirit ja talkooleirien pitkäaikaisen vapaaehtoisen Pentti Järvisalon. Vapaaehtoistoiminnan kehittämiseksi laajennettiin kansainvälistä yhteistyötä osallistumalla GRUNTVIG Volunteer Management in European Parks -hankkeen tapahtumiin.

Viestintä

Metsähallituksen luontopalvelut on pyrkinyt edistämään luonnon monimuotoisuutta koskevaa viestintää. Vuoden aikana oli selvästi havaittavissa, että median ja uusienkin sidosryhmien kiinnostus luontopalvelujen hoidossa oleviin alueisiin, erityisesti kansallispuistoihin, sekä luontopalvelujen tuottamiin retkeily- ja eräpalveluihin on kasvussa. Tähän on vaikuttanut aiempina vuosina tehty aktiivinen viestintätyö, laajeneva sidosryhmä- ja vapaaehtoistyö sekä yhteiskunnalliset trendit. Luontopalvelujen työstä kertovien myönteisten ja neutraalien mediaosumien määrä oli M-Brainin mediaseurannassa 4 672 osumaa.

Luontopalvelut järjesti vuoden aikana useita toimittajaretkiä ja taustoittavia tapaamisia aiheina mm. soiden ja metsäluonnon ennallistaminen, kala- ja riistakantojen kestävyys, eräasiat, kansallispuistojen paikallistaloudelliset vaikutukset ja luontoliikunnan terveysvaikutukset. Luontoon.fi-verkkopalvelu sai uusia kävijöitä, mikä käy ilmi keväällä tehdystä palvelun kävijätutkimuksesta. Luontoon.fi yhteisöpalvelu, Retkikartta.fi ja kansallispuistojen Facebook-yhteisöt lisäsivät kannattajien ja käyttäjien määrää. Luontoon.fi-palvelun yksittäisten kävijöiden määrä oli valtava: lähes miljoona. Retkikartta kasvatti suosiotaan peräti 15 %, ja käyttö mobiililaitteiden välityksellä kasvoi 200 %. Eräpalveluiden verkkoviestintä päätettiin keskittää yhteen uuteen verkkopalveluun Eräluvut.fi, joka valmistui heti vuoden vaihteen jälkeen tammikuussa 2013. Luontopalvelujen julkaisujen näkyvyyttä ja hyödyntämistä varten toteutettiin uusi julkaisut.metsa.fi-verkkopalvelu. Erätoimittajapäiville (6.–7.9.) osallistui 15 eri median edustajaa ja se tuotti kymmeniä artikkeleita.

Viisi julkisuuden henkilöä, Saimi Hoyer, Fatbardhe Hetemaj, Patrik Borg, Mikko ”Peltsi” Peltola ja Lauri Tähkä nimettiin Suomen ensimmäisiksi kansallispuistokummeiksi. He vauhdittivat kansallispuistoja ja muita luontomatkailukohteita koskevaa viestintää. Luontopalvelut osallistui neljän kansallispuistoja, luontoilua ja eräasioita koskevan TV-sarjan tuotantoon (Strömsö, Arktiset

vedet, Luonnon helmet ja Peltsin Lappi). Luonnon helmet on 23-osainen kansallispuistosarja, jonka esitykset alkavat MTV3:lla huhtikuussa 2013.

Suomen luontokeskus Haltian viestintää ja ennakkomarkkinointia edistettiin moni eri tavoin. Haltian verkkosivut haltia.com valmistuivat, ja Haltian edistymisestä ja tarjonnasta järjestettiin toistakymmentä mediatilaisuutta. Espoo-päivänä 25.8.2012 järjestettiin Haltiaan yleisökäyntejä, ja yli 500 kansalaista pääsi kurkistamaan Haltiaan ennakkoon. Haltian kokous- ja matkailutarjonnan tunnetuksi tekemiseksi tehtiin yhteistyötä pääkaupunkiseudun matkailusektorin kanssa.

Hallinto

Luontopalvelujen toimintatavassa ja organisaatiossa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia kertomusvuoden aikana.

Metsähallituksen konsernitoiminnot ja palvelukeskus

Metsähallituksen konsernitoiminnoissa hoidetaan koko konsernia koskevia tehtäviä kattaen myös luontopalvelujen toiminnan. Palvelukeskus vastaa henkilöstö- ja taloushallinnon, tiedonhallinnan sekä toimisto- ja toimitilapalvelujen käytännön töistä luontopalvelujen ja palvelukeskuksen välisen palvelusopimuksen mukaisesti. Luontopalvelut maksoi konsernitoimintojen ja palvelukeskuksen palveluista yhteensä 6,76 miljoonaa euroa eli saman verran kuin edellisvuonna. Summa sisältää mm. toimitilavuokrat ja tilojen hoidon kustannukset sekä tietotekniikkapalvelut.

Metsähallituksen konsernitoiminnot sisältävät konsernin johtamiseen, viestintään, lakiasioihin, kehittämiseen, sisäiseen tarkastukseen sekä henkilöstö-, talous- ja tietohallintoon kuuluvia tehtäviä. Konsernitoimintojen kaikkia kustannuksia ei kohdisteta luontopalveluille; veloituserustaan eivät kuulu Pilke Tiedekeskuksen kulut, konserniyksiköiden rahoituserät eikä palvelukeskuksen konsernin liiketoimintojen laskutus.

Konsernitoimintojen kokonaiskustannukset olivat lähes samansuuruiset kuin edellisvuonna. Luontopalvelut maksoi palveluista yhteensä 2,943 miljoonaa euroa (ilman tietotekniikkakustannuksia 1,411 milj. euroa) oheisen laskelman mukaisesti. Luontopalvelujen veloitus väheni lähes 150 000 euroa muissa kuin läpilaskutettavissa tietotekniikkakuluissa, joissa kasvua oli 112 000 euroa. ICT-kulujen kasvu johtui luontopalvelujen henkilöstön ja sitä kautta työasemien ja käyttäjämäärien kasvusta edellisvuoteen verrattuna.

Konsernitoimintojen laskutus luontopalveluilta vuosina 2011–2012, kohdistettuihin kuluihin sisältyy arvonnäkövero.

	2012		2011		Muutos	
	1 000 €	%	1 000 €	%	1 000 €	%
Yhteensä	2 943,0	29,0	2 979,4	28,5	-36,3	-1,2
Tietotekniikkakulut	1 531,8	40,1	1 419,8	35,0	111,9	7,9
Ilman kustp:n 943 tietotekniikkakuluja	1 411,2	22,3	1 559,5	24,4	-148,3	-9,5

Konsernitoimintojen kustannusten jakoperusteet on määritelty yksikkökohtaisesti. Jakoperusteena käytetään arviota työajan käytöstä, työajan seuranta, töiden jakaumaa, henkilöstömäärän jakaumaa ja työasemien lukumäärää. Konesalikustannukset jaetaan pääosin järjestelmien käyttäjämäärien mukaisesti. Metsähallituksen tilintarkastajat ovat hyväksyneet jakoperusteet.

Palvelukeskuksen teemana oli vuonna 2012 ”Lisäarvoa asiakkaalle”. Prosessien tehokkuutta pyritään lisäämään mm. järjestelmäkehityksen kautta. HR-työpöytä ja sähköiset lomakkeet otettiin käyttöön keväällä. Vuonna 2013 valmistuvat asianhallinta-, ympäristö- ja laatu- sekä hankintajärjestelmät.

Palvelukeskuksen palvelut on hinnoiteltu joko suoritepohjaisesti tai tuntihintaisina ja ne laskutetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Luontopalvelut maksoi palvelukeskuksen palveluista lähes 3,82 miljoonaa euroa alla olevan erittelyn mukaisesti. Kokonaiskulut kasvoivat noin 330 000 euroa (8,9 %) edellisvuoteen nähden. Tämä johtui pääosin luontopalvelujen toiminnan volyymin kasvusta. Mm. henkilöstön, työasemien, työpisteiden, palkkalaskelmien ja ostolaskujen määrät kasvoivat. Hankintapalveluiden kustannusten merkittävä kasvu johtuu Tori-hankintajärjestelmän kehittämiskustannuksista.

Palvelukeskuksen laskutus luontopalveluilta 2010–2012.

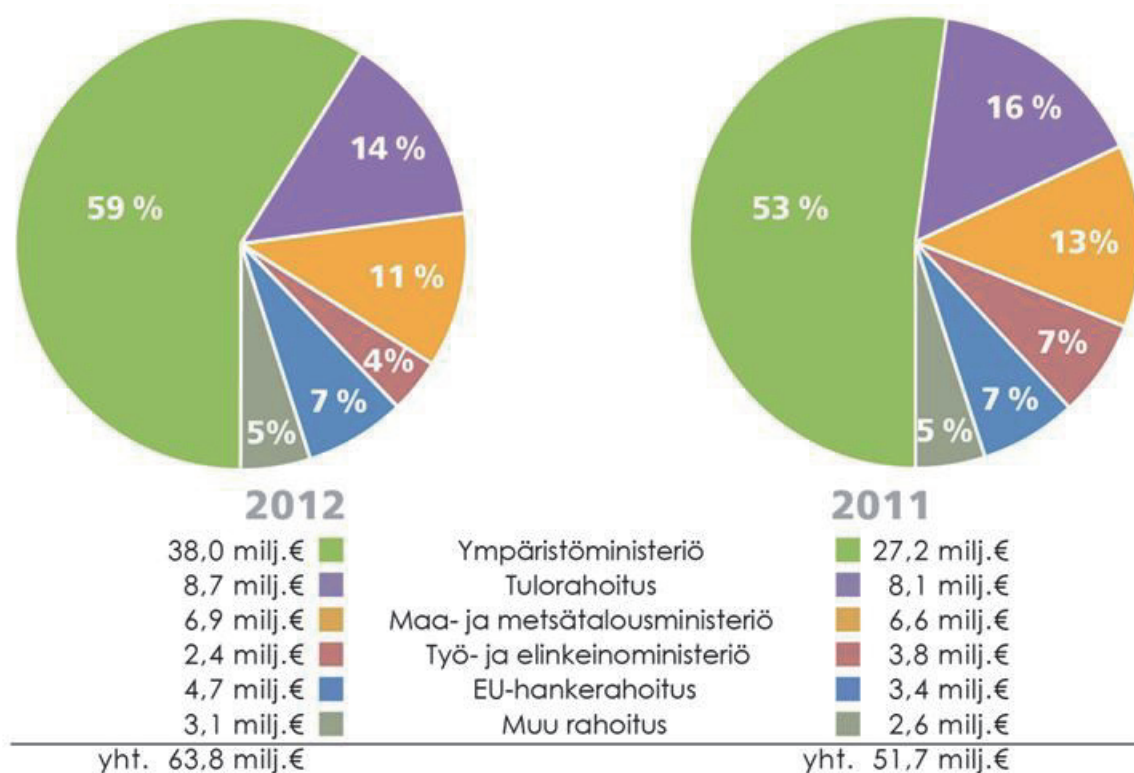
Lp:n osuus palvelukeskuksen kokonaislaskutuksesta	2012		2011		2010		Muutos 2010–2011		Muutos 2011–2012	
	euro	%	euro	%	euro		euro	%	euro	%
Hankintapalvelut	50 747	38,1	21 150	32,6	20 332	30,5	818	4	29 597	140
Talouspalvelut	672 569	49,8	569 018	43,0	773 701	45,2	-204 683	-26	103 551	18
Henkilöstöpalvelut	285 099	34,5	278 212	34,0	365 002	34,7	-86 790	-24	6 887	2
Toimistopalvelut	267 481	26,2	238 943	16,2	317 601	23,0	-78 658	-25	28 538	12
Toimitilapalvelut	1 675 931	36,4	1 553 343	36,2	1 499 173	37,1	54 170	4	122 588	8
Tietopalvelut	538 823	45,2	524 145	46,1	623 104	50,8	-98 959	-16	14 678	3
Yhteensä (ALV 0 %)	3 490 650	38,3	3 184 811	35,0	3 598 913	38,0	-414 102	-12	305 839	10
Yhteensä (ALV)	325 538		299 322		266 801		32 521	12	26 216	9
Kokonaisveloitus	3 816 188		3 484 133		3 865 714		-314 026	-8	332 055	10

Toimitilojen käytöstä aiheutuvat maksut olivat suurin menoerä (1,68 milj. euroa). Toimitilakulut ovat ns. läpilaskutettavia kuluja, joiden jakoperusteena on luontopalvelujen käytössä olevien työpisteiden määrä. Säästöjä haettiin mm. Tikkurilan toimitilakustannuksissa, jonka vuokrasopimus uusittiin heinäkuun alusta lähtien. Metsähallituksen käytössä olevien tilojen käyttöä tehostettiin ja vuokrattava pinta-ala saatiin pienemmäksi. Tikkurilassa siirryttiin neliöpohjaiseen asiakasveloitukseen, joka kannustaa yksiköitä aiempaa tehokkaampaan tilojen käyttöön. Luontopalvelujen toimitilakulut vähentyivät Tikkurilassa, vaikka henkilömäärä kasvoi edellisvuoteen verrattuna. Neliömääräinen laskentaperuste otetaan käyttöön vuoden 2013 alussa kaikissa toimipisteissä.

4 Toiminnallinen tehokkuus

4.1 Taloudellisuus

Luontopalvelujen kokonaismenot olivat runsaat 63,83 miljoonaa euroa. Kokonaismenoihin sisältyi kertaluonteisia tai muutoin poikkeuksellisia menoja 12,40 miljoonaa euroa. Menot ilman poikkeuseriä olivat 51,44 miljoonaa euroa. Ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön kautta valtion talousarviosta tuleva rahoitus kattoi menoista 44,90 miljoonaa euroa (70 %), tulorahoitus 8,72 miljoonaa euroa (14 %) ja työ- ja elinkeinoministeriön rahoitus 2,44 miljoonaa euroa (4 %). EU-hankerahoitusta käytettiin 4,69 (7 %) ja muuta rahoitusta 3,08 miljoonaa euroa (5 %).

Luontopalvelujen rahoitus vuosina 2011–2012.

Luontopalvelujen kokonaismenot kasvoivat 23,4 % vuoteen 2011 verrattuna. Kokonaismenojen kasvua selittää hankkeisiin ja Nuuksiokeskus Oy:n osakehankintaan käytetyt poikkeukselliset menot, joita oli yhteensä 12,4 miljoonaa euroa eli 155 % enemmän kuin edellisvuonna (erittely alla olevassa taulukossa). Eniten kasvoi ympäristöministeriön rahoitus perustuen pääosin lisätalousarvioissa myönnettyihin määrärahoihin. Menojen kasvu ilman edellä todettuja erillismenoja oli 9,7 % edellisvuoteen verrattuna.

Ilman edellä mainittuja kertaluonteisia tai muutoin poikkeuksellisia erinä julkisten menojen hintaindeksillä deflatoidut kokonaismenot kasvoivat kuusi prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Luontopalvelujen kokonaismenot sekä kertaluonteiset ja muut poikkeukselliset menot 2011–2012.

1000 euroa	2012	2011	Muutos €	Muutos %
Kokonaismenot	63 835	51 739	12 096	23,4
Kertaluonteiset ja muut poikkeukselliset menot				
Nuuksiokeskus Oy, osakkeet	1 900	0		
Nuorisotyöllisyysuhanke	1 631	0		
Pyhä–Luoston luonto- ja kulttuurikeskus	2 812	2 450		
Liminganlahden luontokeskus	1 695	1 328		
Pohjoismaiden ministeriöneuvoston sihteeristö	674	491		
Kertaluonteiset tai muutoin poikkeukselliset menot yhteensä	8 712	4 269		
Menot pl. kertaluonteiset tai muutoin poikkeukselliset menot	55 123	47 470	7 653	16,1
Maa-alueiden hankkiminen	3 682	592	3 090	522,0
Kertaluont. ja muut poikkeukselliset menot sekä maanhankintainvestoinnin yhteensä	12 394	4 861	7 533	155,0
Menot pl. kertaluonteiset tai muutoin poikkeukselliset menot sekä maanhankintainvestoinnit	51 441	46 878	4 563	9,7
Menot deflatoituna julkisten menojen hintaindeksillä	49 846	46 878	2 968	6,3

Seuraava taulukko sisältää kokonaismenot ja niiden osuudet menolajeittain. Palkkaus- ja muiden henkilöstömenojen kasvu johtui suurelta osin henkilöstömäärän kasvusta (henkilöstömäärä kasvoi 19,7 % ja työpanos 16,5 %). Tämä oli pääasiallisena syynä myös ICT-, toimitila- ja muiden vastaavien kulujen kasvuun. Tärkein yksittäinen tekijä oli nuorison työllistäminen (138 nuorta, n. 50 htv).

Luontopalvelujen toiminnan menot ja niiden rahoitus menolajeittain vuonna 2012.

Kokonaismenot menolajeittain 1000 €	LP yhteiset	Ohjau- yksiköt	Etelä- Suomi	Pohjan- maa	Lappi	Yhteensä 2012	Yhteensä 2011	Muutos %
Aineet ja tarvikkeet	0	33	1 101	666	1 009	2 809	1 899	48 %
Palkkausmenot	0	3 422	9 723	6 168	6 590	25 902	22 192	17 %
Matkat ja muut henkilöstömenot	20	280	1 420	954	852	3 526	2 857	23 %
ICT-kulut	473	642	478	339	358	2 290	2 027	13 %
Vuokrat ja muut toimitilamenot	0	64	1 451	1 203	1 486	4 203	3 530	19 %
Ajoneuvo- sekä muut kone- ja laitemenot	0	52	924	507	722	2 205	1 684	31 %
Ulkopuoliset palvelut (tuotanto)	1	772	1 837	1 080	509	4 199	4 510	-7 %
Muut palvelujen ostot	2 187	862	2 037	1 763	799	7 648	6 539	17 %
Muut kulut	-2	591	1 033	419	177	2 219	1 258	76 %
Muut investoinnit	0	-44	404	903	2 049	3 312	4 626	-28 %
Maanhankintainvestoinnit	6	0	3 397	28	190	3 621	616	488 %
Osakkeiden hankinta	1 900	0	0	0	0	1 900	0	
Yhteensä	4 586	6 674	23 804	14 030	14 741	63 835	51 739	23 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	4 580	6 674	20 408	14 001	14 552	60 214	51 123	18 %

Kokonaismenojen jakauma rahoituslajeittain sisältyy alla olevaan taulukkoon. Ympäristöministeriön perusrahoitusta käytettiin 21 % ja maa- ja metsätalousministeriön 4 % enemmän kuin vuonna 2011. Myös EU-hankerahoitus kasvoi merkittävästi, yhteensä noin 40 %. Työ- ja elinkeinoministeriön työllistämistarkoituksiin myöntämä rahoitus väheni peräti 83 % muualla paitsi Kainuussa, jossa sen määrä hieman kasvoi.

Luontopalvelujen toiminnan menot ja niiden rahoitus rahoituslajeittain vuonna 2012.

Kokonaismenot rahoituslajeittain 1000 €	LP yhteiset	Ohjau- yksiköt	Etelä- Suomi	Pohjan- maa	Lappi	Yhteensä 2012	Yhteensä 2011	Muutos %
Maksullisen toiminnan tulot ja menot	29	1 445	3 106	1 860	2 280	8 720	8 151	7 %
Liiketoiminnan rahoitus asiakaspalvelutehtäviin	0	0	0	0	250	250	325	-23 %
MMM, perusrahoitus	275	959	1 312	1 645	2 706	6 897	6 638	4 %
YM, perusrahoitus	2 383	3 729	12 372	6 343	7 497	32 322	26 632	21 %
YM, meriensuojelu	0	0	0	100	0	100	0	
YM, luonnonsuojelualueiden hankkiminen	0	15	3 398	79	190	3 682	592	522 %
YM, osakemerkintä	1 900	0	0	0	0	1 900	0	
EU:n rakennerahastot	0	-1	654	2 170	485	3 308	2 488	33 %
EU Life-rahastot	0	5	738	250	72	1 066	713	50 %
Muu EU-rahoitus	0	0	74	92	153	319	151	112 %
OM, avolaitostyöt	0	0	621	0	0	621	585	6 %
TEM, Kainuun kehittämisraha, MSR	-1	0	36	546	135	716	642	12 %
TEM, työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimet	0	0	66	79	0	144	851	-83 %
TEM, työllistämisperusteiset siirtomenot investointeihin	0	0	447	328	808	1 583	2 288	-31 %
Muu ulkopuolinen rahoitus	0	521	980	539	166	2 205	1 685	31 %
Yhteensä	4 586	6 674	23 804	14 030	14 741	63 835	51 739	23 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	4 586	6 659	20 406	13 950	14 552	60 153	51 147	18 %

Seuraavassa taulukossa on esitetty ministeriöiden perusrahoituksen ja kokonaisrahoituksen jakauma tehtävittäin. Yhteiset menot sisältävät tehtävät, joita ei kohdenneta suoraan prosesseille. Näitä ovat mm. kansainväliset tehtävät, viestintä sekä hallintotehtävät (mm. toiminnan johtaminen, henkilöstöasioiden hoito ja palvelukeskuksen ja konsernitoimintojen menot). Yhteisten menojen kasvua selittää mm. Nuuksiokeskus Oy:n osakkeiden hankintaan käytetty 1,9 miljoonaa euroa sekä maanhankinnan investoinnit 3,68 miljoonaa euroa.

Luonnon virkistyskäytön menoja kasvattivat mm. luontokeskushankkeet. Meritoiminnan laajentuminen näkyy puolestaan luonnonsuojeluun käytettyjen menojen kasvussa. Nuorisotyöllistetyt työskentelivät pääosin luonnonsuojelun ja luonnon virkistyskäytön tehtävissä. Alueiden hallinnan menoja aiheutui henkilöstömäärän kasvusta ja kiinteistömuodostamisen menoista. Eräasioiden menojen kasvua selittävät mm. Eräluvut.fi-verkkopalvelun rakentaminen ja lupamyynnin järjestelyt sen siirryttyä luontopalvelujen hoidettavaksi.

Luontopalvelujen bruttomenot 2011–2012 tehtävittäin ja rahoitustyypeittäin.

Prosessit ja tehtävät 1000 €	MMM perusraha.		YM perusraha ml. meriensuojelu		Muut rahoituslajit		Menot yhteensä	Menot yhteensä	Muutos euro	Muutos %
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011		
Yhteiset menot	532	585	6 754	7 057	6 935	2 142	14 221	9 784	4 437	45 %
Luonnonsuojelu	45	55	7 481	6 341	3 844	2 975	11 370	9 372	1 998	21 %
Luonnon virkistyskäyttö	3 976	3 965	15 606	11 282	8 584	8 680	28 165	23 927	4 238	18 %
Alueiden hallinta	75	30	2 528	1 945	505	302	3 108	2 277	831	37 %
Eräasiat	1 736	1 597	55	7	4 648	4 370	6 438	5 975	463	8 %
Siemenhuolto ja uittorakenteet	534	405	0	0	0	0	534	405	128	32 %
Menot yhteensä 2012	6 897	6 638	32 422	26 632	24 515	18 469	63 835	51 739	12 096	23 %
Menot yhteensä 2011	6 638		26 632		18 469					
Muutos euro	259		5 790		6 046					
Muutos %	4 %		22 %		33 %					

Maa- ja metsätalousministeriön määrärahalla maksetut bruttomenot olivat yhteensä 6,9 miljoonaa euroa (6,64 milj. € vuonna 2011). Erävalvontaa tehostettiin rekrytoimalla uusi erätarkastaja Keski-Lapin alueelle. Uittorakenteiden ylläpidon menot vähenivät puoleen edellisvuoteen verrattuna. Pohjois-Suomen siemenhuollon menoja kasvatti männyn siemenkeräys, johon käytettiin noin 260 000 euroa.

Luontopalvelujen maa- ja metsätalousministeriön määrärahan (mom. 30.63.50) käyttö tehtävittäin vuonna 2012.

Tehtävät 1 000 €	Määrä- raha 2012	LTA 2012	Vuodelta 2011 siirtynyt	Brutto- tulot 2012	Käytettä- vissä yht. 2012	Brutto- menot 2012	Vuodelle 2013 siirtyvät
1. Yhteiset menot	750	78		75	903	572	331
2. Valtion retkeilyalueet, erämaa-alueet, virkistysmetsät, muut virkistysalueet, muu reittiverkosto	3 350		140	25	3 516	4 050	-535
3. Erävalvonta	1 091		40	0	1 131	1 222	-91
4. Riistataloudelliset hankkeet	30			25	55	78	-23
5. Kalataloudelliset hankkeet	200				200	208	-8
6. Iijoen ja Hossanjoen uittovelvoitteen hoito	200				200	233	-33
7. Uittorakenteiden ylläpito	50				50	52	-2
8. Pohjois-Suomen siemenhuolto	60		130	652	842	482	360
Yhteensä	5 731	78	310	778	6 897	6 897	0

4.2 Tuottavuus

Tuottavuustavoitteista on sovittu samansisältöisesti sekä ympäristöministeriön että maa- ja metsätalousministeriön kanssa.

Tavoitteet (Huom. tavoitteiden numerointi vastaa ympäristöministeriön sopimuksen numerointia)	Tavoitteiden toteutuminen
7.1 Metsähallitus kehittää suojelualueiden tiedon hallintaa yhteistyössä luonnonsuojeluhallinnon kanssa SALT-hankkeen ohjausryhmässä sovittavalla tavalla. Metsähallitus tuottaa toteutettavan suojelualuetietojärjestelmän (SATJ) avulla vuoden 2012 lopun tilannetta kuvaavat keskeiset valtakunnalliset suojelualueiden lukumäärä- ja pinta-alatilastot.	SALT-toteutusprojekteja jatkettiin. Projektit ovat viivästyneet ensisijaisesti sen takia, että niiden vaatimat työmäärät ovat osoittautuneet moninkertaisesti järjestelmätoimittajien tarjouksissaan tekemiin arvioihin verrattuna. Suojelualuetietojärjestelmän (SATJ), suojelualueiden kuviotietojärjestelmän (SAKTI) ja suojelualueiden suunnittelun ja seurannan tietojärjestelmän (SASS) käyttöönotto tapahtui keväällä 2013 ja suojelualueiden palveluvarustuksen tietojärjestelmän ja Vuokra-järjestelmän syyskuun 2013. SATJ-järjestelmän viivästymisen vuoksi vuoden 2012 suojelualuetilastojen tuottaminen sen avulla ei ollut mahdollista.
7.2 Metsähallitus raportoi kokonaistuottavuuden kehityksestä liittyen omistajapoliittiseen linjaukseen.	Kokonaistuottavuusindeksi oli 95,67. Tuottavuus laskettiin Tilastokeskuksen menetelmällä. Omistajapoliittisen linjauksen mukainen vertailulukku, valtion kokonaistuottavuus, valmistuu Tilastokeskuksen tuottamana lokakuussa 2013.
7.3. Metsähallitus kehittää palveluprosesseja ja muita toimintatapoja tavoitteena vähentää konsernitoimintojen ja palvelukeskuksen palveluihin käytettävän budjet-tirahoituksen määrää.	<p>Palveluprosesseja ja toimintatapoja kehitettiin mm. tietojärjestelmien ja sähköisten palvelujen kehittämishankkeissa.</p> <p>Luontopalvelut maksoi konsernipalveluista lähes yhtä paljon kuin edellisvuonna. Veloitus väheni muissa kuin läpilaskutettavissa tietotekniikkakuluissa, joissa kasvu johtui luontopalvelujen henkilöstön ja sitä kautta työasemien ja järjestelmien käyttäjämäärien kasvusta.</p> <p>Palvelukeskuksessa oli käynnissä useita järjestelmäkehityshankkeita tavoitteena prosessien tehostaminen (mm. ympäristö- ja laatujärjestelmän uusiminen, asianhallintajärjestelmän uusiminen, sähköisten HR-lomakkeiden käyttöön otto ja hankintajärjestelmän rakentaminen). Vuokra- ja kiinteistöjen hoitokustannuksissa saatiin säästöä mm. Tikkurilan toimipaikassa. Luontopalvelujen ostamien palvelujen määrät ja kustannukset kasvoivat noin 9 % johdun pääosin luontopalvelujen toiminnan volyymin kasvusta.</p>

Seuraavassa taulukossa on esitetty luontopalvelujen tuotos-, panos- ja tuottavuusindeksi kahdelta vuodelta. Indeksit kertovat muutoksen edellisestä vuodesta verrattuna siten, että edellisen vuoden taso on 100. Tuottavuusindeksin laskentamalli perustuu Tilastokeskuksen menetelmään.

Metsähallituksen luontopalvelujen tuotos-panos- ja tuottavuusindeksit kahdelta vuodelta.

Indeksi	2011–2012	2010–2011	2009–2010	2008–2009	2007–2008	2006–2007	2005–2006
Tuotos	105,29	100,27	97,06	101,40	110,48	102,51	98,14
Työpanos	116,57	87,19	107,60	100,04	96,30	96,76	101,38
Kokonaispanos	110,06	94,71	100,53	96,81	101,84	103,56	97,9
Työn tuottavuus	90,32	115,01	90,21	101,36	114,73	105,94	96,8
Kokonaistuottavuus	95,67	105,88	96,55	104,75	108,48	98,98	100,25
Valtion kokonaistuottavuusindeksi	Tilastokeskus julkistaa 11.10.2013	Tietoa ei ole saatavilla	102,20	98,00	101,30	98,10	101,00

Kokonaistuottavuusindeksi oli 95,67, joten se heikkeni edellisvuoteen verrattuna ja oli vuoden 2010 tasolla. Sekä työpanos että kokonaispanos kasvoivat vuonna 2012. Vuosina 2012 ja 2010 työllistettiin poikkeuksellisen paljon mm. nuoria. Sekä välittömällä että välillisellä työllistämällä on positiivinen vaikutus erityisesti maaseudulla. Työllisyys- ja tulovaikutukset ovat osa toiminnan yhteiskuntavastuuta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Yhteiskuntavastuun toteuttaminen heijastuu tuotosten määrään, minkä kasvu jäi suhteessa panosten kasvuun alemmalle tasolle. Kokonaispanoksen nousu aiheutui osin siitä, että pitkävaikutteisten menojen luonteisia eriä oli vertailuvuotta enemmän eikä niitä ole kaikilta osin aktivoitu taseeseen vaan ne on kirjattu tilikauden menoksi. Tuotokset muodostuvat pääosin luvussa 3.2 luetelluista määrällisistä suoritteista.

4.3 Kannattavuus

Julkisten hallintotehtävien maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuus heikkeni vuoteen 2011 nähden. Kustannusvastaavuuden heikkeneminen aiheutui kustannusten kasvusta, mikä johtui suurelta osin tarkentuneesta, aiheuttamisperiaatteen mukaisesta kulujen kohdentamisesta suoritteille. Vuoden 2012 liikevaihto aleni 0,06 miljoonalla eurolla (–1 %), kun niitä vastaavat kulut kasvoivat 2,89 miljoonaa euroa (37 %).

Vuoden 2012 kustannusten kasvuun vaikutti erityisesti tarkentunut, aiheuttamisperiaatteen mukainen kulujen kohdentaminen suoritteille sekä yleinen hintatason nousu ja julkisten hallintotehtävien kokonaiskulujen kasvu.

Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 69 %, kun se edellisvuonna oli 85 %. Maa- ja metsätalousministeriön toimialan suoritteiden myyntitulot kasvoivat 0,14 miljoonalla eurolla (5 %) vastaavien kustannusten noustessa 1,01 miljoonalla eurolla (31 %). Myyntitulojen nousu johtui metsästys- ja kalastuslupien myynnin kasvusta. Kustannusten kasvu muodostuu tarkentuneesta, aiheuttamisperiaatteen mukaisesta kulujen kohdentamisesta suoritteille sekä metsästys- ja kalastuslupiin kohdistuvien henkilöstö- ja erilliskustannusten noususta. Ympäristöministeriön julkisoikeudellisten suoritteiden osuus kokonaistuotoista oli 4 % (4 % vuonna 2011) ja vastaava osuus kustannuksista oli 3 % (3 % vuonna 2011).

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 91 %, kun se edellisvuonna oli 134 %. Ympäristöministeriön toimialan suoritteiden myyntitulot alenivat 0,28 miljoonalla eurolla (-8 %) ja niitä vastaavat kustannukset kasvoivat 1,38 miljoonalla eurolla eli 61 %. Kustannusten kasvu muodostuu pääosin tarkentuneesta, aiheuttamisperiaatteen mukaisesta kulujen kohdentamisesta suoritteille erityisesti ennallistamisalueilla tapahtuvan puun myynnin osalta. Maa- ja metsätalousministeriön toimialan suoritteiden myyntitulot säilyivät lähes samana vastaavien kustannusten noustessa 0,45 miljoonaa euroa (21 %). Kustannusten kasvu muodostuu pääosin tarkentuneesta, aiheuttamisperiaatteen mukaisesta kulujen kohdentamisesta suoritteille erityisesti siemenmyynnin osalta.

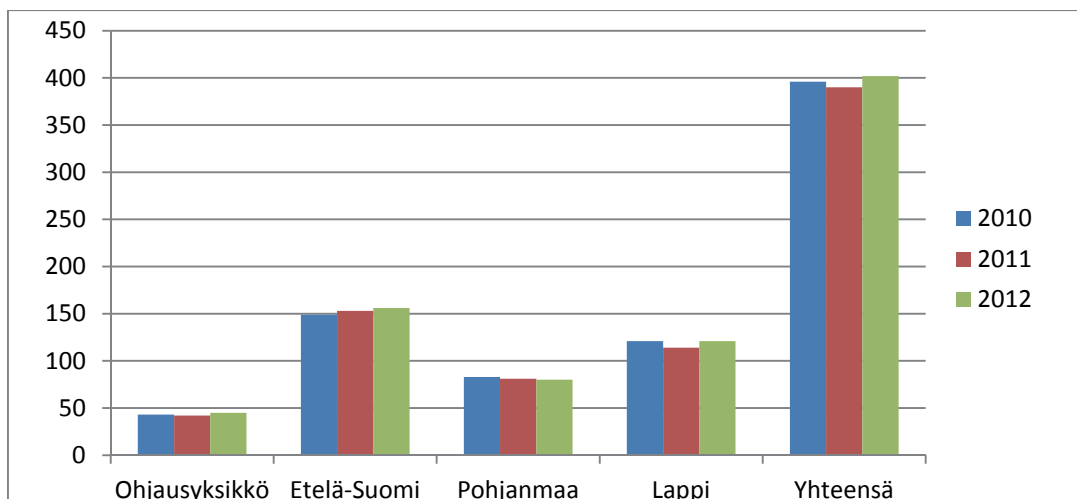
Kustannuslaskennan periaatteita on esitetty luvussa 7.4. Julkisten hallintotehtävien maksullisten suoritteiden liikevaihto toimialoittain on esitetty luvussa 8.4.1 ja kustannusvastaavuuslaskelmia on analysoitu numeerisesti luvussa 8.4.6.

5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

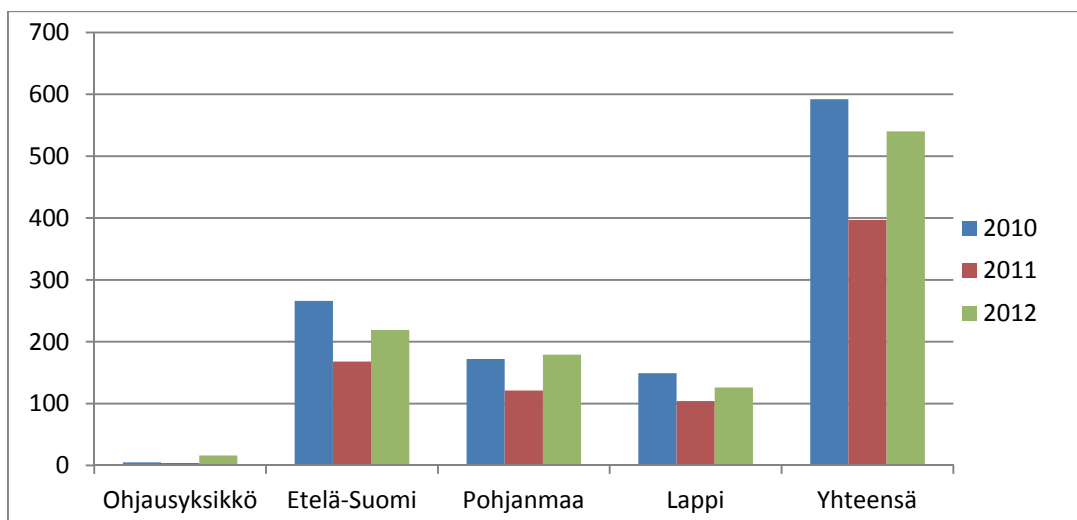
5.1 Henkilöstön määrän kehitys

Luontopalveluissa työskenteli vuoden lopussa 394 vakinaista henkilöä eli 17 enemmän kuin vuotta aiemmin. Koko vuoden henkilömäärä oli 942, mikä oli lähes 20 % enemmän kuin edellisvuonna. Muutos johtui pääosin määräaikaisten työsuhteiden kasvusta. Määräaikaisina työskenteli 542 henkilöä eli kasvua oli 36 %. Tämä johtui mm. nuorten työllistämisestä lisätalousarviossa myönnetyllä erillisellä määrärahalla. Luontopalvelut työllisti kaikkiaan 138 nuorta henkilöä. Vastaava hanke toteutettiin vuonna 2010.

Henkilöstöä oli eniten Etelä-Suomen luontopalveluissa, 375 henkilöä, joista 58 % määräaikaisia. Pohjanmaalla työskenteli 259 (määräaikaisia 31 %) ja Lapissa 247 henkilöä (määräaikaisia 49 %). Ohjausyksiköt työllistivät 61 henkilöä, joista määräaikaisia 26 %. Ohjausyksiköiden henkilöstöstä yli kolmannes työskenteli pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Luontopalvelujen henkilömäärä yksiköittäin vuosina 2010–2012, vakinaiset.

Luontopalvelujen henkilömäärä yksiköittäin vuosina 2010–2012, määräaikaiset.

Luontopalveluissa tehtiin vuonna 2012 yhteensä 562 henkilötyövuotta. Tämä oli peräti 80 henkilötyövuotta eli 16,5 % enemmän kuin edellisvuonna. Kasvu johtui nuorten työllistämisestä (50 htv), eräsioiden hoitoon käytetyn työpanoksen kasvusta (10 htv) ja hanketoiminnan laajenemisesta. Toisaalta työllisyysrahoitteinen työvoima väheni peräti viidennekseen edellisvuoden tasosta muualla paitsi Kainuussa, jossa maakunnan kehittämisrahoituksella työllistettiin edellisvuoden tapaan noin 12 henkilötyövuotta. Vakinaisten tekemien henkilötyövuosien osuus väheni 8 prosenttiyksiköllä ollen kertomusvuonna 63,4 %. Työpanoksesta valtaosa tehtiin pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Metsähallitus on merkittävä työllistäjä maakunnissa ja harvaanasutulla maaseudulla. Luontopalvelujen työpaikat sijoittuvat koko maahan Korppoosta pohjoisimpaan Lappiin ja Vaasasta Ilomantsiin.

Metsähallituksen ja Etelä-Suomen ja Länsi-Suomen rikosseuraamusalueiden välisen yhteistyösovimuksen mukaisesti työllistettiin avolaitosvankeja suojelualueiden hoitotehtävissä. Kokonaistyömäärä oli 34 henkilötyövuotta. Työt sisälsivät pääkaupunkiseudun viherkehän yleisöpalvelujen ylläpito- ja huoltotehtäviä, reittien ja rakennusten korjausrakentamista (mm. Suomen luontokeskus Haltian yhdysreitit) sekä luonnonhoitotöitä. Työkohteina olivat myös Liesjärven ja Torronsuon kansallispuistot, Aulangon luonnonsuojelualue ja Evon retkeilyalue. Syksyllä 2012 aloitettiin kokeiluluontoisesti vankityö Sipoonkorven kansallispuistossa sekä sovittiin Suomenlinnan ja Laukaan avovankiloiden vankityöstä. Laukaan avovankilan työpanos tulee kohdistumaan Sisä-Suomen alueelle Isojärven, Leivonmäen, Seitsemisen, Helvetinjärven ja Salamajärven kansallispuistojen alueille. Suomenlinnan ja Laukaan yhteistyö aloitetaan vuonna 2013.

Metsähallitus tekee yhteistyötä mm. luonnonsuojelujärjestöjen kanssa talkooleirien järjestämiseksi. Vapaaehtoistyötä tehdään myös saimaannorpan ja useiden muiden lajien pesäinventoinneissa. Vapaaehtoisina työskenteli lähes 2 000 henkilöä ja työmäärä oli yli 16 henkilötyövuotta.

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli vuoden lopussa 48,5 vuotta. Vakinaisista runsaat 11 % on yli 60-vuotiaita. Vakinaisten koulutustasoindeksi oli 6,35. Palkkasumman kasvu vastaa henkilömäärän ja kokonaistyöpanoksen kasvua.

Luontopalvelujen henkilöstökehitys 2009–2012.

	2009	2010	2011	2012
Henkilömäärä, yhteensä ¹	867	988	787	942
muutos edelliseen vuoteen verrattuna %	-8,3	14,0	-20,3	19,7
vakinaiset kaikki, lukumäärä / %	397 / 45,8	396 / 40,1	390 / 49,6	402 / 42,7
määräaikaiset kaikki, lukumäärä / %	470 / 54,2	592 / 59,9	397 / 50,4	542 / 57,3
Henkilömäärä 31.12.	516	550	492	590
vakinaiset, lukumäärä / %	385 / 74,6	381 / 69,3	377 / 76,6	394 / 66,8
määräaikaiset, lukumäärä / %	131 / 25,4	169 / 30,7	115 / 23,4	196 / 33,2
Henkilötyövuodet	513	552,8	482,1	561,8
muutos edelliseen vuoteen verrattuna %	0,0	8	-12,8	16,5
vakinaiset	349	350	342,6	356,4
määräaikaiset	164	202,9	139,4	205,4
Henkilöstön keski-ikä 31.12.				
vakinaiset	47,7	48,0	48,1	48,5
määräaikaiset	37,9	32,3	39,7	35,8
45 vuotta täyttäneiden osuus %	56,0	50,9	58,1	53,9
Vakinaisten koulutustasoindeksi 31.12. ²	5,88	6,27	6,34	6,35
Palkkasumma, miljoonaa euroa ilman sivukulua	18,0	19,6	18,3	21,4

1 Henkilömäärän ja työpanoksen nousu 2009/2010 ja 2011/2012 johtuu pääosin nuorisotyöllisyys Hankkeista

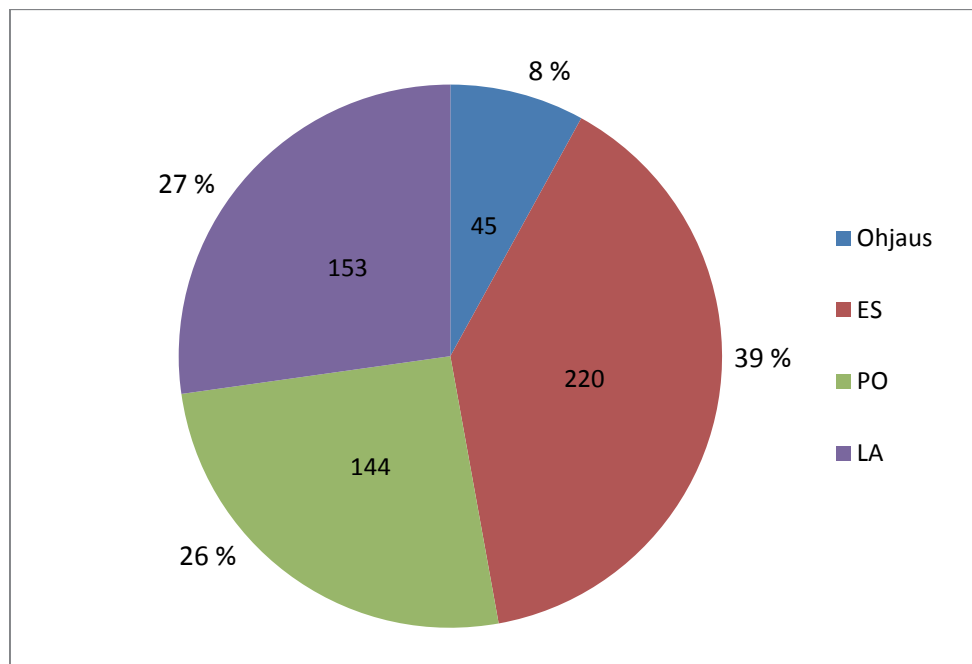
2 Koulutustasoindeksin nousu 2009/2010 johtuu pääosin koulutustietojen päivittämisestä

5.2 Työpanoksen jakautuminen tehtävittäin ja yksiköittäin

Luontopalvelujen työpanoksesta suurin osa tehtiin alueyksiköissä (92 %). Työpanokseltaan suurin yksikkö oli Etelä-Suomi, jossa tehtiin 39 % kokonaistyöpanoksesta. Pohjanmaalla ja Lapissa vastaavat osuudet olivat 26 % ja 27 %.

Luonnon virkistyskäytön tehtävät olivat työmäärältään suurin toiminto. Sen työmäärässä tapahtunut kasvu edellisvuoteen verrattuna johtui pääosin nuorisotyöllisyshankkeesta. Nuorisoa työllistettiin myös luonnonsuojelutehtävissä. Eräasioissa tapahtunut työmäärän kasvu johtui pääasiassa eräluvut.fi-verkkopalvelun tuottamisesta ja lupamyynnin siirtymisestä luontopalvelujen hoidettavaksi sekä erävalvonnan tehostamisesta. Muut tehtävät sisältävät johtamisen ja muut henkilöstöhallinnon tehtävät, toiminnan suunnittelun ja seurannan, viestinnän ja kansainväliset tehtävät sekä muut yhteiset tehtävät.

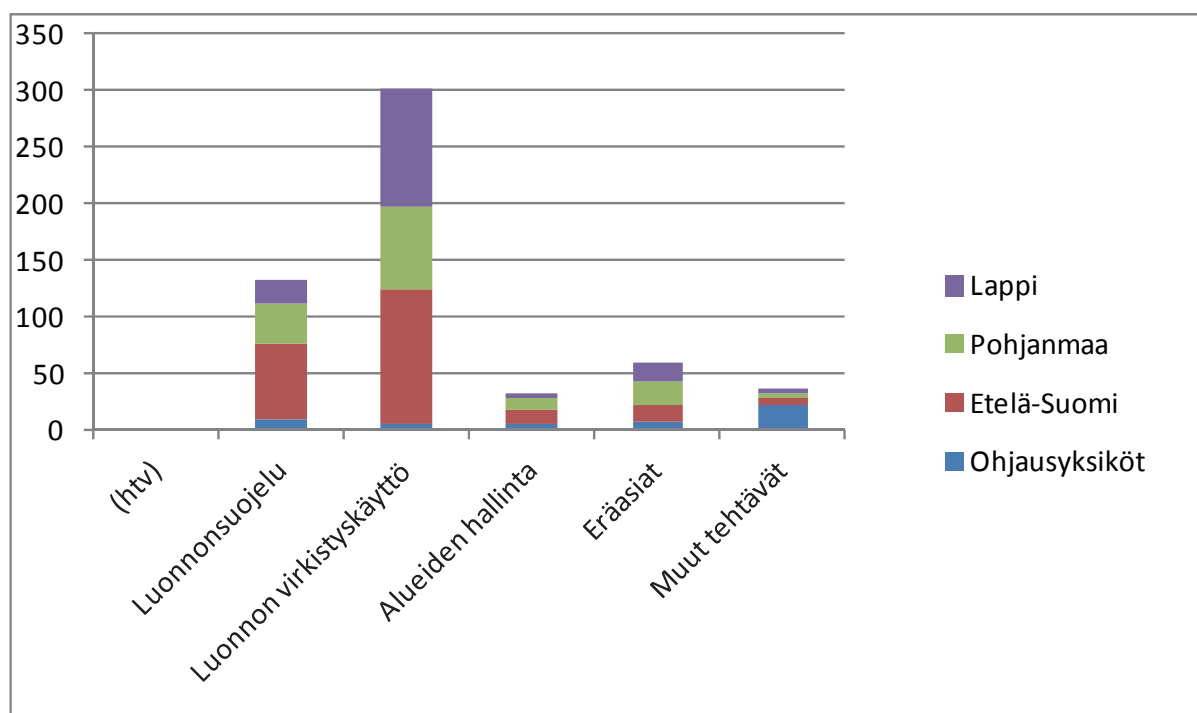
Luontopalvelujen 562 henkilötyövuoden työpanoksesta pääosa eli 86 % maksettiin ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön perusrahoituksesta. Ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 tehtiin 363 henkilötyövuotta, mikä sisältää nuorten työpanosta noin 50 henkilötyövuotta. Maa- ja metsätalousministeriön momentin 30.63.50 rahoituksella tehtiin 63 henkilötyövuotta. Työ- ja elinkeinoministeriön rahoittamaa työllistämisperusteista määrärahaa ei ollut lainkaan käytettävissä Lapin luontopalveluissa, jossa ei ollut yhtään työllistettyä (n. 10 htv vuonna 2011).

Luontopalveluissa tehty työmäärä yksiköittäin 2012 (yht. 562 htv).

Luontopalveluissa tehty työmäärä yksiköittäin ja tehtävittäin vuosina 2011–2012.

Kaikki tehtävät tehtäväryhmittäin (htv)	Ohjausyksiköt	Etelä-Suomi	Pohjanmaa	Lappi	Yht. 2012	Yht. 2011
Luonnonsuojelu	8	67	36	22	133	113
Luonnon virkistyskäyttö	4	119	73	104	300	249
Alueiden hallinta	5	13	9	6	33	28
Eräasiat	7	15	21	17	60	52
Muut tehtävät	21	6	5	4	36	40
Tehtävät yhteensä	45	220	144	153	562	482

Kaikki tehtävät tehtäväryhmittäin ja alueittain vuonna 2012.

5.3 Työhyvinvointi

Metsähallituksen henkilöstötutkimus tehdään vuosittain loka-marraskuussa. Vuoden 2011 tulosten perusteella määritellyt toimenpiteet toteutettiin kertomusvuoden aikana. Syksyllä 2012 tehdyn henkilöstötutkimuksen tulokset olivat samansuuntaisia kuin edellisvuonna. Yksikkökohtaisissa tuloksissa on kuitenkin merkittäviä eroja. Tutkimuksen tulokset on käsitelty yksiköissä ja tiimeissä ja valittu tulosten perusteella kehittämiskohteet, joiden toteuttaminen aloitettiin.

Luontopalveluissa annettiin kouluarvosana 8,4 Metsähallitukselle työnantajana. Oma työ, työolosuhteet ja esimiestyöskentely koettiin edelleen erittäin onnistuneina (3,9–4,0 asteikolla 1–5). Esimiestyöskentely sai kuitenkin hieman kriittisemmän arvion kuin vuonna 2011, muutos oli 0,2 %-yksikköä.

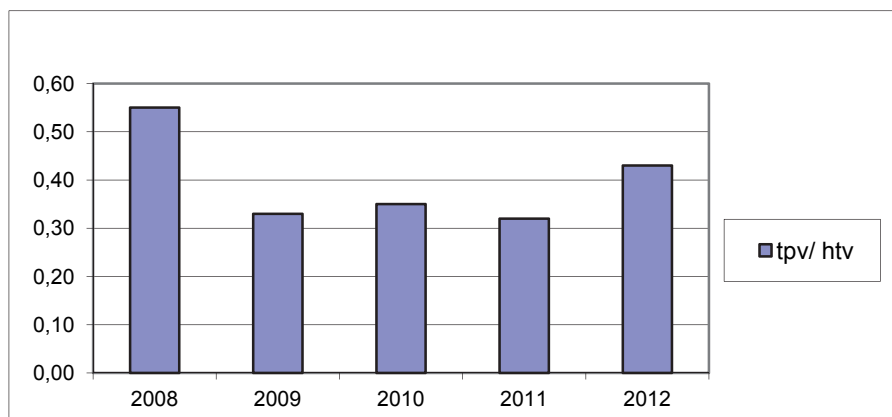
Luontopalveluissa oli sairauspoissaoloja vuonna 2012 kaikkiaan 3 550 työpäivää (3 262 vuonna 2011). Henkilötyövuotta kohden laskettuna sairauspoissaolot olivat 6,3 työpäivää (edellisvuonna

6,8 työpäivää / htv). Työtaturmia kirjattiin vuonna 2012 yhteensä 27. Työtaturmissa menetettyjä työpäiviä oli 239. Henkilötyövuotta kohden tapaturmista johtuvat poissaolot olivat 0,43 työpäivää. Vuoden 2011 vastaavat luvut olivat 153 ja 0,32.

Työtaturmien vuoksi menetettyjen työpäivien määrä lisääntyi kertomusvuonna. Osaksi tämä johtui yhdestä vakavasta tapaturmasta ja yhdestä työmatkatapaturmasta. Molemmissa oli pitkä poissaolo. Työsuojelun tavoitteena on kohti Nollaa tapaturmissa – tapaturmavaarojen ja -riskien vähentäminen.

Työhyvinvoinnin kehitys 2009–2012.

	2009	2010	2011	2012
Lähtövaihtuvuus, vakinaiset %	3,5	2,8	3,3	2,5
Tulovaihtuvuus, vakinaiset %	4,0	1,5	3,1	5,0
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen (lkm)	1	1	2	2
Sairauspoissaolot, työpäivää / htv	7,6	7,9	6,8	6,3
Työterveyshuolto, euroa / htv (netto)	224	225	198	220
Työtaturmien lukumäärä	31,0	35,0	18	27
työtaturmista johtuvat poissaolot, työpäivää / htv	0,33	0,35	0,32	0,43
Työtyytyväisyys (henkilöstötutkimus 2009–2012)				
arvosana työnantajalle (asteikko 4–10)	8,2	8,3	8,3	8,4
esimiestyöskentely (asteikko 1–5)	3,9	4,1	4,1	3,9
työtyytyväisyys (asteikko 1–5)	4,0	4,1	4,0	4,0

Luontopalvelujen työtaturmapoissaolot vuosina 2008–2012 työpäivää henkilötyövuotta kohden.

5.4 Tulospalkkio

Vuoden 2012 tulospalkkioon vaikuttavina tekijöinä olivat kokonaistuottavuus (painoarvo 40 %), asiakastytyytyväisyys (25 %), julkisuuskuva (15%) ja ns. konsernimittarina metsätalouden tulomatriisin arvo (20 %). Tulospalkkio toteutui 1,5 prosentin suuruisena. Julkisuuskuvan (tuloskerroin 1,0) ja metsätalouden tulomatriisin (tuloskerroin 0,2) arvot ylsivät tulospalkkiotasolle. Asiakastytyytyväisyys ja kokonaistuottavuus jäivät alle alimman tavoitetasen.

6 Toiminnan arvioinnit

Metsähallitus palkittiin tammikuussa pidetyssä Urheilugaalassa tahona, joka onnistuneesti hyödyntää designia suomalaisten liikuntaharrastuksen edistämiseksi. Urheiludesign-palkinnon perusteluissa todettiin, että Metsähallitus on madaltanut kansalaisten kynnystä luontoliikuntaan rakentamalla kansallispuistoihin ja muihin luontokohteisiin turvallisia ja maksuttomia retkeilypalveluita. Retkeilypalvelut ovat palvelukokonaisuus, joka liikuttaa koko kansaa.

6.1 Ympäristöjärjestelmä

DNV Certification Oy/Ab arvioi maaliskuussa Metsähallituksessa käytössä olevaa SFS-EN ISO 14001 -standardin mukaista ympäristöjärjestelmää. Luontopalveluissa arvioinnin pääkohteena oli eräprosessi. Yleisarvosanaksi tuli 5 asteikolla 1–5. Lieviä poikkeamia kirjattiin kaksi kappaletta.

6.2 Metsähallituksen sisäinen tarkastus

Metsähallituksen sisäinen tarkastus arvioi vuoden 2012 aikana luontopalveluihin liittyen mm. asiakasturvallisuuden hallintaa, johtoryhmien ja ohjausryhmien toimintaa osana konserniohjausta sekä hyvien hallintotapojen toteutumista kiinteistöosakeyhtiö Nuuksiokeskus Oy:n johtamisessa osana Metsähallitus liikelaitos-konsernia.

Virkistyspalveluiden tasaisesti kasvava asiakasmäärä aiheuttaa paineita palvelun riittävyyden ja laadun suhteen. Aktiivisella hanketoiminnalla, priorisoinnilla ja tiedon laadun paranemisen avulla on onnistuttu säilyttämään rakenteiden kunto ja palvelun kattavuus kohtuullisella tasolla.

Johto- ja ohjausryhmätyöskentelyssä on kehitettävää mm. ryhmien kokouskäytännöissä ja organisoimisessa sekä riskien integroimisessa osaksi päätöksentekoprosessia. Arviointien perusteella on myös syytä varmistua riittävästä tiedonkulusta Metsähallituksen hallitukselle.

7 Tilinpäätösanalyysi

7.1 Tilinpäätöslaskelmat

Aiemmin luvussa 4 Toiminnan tehokkuus olevat kokonaismenoja kuvaavat taulukot on laadittu pääosin varainkäytön perusteella ml. pysyvien vastaavien lisäykset ja vähennykset ilman poistoja ja vaihtuvien vastaavien varaston muutosta ja pl. luvussa 4.2 Tuottavuus oleva kokonaistuottavuuslaskelma. Julkisten hallintotehtävien (luontopalvelut) tuloslaskelma, tase ja liitetiedot sekä niitä kuvaava tilinpäätösanalyysi on laadittu suoriteperusteisesti liikelaitoksen tilinpäätösmallin mukaisesti.

Luontopalvelujen tuloslaskelman tulos vuodelta 2012 oli 1,93 miljoonaa euroa alijäämäinen. Alijäämän muodostuminen johtui pääosin seuraavista tekijöistä. Tilikauden kulut (yhteensä 57,96 milj. €) olivat 7,49 miljoonaa euroa suuremmat (14,8 %) kuin edellisenä vuonna. Kulujen kasvu aiheutui osin siitä, että pitkävaikutteisten menojen luonteisia eriä oli edellisvuotta enemmän eikä niitä ole kaikilta osin aktivoitu taseeseen vaan ne on kirjattu tilikauden menoksi. Investointeihin saadun rahoituksen kirjanpitolapaa muutettiin tilikauden aikana tulosta heikentäen 2,96 miljoonaa euroa. Liikevaihto säilyi lähes samana kuin edellisvuonna (vähennys 60 000 euroa, 0,7 %). Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus puolestaan kasvoi 3,02 miljoonaa euroa (7,8 %). Poistoja, 2,6 miljoonaa euroa ja varaston muutosta, 0,3 miljoonaa euroa, ei kateta talousarviorahoituksella. Tulosta parantaa eräasioiden maksullisen toiminnan ylijäämä 0,25 miljoonaa euroa.

Tilikaudella 2012 luontopalvelut siirtyi noudattamaan yhdenmukaista investointien rahoitusosuuksien kirjanpitolapaa muun liikelaitoksen kanssa. Luontopalvelujen tuloslaskelman eriä (valtiorahoituksen talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus ja liiketoiminnan muut tuotot sekä taseeseen pysyvät vastaavat erää) on vuonna 2012 muutettu vastaamaan liikelaitoksen tuloslaskelmassa ja taseessa jo vuonna 2011 ollutta esitystapaa.

Tilikauden 2012 aikana keskeneräisiin rakennuksiin, teihin ja maa- ja vesirakenteisiin saatu rahoitus ja niihin kohdistuneet poistot, yhteensä 2,96 miljoonaa euroa, on kirjattu hankintamenojen vähennykseksi tai korjaukseksi. Näin ollen luontopalvelujen tuloslaskelmassa on vuonna 2012 esitetty valtion talousarvion kautta saatu rahoitus sekä liiketoiminnan muut tuotot suoriteperusteisena tuottoeränä siten, että ne vastaavat tilikaudelle kirjattuja kuluja (pl. poistot ja varaston muutos), kulujen oikaisuja sekä osittain kuluvaan käyttöomaisuuden hankintamenoja. Näin esitettynä oman pääoman jatkuvuus on yhtenevä liikelaitoksen tilinpäätöksen kanssa.

Vastaavat investointirahoitukset vuonna 2011 olivat 4,49 miljoonaa euroa, joka kirjattiin tilikaudella 2012 pysyvien vastaavien hankintamenojen vähennykseksi ja edellisten tilikausien voittovaroihin, minkä jälkeen oikaistu oma pääoma oli 1,96 miljoonaa euroa. Mikäli oikaisu olisi tehty luontopalveluissa, niin kuin liikelaitoksessa tilikaudella 2011, olisi se vähentänyt kyseisellä summalla luontopalvelujen tilikauden 2011 tulosta ja pysyvien vastaavien määrää. Oikaistu vapaa oma pääoma 31.12.2011 olisi ollut -1,96 miljoonaa euroa.

Tilikauden liikevaihto toimialoittain on esitetty liitetiedoissa 8.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot. Merkittävintä liikevaihdon kasvu oli metsästyksen ja kalastuslupien, pitkäaikaisen vuokraustoiminnan ja valtauskorvausten osalta. Samanaikaisesti useiden muiden suoritteiden ja erityisesti soiden ennallistamisalueilta myydyin puun (pääosin mäntykuitu) liikevaihto aleni. Puun myynnin alentuminen johtui huonoista korjuuolosuhteista, josta syystä soita ei päästy ennallistamaan ja puita korjaamaan siinä määrin kuin oli suunniteltu. Puun myyntitulot kertyvät pääosin EU-rahoitteisten Life-hankkeiden tavoitteiden toteuttamisesta.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 5,19 miljoonaa euroa, kasvua edellisvuoteen oli 0,62 miljoonaa euroa (13,7 %). Muiden tuottojen kasvu muodostuu pääosin kumppanuussopimuksiin liittyvistä työsuoritteiden palvelumaksujen veloituksista.

Luontopalvelujen tilikauden kulut (pl. varaston muutos ja poistot) kasvoivat 7,52 miljoonaa euroa edellisvuoteen nähden. Tilikauden aikaisiin kuluihin sisältyy myös valtion talousarviosta saadulla rahoituksella tai valtion talousarvion ulkopuolisella rahoituksella katetut hanketoiminnan kulut. Hanketoiminnan volyymin kasvu näkyy myös kulujen kasvuna. Luontopalvelujen ulkopuolisella rahoituksella katettaviin hankkeisiin liittyy taseeseen kirjattuja epävarmoja saatavia noin 0,24 miljoonaa euroa.

7.2 Valtion talousarviosta saatujen määrärahojen käyttö

Valtion talousarviosta saadut määrärahat, 41,78 miljoonaa euroa, on eritelty tuloslaskelmaa täydentävässä liitelaskelmassa luvussa 8.4.1. Rahoitus käytettiin ohjaavien ministeriöiden kanssa tulossopimuksissa sovittujen tehtävien suorittamiseen ja niistä aiheutuvien menojen maksamiseen. Valtion talousarvion kautta saatiin ns. perusrahoituksen (momentit 30.63.50 MMM ja 35.10.52 YM) lisäksi hanke- ja muuta täydentävää rahoitusta.

Ympäristöministeriön hallinnonalan hanke- ja muu täydentävä rahoitus kohdistui pääosin Itämeren vedenalaisen luonnon inventointeihin, jotka laajenivat merkittävästi edellisvuoteen verrattuna. Lisäksi rahoitus sisälsi mm. ympäristöministeriön, Helsingin yliopiston ja Metsähallituksen luontopalvelujen Zonation-yhteisprofessorin ja suojelualueiden tiedonhallinnan eli SALTI-hankkeen kuluja.

Oikeusministeriön pääluokasta saadulla 0,61 miljoonan euron rahoituksella maksettiin avolaitosvankien työpanoksesta aiheutuneita menoja. Vankeja työllistettiin yhteensä 34 henkilötyövuoden verran luonnon virkistyskäytön ja luonnonhoidon tehtävissä mm. pääkaupunkiseudulla, Evolla ja Aulangolla.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalta saatu rahoitus oli 2,44 miljoonaa euroa, josta työllistämisrahoitusta noin 0,40 miljoonaa euroa ja loput erilaisia investointirahoituksia (mm. Limingan luontokeskus sekä Inarin alueen, Ystävyyden puiston ja Kolin kansallispuiston palveluiden kehittäminen).

7.3 Muun rahoituksen käyttö

Muu kuin valtion talousarviosta saatu rahoitus koostuu maksullisen toiminnan tulorahoituksesta, hankerahoituksesta sekä muusta täydentävästä rahoituksesta. Maksullisen toiminnan tulorahoitusta käytetään maksullisen toiminnan suoritteiden valmistamisesta aiheutuviin menoihin.

Siemenmyynnistä saatua rahoitusta käytetään siemenhuollosta aiheutuvien menojen lisäksi myös maa- ja metsätalousministeriön kanssa sovittujen muiden tehtävien hoitamiseen. Tämä on otettu huomioon ko. momentin mitoituksessa. Siementen myyntituloja käytettiin kertomusvuonna noin 260 000 euroa männyn siemenkeräykseen ministeriön kanssa sovitulla tavalla.

Suojelualueiden ennallistamistöistä saadun puun myynnistä kertynyttä tuloa käytettiin rakennerahastohankkeiden omarahoitusosuutena.

Muu kuin valtion talousarviosta saatu hankerahoitus sisältää pääosin Maakuntaliittojen ja ELY-keskusten kautta ja suoraan EU:sta saatua rahoitusta sekä Pohjoismaiden Ministerineuvoston si-

teeristön edustukseen osoitettua rahoitusta. EU:n hankerahoitusta, joka ei tullut valtion talousarvion kautta, saatiin Interreg-ohjelmista, Life+-ohjelmasta (Suoverkosto-, Luonnonhoito ja Finmarinet-Life), maakuntien rakennerahasto-ohjelmista sekä useista muista luonnon virkistyskäytön kehittämiseen liittyvistä hankkeista.

7.4 Kustannuslaskennan perusteet

Kustannusvastaavuuslaskelma laaditaan Valtiokonttorin määräyksestä. Kustannuslaskentamalli perustuu Valtion kirjanpidon käsikirjassa julkaistuihin kustannusvastaavuuslaskelmassa noudatettaviin yleisperiaatteisiin. Menojen jakautuminen prosesseittain laskettiin kirjanpidon tietojen perusteella hyödyntäen prosessijakoa noudattavaa kustannuspaikkaryhmittelyä. Kustannusvastaavuuslaskelmat laadittiin kustannuslaskennan periaatteilla, jotka perustuvat sekä kirjanpitoon että säännölliseen työajankäytön seurantaan. Kustannusvastaavuuden heikkeneminen vuonna 2012 aiheutui toisaalta kokonaiskulujen kasvusta mutta merkittävästi myös samaan aikaan tarkentuneesta aiheuttamisperiaatteen noudattamisesta työaikaa ja muita kuluja kohdennettaessa suoritteille.

Kustannuslaskennassa kaikki palkkausmenot kohdennetaan tehtäville ajankäytön mukaisessa suhteessa. Maksullisen toiminnan välitön työaika kohdennetaan suoraan suoriteryhmillä. Välillinen työaika ja muut kustannukset kohdennetaan välittömän työajan suhteessa. Maksulliseen toimintaan käytetty välitön työaika oli yhteensä 16,91 % (14,20 % vuonna 2011) koko työpanoksesta.

Maksullisen toiminnan pääomakustannukset olivat 16,91 % (14,20 % vuonna 2011) poistoista ja keskimääräisen käyttöomaisuuden korkokustannuksesta. Korkoprosenttina käytettiin Valtiokonttorin määräyksen mukaista nimelliskorkoa, joka vuodelle 2012 oli 1,9 % (1,8 % vuonna 2011).

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma laadittiin tulo menon kohdalle -periaatteen mukaisesti. Tällöin rahoittajien rahoitusosuudesta kohdennetaan kullekin tilikaudelle tuotoksi vain hankkeen tilikaudelle kohdennettuja kustannuksia vastaava osuus. Menot kohdennetaan suoriteperusteisesti. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmassa täydentävällä rahoituksella rahoitetut hankkeet ja muu toiminta määriteltiin rahoituslajiperusteisesti. Hankkeiden omarahoitukseen laskettiin mukaan maksullisen toiminnan ylijäämillä ja perusrahoituksella maksetut hankekulut. Pääomakustannukset sekä muut yhteiskustannukset kohdennettiin yhteisrahoitteiseen toimintaan palkkamenojen suhteessa.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 10,88 miljoonaa euroa (9,83 miljoonaa euroa vuonna 2011). Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus oli 19 % (19 % vuonna 2011) kokonaisrahoituksen määrästä pl. maahankintainvestoinnit ja osakemerkintä.

Yhteisrahoitteisissa hankkeissa keskeisiä kumppaneita rahoittajina olivat ministeriöt, ELY-keskukset, Maakuntaliitot ja kasvavana sekä merkittävänä Rikosseuraamusvirasto. Rahoitukseltaan merkittävimmät yhteisrahoitteiset hankkeet toteutettiin erillisillä ministeriön osoittamilla rahoituksella, EAKR- ja LIFE+-rahoitusohjelmilla, työllisyystyöohjelmilla sekä uutena avauksena naapuruusohjelmilla. Luontopalvelujen yhteisrahoitteinen hanketoiminta oli valtakunnallista.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 63 % (72 % vuonna 2011). Luontopalvelujen yhteisrahoitteiset hankkeet ovat pääsääntöisesti hankkeita, joiden rahoituksen kriteerit määrittää rahoittaja. Näissä hankkeissa rahoittaja hyväksyy vain osan kustannuksista (esim. Life-hankkeiden kustannusvastaavuus on pääsääntöisesti 50 %). Mikäli näiden hankkeiden osuus yhteisrahoitteisista hankkeista on suuri, merkitsee se luontopalvelujen koko yhteisrahoitteisen toiminnan kannattavuuden heikkenemistä vuositasona. Luontopalvelujen painopisteenä on edelleen panostaa valtakunnallisesti toteutettavaan yhteisrahoitteiseen hanketoimintaan, jolla tuetaan luontopalvelulle asetettujen tavoitteiden toteuttamista.

8 Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

8.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA (euroa)	1.1.–31.12.2012	1.1.–31.12.2011
LIIKEVAIHTO	9 041 228,35	9 101 224,60
Liiketoiminnan muut tuotot	5 191 779,03	4 564 322,99
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	2 809 269,89	1 898 811,27
Varastojen muutos	297 415,25	209 845,08
Ulkopuoliset palvelut	4 198 983,94	4 509 930,21
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	21 306 946,85	18 780 330,15
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	3 919 370,02	3 487 115,55
Muut henkilösivukulut	675 916,55	806 362,68
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	2 645 630,76	2 767 893,04
Liiketoiminnan muut kulut	22 108 668,93	18 015 993,46
	57 962 202,19	50 476 281,44
LIIKEVOITTO	-43 729 194,81	-36 810 733,85
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot	26 298,17	121 406,42
Korkokulut ja muut rahoituskulut	9 205,46	1 508,04
VOITTO ENNEN VALTION TALOUSARVIOSTA MUUHUN- TOIMINTAAN SAATUA RAHOITUSTA	-43 712 102,10	-36 690 835,47
Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus	41 781 411,26	38 762 831,60
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-1 930 690,84	2 071 996,13

8.2 Tase

TASE (euroa)	31.12.2012	31.12.2011
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	105,32	2 847,78
	105,32	2 847,78
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 086 487 449,55	1 056 753 779,06
Tiet	457 456,26	540 352,96
Rakennukset ja rakennelmat	26 290 558,37	28 326 952,16
Koneet ja kalusto	884 816,91	879 427,34
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	4 547 251,67
	1 114 120 281,09	1 091 047 763,19
Sijoitukset		
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	12 765 111,43	10 865 111,43
Muut osakkeet ja osuudet	737 704,68	737 704,68
	13 502 816,11	11 602 816,11
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 127 623 202,52	1 102 653 427,08
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet	2 634 685,19	2 932 100,44
	2 634 685,19	2 932 100,44
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	1 663 502,64	639 246,10
Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta	209 271,50	125 734,86
Saamiset saman liikelaitoksen tytäryhtiöiltä	5 931,50	137 685,17
Muut saamiset	172 423,24	17 226,54
Siirtosaamiset	5 293 835,89	5 527 424,72
	7 344 964,77	6 447 317,39
Rahat ja pankkisaamiset	7 196 779,80	6 328 748,03
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	17 176 429,76	15 708 165,86
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 144 799 632,28	1 118 361 592,94

VASTATTAVAA	31.12.2012	31.12.2011
OMA PÄÄOMA		
Muu oma pääoma	1 131 624 450,30	1 100 167 732,20
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-1 956 751,24	466 389,15
Tilikauden voitto/tappio	-1 930 690,84	2 071 996,13
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 127 737 008,22	1 102 706 117,48
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Muut pitkäaik. korottomat velat	5 000,00	5 250,00
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	8 263 895,03	7 002 497,96
Ostovelat	1 153 448,42	1 624 663,24
Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle	1 256 023,98	1 238 357,99
Velat saman liikelaitoksen tytäryhtiöille	120 964,65	56 549,63
Muut velat	483 047,43	693 473,06
Siirtovelat	5 780 244,55	5 034 683,58
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	17 057 624,06	15 650 225,46
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	17 062 624,06	15 655 475,46
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 144 799 632,28	1 118 361 592,94

8.3 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA (euroa)	Julkiset hallintotehtävät 1.1.–31.12.2012	Julkiset hallintotehtävät 1.1.–31.12.2011
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myynnistä saadut maksut	8 165 358,61	7 693 735,09
Muista tuotoista saadut maksut	4 954 876,30	3 803 681,84
Maksut toiminnan kuluista	-55 048 520,18	-45 953 009,05
Toiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	-41 928 285,27	-34 455 592,12
Maksetut korot ja rahoituskulut	-9 205,46	-1 508,04
Saadut korot	26 165,97	121 406,42
Saadut osingot	132,20	0,00
Valtion talousarviorahoitus muuhun toimintaan	42 850 036,73	34 267 695,08
Toiminnan rahavirta	938 844,17	-67 998,66
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Luonnonsuojelualueostot, osakkeet	-3 313 436,90	-564 348,55
Käyttöomaisuuden ostot, ministeriöiden rahoitus	-2 525 614,70	-4 003 874,08
Käyttöomaisuuden ostot, EU-rahoitus	-634 492,00	-795 101,52
Käyttöomaisuuden ostot, muu rahoitus	-81 965,96	-62 659,32
Investoinnit aineellisiin ja aineett. hyödykkeisiin	-128 302,51	0,00
Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luovutustulot	334 348,31	944 436,51
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin	-1 900 000,00	0,00
Omistajien sijoitus luonnonsuojelualueiden hankintaan ja osakkeisiin	5 213 436,90	-149 998,33
Luontokeskusten rakentamiseen saatu rahoitus	2 965 464,46	4 495 136,52
Investointien rahavirta	-70 562,40	-136 408,77
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaiset muut velat, koroton, muutos	-250,00	250,00
Rahoituksen rahavirta	-250,00	250,00
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Rahavarat 1.1.	6 328 748,03	6 532 905,46
Rahavarat 31.12.	7 196 779,80	6 328 748,03

8.4 Liitetiedot

8.4.1 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot

Liikevaihto toimialoittain	2012	2011
Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
metsästysluvat	2 657 243,35	2 536 984,12
kalastusluvat	271 275,51	247 229,07
muut julkisoikeudelliset suoritteet	295,84	419,29
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
metsästysalueiden vuokraus	597 495,92	637 451,97
kalastusalueiden vuokraus	121 783,58	124 082,04
metsästysluvat	8 997,20	15 913,65
kalastusluvat	797 430,12	705 238,04
siemenmyynti ja analyysit	669 797,27	706 008,24
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
vesialuekorvaukset (kalastukseen liittyen)	175 664,46	188 997,54
Yhteensä	5 299 983,25	5 162 323,96
Ympäristöministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
uraluvat	88 228,04	97 719,67
luonnonsuojelusäädöksiin perustuvat päätökset ja luvat	19 551,69	3 650,00
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
alueiden pitkäaikainen vuokraus ja käyttöoikeuden luovutus	690 625,70	653 130,09
majoitustoiminta ja muu tilojen vuokraus	541 915,99	485 490,12
puun myynti (ennallistamisalueilta ym.)	1 137 626,09	1 411 874,90
luonto-opastuksen ja neuvonnan tuotteet	609 141,90	576 223,15
kirjat ja luonnonsuojelun julkaisusarja	131 174,41	136 277,48
muut liiketaloudelliset suoritteet	404 575,51	537 589,19
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
valtauskorvaukset	102 195,02	30 845,78
kaivospiirimaksut	16 210,75	6 100,26
Yhteensä	3 741 245,10	3 938 900,64
Liikevaihto yhteensä	9 041 228,35	9 101 224,60

Liiketoiminnan muut tuotot	2012	2011
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	334 299,08	767 597,54
Vakuutuskorvaukset	13 068,62	565,05
Avustukset	3 000,00	4 357,32
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	0,00	6 956,39
Muut tuotot	4 558 651,81	3 473 660,70
Muut tuotot, sisäiset	282 759,52	325 098,77
Yhteensä	5 191 779,03	4 564 322,99

Suunnitelman mukaiset poistot	2012	2011
Aineettomien oikeuksien poistot	2 852,36	14 819,47
Teiden ja muiden maarakenteiden poistot	82 896,70	97 114,64
Rakennusten ja rakennelmien poistot	2 166 710,51	2 222 638,36
Koneiden, laitteiden ja kaluston poistot	393 171,19	433 320,57
Yhteensä	2 645 630,76	2 767 893,04

Suunnitelman mukaiset poistoajat	
Aineettomat oikeudet, muut pitkävaik. menot	4–5 vuotta
Sora-alueet	substanssipoisto
Tiet	pääosin 25 vuotta
Kalarakenteet	pääosin 10 vuotta
Uittorakenteet	25 vuotta
Rakennukset	20–40 vuotta
Rakennelmat	4–10 vuotta
Koneet ja kalusto	4–8 vuotta

Rahoitustuotot ja -kulut	2012	2011
Korkotuotot	26 298,17	121 406,42
Korkokulut	-9 205,46	-1 508,04
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	17 092,71	119 898,38

Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus		
Valtion talousarviossa muuhun toimintaan osoitetun rahoituksen käyttö	2012	2011
Maa- ja metsätalousministeriön pääluokka		
30.63.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	6 091 456,16	5 913 247,23
Ympäristöministeriön pääluokka		
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	32 208 504,74	26 562 628,33
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (kulujen osuus)	115 977,25	198 493,77
Valtion talousarviossa muuhun toimintaan osoitettu rahoitus yht.	38 415 938,15	32 674 369,33
Muu rahoitus, joka on saatu valtion talousarviosta	2012	2011
Oikeusministeriön hallinnonala	611 047,88	534 738,20
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	12 603,00	59 737,64
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	124 546,00	508 329,36
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	2 435 464,79	3 907 189,62
Ympäristöministeriön hallinnonala	1 062 433,67	1 006 158,69
Muu rahoitus valtion talousarviosta	492 931,37	72 308,76
Investointi-avustusten eliminointi	-1 373 553,60	
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä	3 365 473,11	6 088 462,27
Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saatu rahoitus	41 781 411,26	38 762 831,60

8.4.2 Tasetta täydentävät liitetiedot

Omaisuserä	Aineett. hyödykk.	Maa- ja vesialueet	Tiet, maa- ja vesirak.	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet, kalusto ja muut aineell.	Keskener. hankkeet	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
1000 euroa								
Hankintameno 1.1.	372	1 056 736	1 862	47 170	6 793	4 495	11 603	1 129 031
Arvonkorotus 1.1.12.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muu muutos 1.1.12.	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0,000	0,000	0,000
Lisäykset	0,110	30 151	0,000	131	408	2 843	1 900	35 432
Vähennykset	0,000	400	0,000	0,00	123	7 338	0	7 861
Siirrot erien välillä								0
Hankintameno 31.12.	372	1 086 487	1 862	47 300	7 077	0	13 503	1 156 602
Kert.poistot 1.1	369	0	1 322	18 843	5 913	0	0	26 447
Vähenn.ja siirt. kert.poistot				-1	-114			-115
Tilikauden poisto	3	0	83	2 167	393			2 646
Arvonlennukset								0
Kertyneet poistot 31.12.	372	0	1 405	21 009	6 192	0	0	28 978
Kirjanpitoarvo 1.1.	3	1 056 736	540	28 327	879	4 495	11 603	1 102 584
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	1 086 487	457	26 291	885	0	13 503	1 127 624
Tuotannon koneet ja laitteet								
Kirjanpitoarvo 31.12.					885			

Osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo, euroa

	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
Tytäryhtiöosakkeet	12 765 111,43	10 865 111,43
Osakkuusyhtiöosakkeet	0,00	0,00
Muut osakkeet	737 704,68	737 704,68
	13 502 816,11	11 602 816,11

Tytäryhtiöosakkeet, euroa

	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
Kiinteistö Oy Järviluonnonkeskus, Rantasalmi		
omistus- % 66,7	565 111,43	565 111,43
Nuuksiokeskus Oy		
omistus- % 68,1	12 200 000,00	10 300 000,00
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä	12 765 111,43	10 865 111,43

Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta ja tytäryhtiöiltä, euroa						
	Tytäryhtiöiltä		Liiketoiminta		Yhteensä	
	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011
Myyntisaamiset	1 995,50	59 073,93	114 090,21	47 123,62	116 085,71	106 197,55
Siirtosaamiset	3 936,00	78 611,24	95 181,29	78 611,24	99 117,29	157 222,48
Sisäiset saamiset yhteensä	5 931,50	137 685,17	209 271,50	125 734,86	215 203,00	263 420,03

Siirtosaamiset, euroa	31.12.2012	31.12.2011
LIFE-hankkeet, tulojäämät	439 836,47	450 020,73
EU:n rakennerahastohankkeet, tulojäämät	3 708 062,50	2 241 762,52
Työllisyystyöohjelmahankkeet, tulojäämät	453 241,12	2 656 193,45
Muut tulojäämät	636 628,29	201 769,40
Muut menoennakot / ostolaskut ja muut	56 067,51	59 118,64
Yhteensä ulkoiset siirtosaamiset	5 293 835,89	5 608 864,74

Muut lyhytaikaiset saamiset	31.12.2012	31.12.2011
Muut maksetut ennakot, lyhytaikaiset	172 423,24	17 226,54
Yhteensä muut annetut ennakot	172 423,24	17 226,54

Julkisten hallintotehtävien oma pääoma 31.12.2012, euroa	31.12.2012	31.12.2011
Muu oma pääoma 1.1.2012	1 100 167 732,20	1 074 428 035,06
Saatu hallinnansiirroilla tilikauden aikana	16 677 030,18	18 732 457,90
Luovutettu hallinnansiirroilla tilikauden aikana	0,00	-104,00
Maankäyttömuutokset, vähennykset	0,00	-28 678,13
Maankäyttömuutokset, lisäykset	9 586 721,72	6 857 237,70
Maankäyttömuutokset, virheen korj.	0,00	328 782,00
Omistajan sijoitus (maa-alueet, osakkeet)	5 213 436,90	0,00
Omistajalle palautus (myynnit maa-alueet, osakkeet)	0,00	-149 998,33
Virheiden korjaukset, muut, lisäykset	2 028,00	0,00
Virheiden korjaukset ,muut, vähennykset	-22 498,70	0,00
Muu oma pääoma 31.12.2012	1 131 624 450,30	1 100 167 732,20
Edellisten tilikausien voitto		
Aloittava tase 1.1.2012	-1 956 751,24	466 389,15
Edellisten tilikausien voitto 31.12.2012	-1 956 751,24	466 389,15
Tilikauden tulos 1.1.–31.12.2012	-1 930 690,84	2 071 996,13
Vapaa oma pääoma 31.12.2012	-3 887 442,08	2 538 385,28
Oma pääoma yhteensä 31.12.2012	1 127 737 008,22	1 102 706 117,48

Oman pääoman jatkuvuudesta annettu lisäselvitys luvussa 7.1 Tilinpäätöslaskelmat

Saadut ennakot, euroa	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
EU-rahoitteiset	1 032 699,73	897 142,84
Ympäristöministeriöltä	6 006 310,61	4 655 228,98
Maa- ja metsätalousministeriöltä	0,00	282 456,16
Muut	1 224 884,69	1 167 669,98
Yhteensä	8 263 895,03	7 002 497,96
Muut velat, euroa	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
Saadut pantit	5 000,00	5 250,00
Yhteensä	5 000,00	5 250,00

Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle ja tytäryhtiöille						
	Tytäryhtiöille		Liiketoiminnalle		Yhteensä	
	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
Ostovelat	114 232,80	56 549,63	1 141 781,32	572 135,52	1 256 014,12	628 685,15
Siirtovelat	6 731,85	0,00	114 242,66	666 222,47	120 974,51	666 222,47
Sisäiset velat yhteensä	120 964,65	56 549,63	1 256 023,98	1 238 357,99	1 376 988,63	1 294 907,62

Muut velat	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
Ennakonpidätysvelka	389 118,43	323 622,21
Sosiaaliturvamaksuvelka	35 365,25	29 199,40
Jäsenmaksutilityvelka	17 889,64	17 271,99
Arvonlisäverovelka	38 424,07	321 417,80
Muut	2 250,04	1 961,66
	483 047,43	693 473,06

Siirtovelat, euroa	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
Ennakonpidätys- ja sos.turvam. ja muut lakisääät. henkilöstökulut	434 046,12	358 636,62
Lomapalkkavelka sos.kuluineen	4 260 509,69	3 821 245,94
Muut siirtovelat	1 085 688,74	854 801,02
Yhteensä ulkoiset siirtovelat	5 780 244,55	5 034 683,58

Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä	<u>31.12.2012</u>	<u>31.12.2011</u>
Ennakonpidätykset	0,00	0,00
Sosiaaliturvamaksuvelka	0,00	0,00
VEL-velka	402 811,83	333 107,84
Työttömyysvakuutusmaksut	31 234,29	25 528,78
Yhteensä	434 046,12	358 636,62

8.4.3 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset

Vastuusitoumukset milj. euroa	2012	2011
Leasingvastuut		
tilikaudella maksetut	0,558	0,460
Leasingsopimuksissa on lunastusehto jäännösarvon saavuttaessa sovitun tason. Sopimukset on irtisanottavissa 3 kk:n irtisanomisajalla.		

Henkilöstön lukumäärä, henkilötyövuosia	2012	2011
Toimihenkilöt	562	482

Kiinteän omaisuuden muutokset	Lkm	Muutos maa-ala	Muutos vesiala	Muutos tasearvo
Lisäykset		ha	ha	euro
Muu saanto (saantoselitys)	1	0	2,34	117,00
Virheen korjaus (kirjanpitoarvo)	5	6,1	42,2	26 431,63
Varainsiirtovero	9	0	0	128 830,00
Lunastus	3	14,54	0	52 115,15
Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	13	1 381,31	0	3 221 014,10
Vaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	23	567,87	0	262 711,59
Tilusvaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	5	8,71	0	45 735,25
Hallinnansiirto luonnonsuojeluun	320	4 568,66	1 072,82	16 537 564,00
Maankäyttömuutos (lt:sta jht:een)	61	38 000,89	338,6	9 586 721,72
Sisäinen kauppa (mt:lta lp:lle)	27	375,65	0	285 264,05
Yhteensä	467	44 923,73	1 455,96	30 146 504,49

Kiinteän omaisuuden muutokset	Lkm	Muutos maa-ala	Muutos vesiala	Muutos tasearvo
Vähennykset		ha	ha	euro
Muu saanto (saantoselitys)	2	-3,37	-410,04	-24 764,70
Virheen korjaus (kirjanpitoarvo)	6	0	0	-13 105,17
Lunastus	17	-1,85	0	-4 968,00
Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	15	-100,6	0	-76 717,08
Vaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	30	-391,59	0	-248 412,79
Tilusvaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	8	-26,31	0	-44 866,26
Yhteensä	78	-523,72	-410,04	-412 834,00

8.4.4 Julkisiin hallintotehtäviin osoitettu rahoitus valtion talousarviosta

Talousarviotili (euroa)	TA 2012	LTA 2012	Talousarviot yht. 2012	Siirtynyt vuodelta 2011	Käytettävissä 2012	Nettokäyttö 2012	Siirtyy vuodelle 2013
30.63.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (MMM)	5 731 000	78 000	5 809 000	282 456	6 091 456	6 091 456	0
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (YM)	27 832 000	4 057 000	31 889 000	4 401 544	36 290 544	32 208 505	4 082 039 ¹
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (YM)	4 200 000	0	4 200 000	214 016	4 414 016	3 429 414	984 602
Talousarviossa osoitettu rahoitus yhteensä	37 763 000	4 135 000	41 898 000	4 898 016	46 796 016	41 729 375	5 066 641
Vähennetään suoraan omaan pääomaan kirjattu investointirahoitus						3 313 437	
Lisätään laskutetut erillirahoitukset, jotka nettoutettu rahoituslajeille						0	
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus						3 365 473	
Valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä						41 781 411	

1 Siirtyy vuodelle 2013, määrärahoista on sidottu erilaisiin hankkeisiin n. 2 milj euroa esim. Kolin hotellikiinteistön peruskorjaus, Nuorten työllistäminen, Pallas-Yllästunturin kansallispuiston kehittäminen, Sipoonkorven kehittäminen, Liminganlahden luontokeskuksen rakentaminen, Tietojärjestelmien kehittäminen (SALTI, LajiGis)

Meno- ja tuloerittelyt talousarviotileittäin		
30.63.50 (MMM)	Tot. 2012	Tot. 2011
Palkkausmenot	3 134 667,86	2 957 316,02
Muut kulutusmenot	3 578 167,14	3 571 457,19
Muut investoinnit	184 120,86	109 012,46
Tulot (pääosin siemenmyyntiä)	-779 503,46	-724 538,44
Muu laskutettu rahoitus	-25 996,24	0
Nettokäyttö	6 091 456,16	5 913 247,23

35.10.52 (YM)	Tot. 2012	Tot. 2011
Palkkausmenot	16 885 337,87	13 735 615,53
Muut kulutusmenot	13 938 811,73	11 028 699,61
Muut investoinnit	1 498 203,10	1 867 590,35
Tulot	-53 714,73	-13 483,81
Muu laskutettu rahoitus	-60 133,23	-55 793,35
Nettokäyttö	32 208 504,74	26 562 628,33

35.10.63 (YM)	Tot. 2012	Tot. 2011
Palkkausmenot	42 355,89	41 827,87
Muut kulutusmenot	76 717,99	158 052,74
Muut investoinnit	-52 115,15	-223 501,55
Tulot	-230,67	-1 386,84
Maanhankinnan kulut yhteensä	66 728,06	-25 007,78
Maanhankintainvestoinnit ja myynnit	3 362 686,09	73 503,22
Nettokäyttö	3 429 414,15	48 495,44

8.4.5 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus

Tuotot rahoituslähteittäin	2012	2011
Euroopan aluekehitysrahasto	2 063 916,33	1 702 203,02
EU:n ympäristörahasto (LIFE)	1 044 200,25	694 753,85
Muu EU-rahoitus	345 345,27	50 088,83
Muut rahoittajat	2 697 100,82	1 026 615,00
Investointi-avustusten eliminointi	-1 591 910,86	
Yhteensä	4 558 651,81	3 473 660,70
Erittely sisältää muihin tuottoihin kirjatut rahoituserät (ei sisäisiä).		
Pääosa muista tuotoista käsittää yhteisrahoitteisten hankkeiden rahoitusosuuksia.		

8.4.6 Kustannusvastaavuuslaskennat

Julkisoikeudelliset suoritteet (1000 €)	YM:n toimiala		MMM:n toimiala		Suoritteet yhteensä	
	Tot. 2012	Tot. 2011	Tot. 2012	Tot. 2011	Tot. 2012	Tot. 2011
Tuotot	107,8	101,4	2 928,8	2 784,6	3 036,6	2 886,0
Henkilöstökustannukset	62,4	45,8	1 866,6	1 246,3	1 929,1	1 292,1
Muut erilliskustannukset	38,5	40,0	1 502,3	1 340,7	1 540,8	1 380,7
Poistot ja korot	8,6	7,4	256,0	201,0	264,5	208,4
Osuus yhteiskustannuksista	22,1	17,8	661,6	484,7	683,8	502,5
Kustannukset yhteensä	131,6	111,1	4 286,6	3 272,6	4 418,2	3 383,7
Kustannusvastaavuus	-23,8	-9,7	-1 357,8	-488,0	-1 381,6	-497,7
Kustannusvastaavuus, %	82 %	91 %	68 %	85 %	69 %	85 %

Liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet (1000 €)	YM:n toimiala		MMM:n toimiala		Suoritteet yhteensä	
	Tot. 2012	Tot. 2011	Tot. 2012	Tot. 2011	Tot. 2012	Tot. 2011
Tuotot	3 515,1	3 800,6	2 195,5	2 188,7	5 710,6	5 989,3
Henkilöstökustannukset	1 116,9	933,8	802,0	594,9	1 918,9	1 528,7
Muut erilliskustannukset	1 996,0	833,0	1 377,3	1 261,0	3 373,3	2 094,1
Poistot ja korot	153,2	150,6	169,6	95,9	322,8	246,5
Osuus yhteiskustannuksista	395,9	363,2	284,3	231,3	680,2	594,5
Kustannukset yhteensä	3 662,0	2 280,6	2 633,2	2 183,2	6 295,2	4 463,8
Kustannusvastaavuus	-146,9	1 520,0	-437,7	5,5	-584,6	1 525,5
Kustannusvastaavuus, %	96 %	167 %	83 %	100 %	91 %	134 %

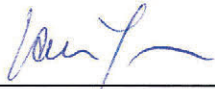
Erillislainsäädäntöön perustuvat suoritteet (1000 €)	YM:n toimiala		MMM:n toimiala		Suoritteet yhteensä	
	Tot. 2012	Tot. 2011	Tot. 2012	Tot. 2011	Tot. 2012	Tot. 2011
Tuotot	118,4	36,9	175,7	189,0	294,1	225,9
Henkilöstökustannukset	22,2	27,8	24,8	11,8	47,0	39,6
Muut erilliskustannukset	0,0	0,0	33,4	8,0	33,4	8,0
Poistot ja korot	3,0	4,5	3,4	1,9	6,4	6,4
Osuus yhteiskustannuksista	7,9	10,8	8,8	4,6	16,7	15,4
Kustannukset yhteensä	33,1	43,2	70,3	26,3	103,5	69,4
Kustannusvastaavuus	85,3	-6,2	105,3	162,7	190,6	156,5
Kustannusvastaavuus, %	358 %	86 %	250 %	719 %	284 %	325 %

Yhteisrahoitteinen toiminta		
Tuotot (1000 €)	2012	2011
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot		
valtion talousarviorahoitus	2 373	4 527
EU-rahoitus	5 408	3 987
muu rahoitus	3 098	1 323
Tuotot yhteensä	10 879	9 837
Henkilöstökustannukset	5 924	4 420
Muut erilliskustannukset	8 633	7 005
Poistot ja korot	723	647
Osuus yhteiskustannuksista	1 868	1 560
Kustannukset yhteensä	17 148	13 633
Kustannusvastaavuus	-6 269	-3 796
Kustannusvastaavuus, %	63 %	72 %

METSÄHALLITUS

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätöksen allekirjoitus

Vantaalla 19. päivänä maaliskuuta 2013

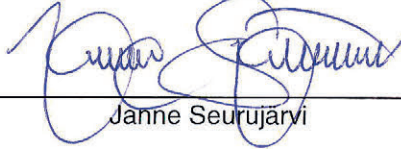
Aino Jalonen

Irene Rantala

Ville Schildt
Varapuheenjohtaja

Janne Seurujärvi

Tuija Soanjärvi

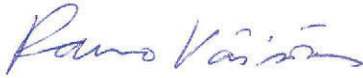
Helena Walldén

Arto Tiitinen
Puheenjohtaja

Jyrki Kangas
Pääjohtaja

Rauno Väisänen
Luontopalvelujohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

^{Helminginä}
Vantaalla 22. päivänä maaliskuuta 2013

Tuomo Vesänen, KHT

Anu Servo, KHT, JHTT

Vuonna 2012 ilmestyneet Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Kaikki julkaisut löytyvät pdf-muodossa osoitteesta julkaisut.metsa.fi.

Sarja A

- No 194 Konu, H. & Kajala, L. 2012: Segmenting Protected Area Visitors Based on Their Motivations. 72 s.
- No 195 Hokkanen, T. 2012: Itäisen Suomenlahden saaristolinnuston pitkäaikaismuutokset – erityisesti vuosina 1992–2011. 174 s.
- No 196 Blomberg, J. 2012: Kitkan vesiltä Pohjanlahden tehtaille – Akanlahden tukinsiirtolaitokset 1893–1964. 187 s.
- No 197 Puotunen, M. 2012: Porvoon Söderskärin majakkasaarten rakennusperintö / Byggnadsarvet på Söderskärs fyröar i Borgå. 55 s.
- No 198 Mattila, J. 2012: Kovakuoriaiskartoitukset Etelä-Suomen luontopalveluiden alueella 2009–2010. 120 s.
- No 199 Junninen, K. (toim.) 2012: Haapametsien käävät. 79 s.

Sarja B

- No 161 Metsähallitus 2012: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2011. 65 s.
- No 162 Mäkelä, M.-H. 2012: Isojärven kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 65 s.
- No 163 Mansikkaviita, R. 2012: Salamajärven kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 66 s.
- No 164 Ellä, A.-M. 2012: Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 44 s.
- No 165 Kärenlampi, R. & Pyykkönen, T. 2012: Rokuan kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 54 s.
- No 166 Pyykkönen, T. 2012: Oulujärven retkeilyalueen kävijätutkimus 2011. 62 s.
- No 167 Huovinen, H. & Nivasalo, P. 2012: Lemmenjoen kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 60 s.
- No 168 Sartamo, L. 2012: Kalajoen meriluontokeskuksen asiakastutkimus 2009. 45 s.
- No 169 Laakso, J. 2012: Tunturi-Lapin luontokeskuksen asiakastutkimus 2010. 50 s.
- No 170 Kärenlampi, R., Rautiola, H., Simi, P. & Pyykkönen, T. 2012: Liminganlahden alueen kävijätutkimus 2010. 52 s.
- No 171 Yläsaari, S. 2012: Koloveden kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 70 s.
- No 172 Äijälä, M. 2012: Valtavaaran ja Pyhävaaran kävijätutkimus 2011. 53 s.
- No 173 Seppänen, S. 2012: Hossan retkeilyalueen kävijätutkimus 2011–2012. 64 s.
- No 174 Nyman, R. 2012: Pyhä-Luoston kansallispuiston kävijätutkimus 2009–2010. 68 s.

- No 175 Piiparinen, H., Seilonen, M. & Kuusinen, L. 2012: Kytäjän–Usmin metsäalueen kävijätutkimus 2011. 54 s.
- No 176 Korkalainen, H. 2012: Tiilikjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 51 s.
- No 177 Karlin, A. 2012: Perämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 57 s.
- No 178 Olin, K. 2012: Lentuan luonnonsuojelualueen kävijätutkimus 2012. 61 s.
- No 179 Pulkkinen, K. 2012: Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 57 s.

Sarja C

- No 78 Metsähallitus 2012: Tammisaaren ja Hangon itäisen saariston hoito- ja käyttösuunnitelma. 142 s.
- No 83 Metsähallitus 2012: Itäisen Suomenlahden kansallispuiston ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 108 s.
- No 114 Metsähallitus 2012: Darvvatvári meahcceguovllu dikšun- ja geavahanplána. 154 s.
- No 115 Metsähallitus 2012: Tsarmitunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 99 s.
- No 116 Metsähallitus 2012: Värriön luonnonpuiston, Tuntsan erämaan ja Peurahaaran hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 78 s.
- No 117 Metsähallitus 2012: Revonneva–Ruonnevan, Haarasuon ja Huhtaneva–Luminevan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 46 s.
- No 118 Nieminen, I. 2012: Syötteen kulttuuriperinnön tuotteistamissuunnitelma 2011. 47 s.
- No 119 Metsähallitus 2012: Kalajoen rannikon Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2012–2022. 107 s.
- No 120 Kyöstilä, M., Sulkava, P., Rauhala, T. & Ylläsjärvi, H. 2012: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston reitistösuunnitelma 2011. 98 s.
- No 121 Metsähallitus 2012: Simojärven ja Soppanan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2025. 77 s.
- No 122 Metsähallitus 2012: Teijon retkeilyalueen ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2026. 112 s.
- No 123 Lapin ympäristökeskus 2012: Kilpiaavan hoito- ja käyttösuunnitelma. 60 s.
- No 124 Piironen, A. 2012: Eteläisen Kaupunginlahden ja Pohjoislahden–Tiilitehtaanmäen alueen pienpetojen pyyntisuunnitelma. 36 s.
- No 125 Forststyrelsen & Nylands miljöcentral 2012: Skötsel- och användningsplan för Ekenäs och Hangö östra skärgård. 136 s.

ISSN-L 1235-8983
ISSN 1235-8983 (painettu)
ISSN 1799-5388 (verkkajulkaisu)
ISBN 978-952-295-022-2 (painettu)
ISBN 978-952-295-023-9 (pdf)
www.metsa.fi/julkaisut